ប្រស្នា

គិហិប្រតិបត្តិពិស្តារ

រៀបរៀង

ដោយ

បណ្ឌិត ឈឹម ទូច

ផ្សាយចេញពី

ផ្ទះលេខ១៣៦អឺ០ វិថីខេមរៈភូមិន្ទ រាជធានីភ្នំពេញ

ព.ស.២៥៤៦ គ.ស.២០០២

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស្នាដៃនេះ

កើតឡើងពីកិច្ចសហការគ្នា រវាង

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ និង បណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចខ្មែរ

ក្នុងគោលបំណងយ៉ាងមុតមាំដើម្បីថែរក្សា ការពារ កុំឲ្យបាត់បង់តទៅទៀត

ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃ-ឯកសារទាំងនេះ

សម្រាប់សាធារណជនប្រើប្រាស់ដោយមិនគិតកម្រៃ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់

អង្គការរីស្ហូ កូស៊ី-កៃ វិទ្យាស្ថានបើកទូលាយ

ករុណាខ្មែរ និង មូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា

ដែលបានគាំទ្រគម្រោងការស្នាដៃនេះ សម្រាប់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិច។

Buddhist Institute of Ministry of Cult and Religion and eLibrary of Cambodia have made a cooperative effort to digitalize books and manuscripts in order to preserve our Cambodian literary heritage. This will promote and provide easy, instant access, free of charge to the public and future generations to come.

A sincere thank you to our generous supporters: Rissho Kosei-Kai, Open Institute, Karuna Cambodia and Cambodian Education Excellence Foundation, who made this endeavor possible.

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មាតិកាធម៌

សៀវភៅនេះចែកតាមគោលមាតិកាមាន ៧ វគ្គ គឺ

១-គិហិប្រតិបត្តិប្បញ្ហា	ទំព័រ	១
២-ត្រៃបណាមប្បញ្ហា	"	៤
៣-សរណគមបវចនប្បញ្ហា	"	២៧
៤-ឧបាសកវចនប្បញ្ហា	"	៤៦
៥-វិន័យឧបាសកប្បញ្ហា	"	៨៩
៦-ការវេតព្វកិច្ចប្បញ្ហា	"	១៣៤
៧-បកិណ្ណធម៌	"	១៦១

ក្នុងបកិណ្ណកធម៌ ឥមិនា, សុខោ, ឧច្ចេវមវច្ចន្តំ, វន្ទាមិចេត្តយ, អាកាសដ្ឋា, យំ កិញ្ចិ, យាទេវតា, បសន្នាហោន្តុ, វិបត្តិប្បដិពាហាយ, សគ្គេ, ព្រហ្មា និងវិធីវេរគ្រប់បែប ។

ទេវតត្ថ ១៨ យ៉ាង ១៨៤

បរាភវសូត្រ ២០៤

បណ្ណាល័យ
LIBRARY
BUDDHIST INSTITUTE

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ប្រស្នាគិហិប្រតិបិត្តិពិស្តារ

(នមាមិ សុគតំ នាថំ)

វគ្គទី១-គិហិប្រតិបត្តិវចនប្បញ្ហា

ប្រស្នាសួរ-ឆ្លើយអំពីពាក្យថា.គិហិប្រតិបត្តិ

សំនួរ- គិហិប្រតិបត្តិ ប្រែថាដូចម្តេច?

ចម្លើយ- ប្រែថាការប្រតិបត្តិរបស់គ្រហស្ថ. ការប្រព្រឹត្តរបស់គ្រហស្ថ ឬការអនុវត្តន៍របស់គ្រហស្ថ ដើម្បីសុខសន្តិភាពក្នុងត្រៃលោក ។

ស- ពាក្យថា គិហិប្រតិបត្តិ នឹងគិហិប្បដិបត្តិ ដូចគ្នាឬផ្សេងគ្នា? ព្រោះអ្វី?

ច- ដូចគ្នាគ្រាន់តែប្លែកតួអក្សរនិងសូរស័ព្ទប៉ុណ្ណោះ. ព្រោះប្រតិបិត្តិ ជាសំស្រ្កឹត, បដិបត្តិ ជាបាលី ។

ស- គិហិដែលប្រែថាគ្រហស្ថនោះ បានដល់បុគ្គលប្រភេទណា?

ច- បានដល់បុគ្គលដែលមិនមែនជាបព្វជិត រាប់តាំងពីកុមារកុមារី មាណវៈ មាណវិកា រហូតដល់ តា យាយ ជាទីបំផុត, ឯទេវតាព្រហ្មជាដើម ក៏សង្គ្រោះចូលក្នុងពាក្យថាគ្រហស្ថនេះដែរ ព្រោះមិនមែនជាបព្វជិត ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស- បុះមានពាក្យថា យភាវាស, ទាយក ទាយិកា, ឧបាសក ឧបាសិកា, ពាក្យទាំង ៥ នេះដូចគ្នានឹងគ្រហស្ថដែរឬទេ? ចូរអធិប្បាយ ។

ច- ពាក្យទាំង៥ នេះ នៅក្នុងវង្សគ្រហស្ថទាំងអស់គ្រាន់តែផ្សេងគ្នា តាមថ្នាក់តាមជាន់ប៉ុណ្ណោះគឺ :

យភាវាស សំដៅយកគ្រហស្ថដែលមានគូស្រករហើយ, ទាយក ទាយិកា សំដៅយកគ្រហស្ថដែលមានសទ្ធាត្រឹមតែធ្វើទានមានបច្ច័យ ៤ ជាដើមដល់បពិត្តាហក:, ឧបាសក, ឧបាសិកា សំដៅយកគ្រហស្ថដែលចូលទៅជិតព្រះរតនត្រ័យ ឬស្ថិតនៅជិតព្រះរតនត្រ័យ, ដូចមានបទវិគ្រោះថា រតនត្តយំ ឧបាសតីតិ ឧបាសកោ ប្រែថាជនអ្នកចូលទៅជិតព្រះរតនត្រ័យ ។ ពាក្យថាចូលទៅជិតនេះ សំដៅយកនាមកាយ ទោះបីបុគ្គលនោះស្ថិតនៅក្នុងទីឆ្ងាយដាច់ស្រយាលយ៉ាងណាក៏ដោយ ឱ្យតែមានចិត្តប្រព្រឹត្តជាប់លាប់ក្នុងគុណព្រះរតនត្រ័យ យកព្រះរតនត្រ័យជាទីពឹងទីរឭកហើយ, បុគ្គលនោះឈ្មោះថាចូលទៅជិតស្ថិតនៅជិតព្រះរតនត្រ័យ បាននាមថា ឧបាសក ឧបាសិកា ។

ស- បើរួមបុគ្គលទាំង៥ គឺ យភាវាស ១ ទាយក ១ ទាយិកា១ ឧបាសក ១ ឧបាសិកា ១ ឱ្យឈ្មោះយ៉ាងខ្លីតែមួយម៉ាត់ បានឬទេ ?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឆ- បាន. ឱ្យឈ្មោះថាគ្រហស្ថតែមួយម៉ាត់ ដែលប្រែចេញពីពាក្យថាគិហិនោះឯង ។

ស- បើដូច្នោះ ពាក្យថាគិហិប្រតិបត្តិ មិនមែនសំរាប់ប្រតិបត្តិតែឧបាសកឧបាសិកាទេឬ?

ឆ- មិនមែនសំរាប់តែឧបាសកឧបាសិកាទេ. បុគ្គលជាគ្រហស្ថទាំងឡាយអាចប្រតិបត្តិបានទាំងអស់ ។

ស- ដូចម្តេចហៅថាប្រតិបត្តិ?

ឆ- ដែលហៅថាប្រតិបត្តិ គឺប្រព្រឹត្តតាម ធ្វើតាមពុទ្ធឱវាទ និងតាមច្បាប់ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយរៀបរៀងជាន់ក្រោយ ដើម្បីឱ្យមានរបៀបតាមលំនាំពុទ្ធឱវាទ, ដូចជារបៀបនមស្សការរំលឹកគុណព្រះរតនត្រ័យដែលធ្លាប់និយាយថាសូត្រធម៌ថ្វាយបង្គំព្រះ, បើយើងមិនប្រតិបត្តិច្បាប់ចេះតែនាំគ្នាសូត្រតាមចំណូលចិត្ត ក៏មិនអាចមានរបៀបមានសណ្តាប់ធ្នាប់បាន គ្នាតែពីរនាក់ក៏សូត្រជាមួយគ្នាមិនកើត, បើយើងព្រមខ្លួនប្រតិបត្តិតាមច្បាប់ ទោះបីគ្នាប៉ុន្មាននាក់ក៏ដោយនៅស្រុកខែត្រណាក៏ដោយអាចសូត្រចូលគ្នាបានដោយស្រួល, នេះហៅថាការប្រតិបត្តិក្នុងត្រៃប្រណាម ។ ឯការប្រតិបត្តិចំពោះក្រិត្យវិន័យវិញ ក៏មានលំនាំដូចគ្នាដែរ ។ រួមសេចក្តីឱ្យខ្លីថាការព្រមព្រៀមខ្លួនធ្វើតាមច្បាប់ហៅថាប្រតិបត្តិ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទក្ខិណ ២ ត្រៃប្រណាមបញ្ហ

ស- របៀបសូត្រធម៌នមស្សការព្រះរតនត្រ័យ នៅប្រទេសកម្ពុជាយើង អ្នកប្រាជ្ញលោករៀបរៀងដូចម្ដេចខ្លះ ? សូត្រអ្វីមុនសូមឆ្លើយឱ្យហួរហែតាមច្បាប់របស់លោកឱ្យសព្វគ្រប់ ដើម្បីពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយប្រតិបត្តិឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមបែបតែមួយ ដែលធ្លាប់ប្រតិបត្តិមក?

ច- របៀបសូត្រធម៌នមស្សការព្រះរតនត្រ័យ នៅប្រទេសកម្ពុជាលោកអ្នកប្រាជ្ញលោករៀបរៀងមានពិស្ដារ មានសង្ខេបដូចបែបតទៅនេះ

រតនត្តយបូជា

ថ្វាយគ្រឿងសក្ការៈដល់ព្រះរតនត្រ័យ

ឥមេហិ ទីបធូបាទិសក្ការេហិ ពុទ្ធំ អភិបូជយាមិ មាតាបិតាទីនំ គុណវន្តានញ្ច មយ្ហញ្ច ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ។ ឥមេហិទី បធូបា ទិសក្ការេហិ ធម្មំ អភិបូជយាមិ មាតាបិតាទីនំ គុណវន្តានញ្ច មយ្ហញ្ច ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ។ ឥមេហិ ទីបធូបាទិសក្ការេហិ សង្ឃំ អភិបូជយាមិ មាតាបិតាទីនំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

គុណវន្តានញ្ច មយ្ហញ្ច ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ(១) ។

ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបូជាចំពោះនូវព្រះ {ពុទ្ធ / ធម៌ / សង្ឃ} ជាម្ចាស់ដោយគ្រឿងសក្ការៈទាំងឡាយមានទៀននិងធូបជាដើមនេះ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់អ្នកដ៏មានគុណ ទាំងឡាយមានមាតាបិតាជាដើមផងដល់ខ្ញុំព្រះករុណាផងអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។

ពុទ្ធរតនប្បណាម

ថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធរតនៈ

នមោ តស្ស

ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ប្រែថា វីតិករិយានមស្សការថ្វាយបង្គំ នៃខ្ញុំព្រះករុណា ចូរមានដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គឥតមានគ្រូអាចារ្យ

---

១ សូត្រយ៉ាងខ្លីមទាំង ៣ មេជាមួយគ្នាថា ឥមេហិ ទីបធូបាទិសក្ការេហិ ពុទ្ធំ ធម្មំ សង្ឃំ អភិបូជយាមិ មាតាបិតាទីនំ គុណវន្តានញ្ច មយ្ហញ្ច ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ដូច្នេះក៏បាន ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ហោប្រទៅព្រះអង្គឡើយ ។ (សូត្រពាលី ៣ ចប់ប្រែតែមួយចប់ក៏បាន) ។

យោ សន្និសិន្នោ វរពោធិមូលេ

មារំ សសេនំ មហតឹ វិជេយ្យោ(១)

សម្ពោធិមាគច្ឆិ អនន្តញាណោ

លោកុត្តមោ តំ បណមាមិ ពុទ្ធំ ៗ

ប្រែថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គឯណា ទ្រង់គង់ចំពីនន្ទូវព្រះអនាពា-នស្សតិកម្មដ្ឋានលើរតនបល្ល័ង្កក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរ បានផ្ចាញ់នូវមារាធិរាជព្រមទាំងសេនាដ៏ច្រើន ហើយទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវសម្មាសម្ពោ-ធិញ្ញាណ មានប្រាជ្ញារកទីបំផុតគ្មាន ព្រះអង្គប្រសើរជាងសត្វលោក ខ្ញុំព្រះករុណាសូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះដោយគោរព ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមស្សការសម្មាសម្ពុទ្ធដូចសេចក្តីខាងលើនេះ គឺនមស្សការដោយសង្ខេប មិនបានញែកកាលចេញជា ៣ ឡើយ បើនមស្សការដោយពិស្តារវិញ ទើបញែកកាលចេញជា ៣ ដូចសេចក្តីខាងក្រោមនេះ

យេ ច ពុទ្ធា អតីតា ច យេ ច ពុទ្ធា អនាគតា

---

(១) ដែលធ្លាប់សូត្ររៀងមកថាវិជ្ជយោ តែបានពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅឃើញថាវិជេយ្យោ ទើបត្រឹមត្រូវប្រែដូច វិជិត្វា ឬ វិជេត្វា ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បច្ចុប្បន្នា ច យេ ពុទ្ធា អហំ វន្ទាមិ សព្វទា

ប្រែថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយអង្គឯណា ដែលបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធនិព្វានកន្លងទៅហើយក្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយអង្គឯណា ដែលនឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងកាលខាងមុខក្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយអង្គឯណា ដែលបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងភទ្រកប្បនេះក្តី ខ្ញុំព្រះករុណាសូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយនោះ គ្រប់កាលទាំងពួង ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

រួចហើយគប្បីតាំងចិត្តរឭកដល់ពុទ្ធគុណទាំង ១០ ព្រះនាម ដោយបង្ហោនកាយវាចារថា :

ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។

ប្រែថា ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះនាមថាអរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសិកសត្រូវពោលគឺកិលេស ព្រមទាំងវាសនាគឺកាយបយោគនិងវិចីបយោគៈ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ទ្រង់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះនាមថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ឥតមានគ្រូអាចារ្យណាប្រដៅព្រះអង្គឡើយ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ ទ្រង់ព្រះនាមថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ ព្រោះព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជា ៣ និងវិជ្ជា ៨ និងចរណៈ ១៥សុគតោ ទ្រង់ព្រះនាមថាសុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អយ៉ាងទៅកាន់ សុន្ទរដ្ឋានគឺអមតមហានិព្វាន លោកវិទូទ្រង់ព្រះនាមថា លោកវិទូព្រោះព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក អនុត្តរោ ទ្រង់ព្រះនាមថាអនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន បុរិសទម្មសារថិ ទ្រង់ព្រះនាមថាបុរិសទម្មសារថិ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលមានឧបនិស្ស័យគួរ នឹងទូន្មានបាន សត្ថាទេវមនុស្សានំ ទ្រង់ព្រះនាមថា សត្ថាទេវមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាសាស្តាចារ្យនៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ពុទ្ធោទ្រង់ព្រះនាមថា ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃឱ្យត្រាស់ដឹងផង ភគវាទ្រង់ព្រះនាមថា ភគវាព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរទៅកាន់ត្រៃភព ខ្ទាក់ចោលហើយ គឺថាព្រះអង្គមិនត្រឡប់កើតទៀតឡើយ ។

រឭកដល់ពុទ្ធគុណរួចហើយ គប្បីប្រកាសប្ដេជ្ញាខ្លួនដោយពាក្យសច្ចៈថា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ ពុទ្ធោ មេ សរណំ វរំ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ ។

ប្រែថា នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ វត្ថុដទៃជាទីពឹងទីរឭកនៃខ្ញុំព្រះករុណាមិនមានឡើយ ពុទ្ធោ មេ សរណំ វរំ មានតែព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ជាទីពឹងទីរឭកដ៏ប្រសើររបស់ខ្ញុំព្រះករុណា ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ សូមសិរីសួស្ដីជ័យមង្គលចូរមានដល់ខ្ញុំព្រះករុណាដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ ។

ប្ដេជ្ញាខ្លួនដូច្នេះហើយ គប្បីសូត្រសូមខមាទោសនឹងព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ថា

ឧត្តមង្គេន វន្ទេហំ បាទបំសុំ វរុត្តមំ
ពុទ្ធេ យោ ខលិតោ ទោសោ ពុទ្ធោ ខមតុ តំ មមំ ។

ប្រែថា ឧត្តមង្គេន វន្ទេហំ បាទបំសុំ វរុត្តមំ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវលម្អងធូលីព្រះបាទនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយអវយវៈដ៏ឧត្តមគឺត្បូង ពុទ្ធេ យោ ខលិតោ ទោសោ ទោសឯណាដែលខ្ញុំព្រះករុណាធ្វើឱ្យភ្លាំងភ្លាត់ហើយក្នុងព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ពុទ្ធោ ខមតុ តំ មមំ សូមព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់អត់នូវទោសនោះដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្ដង)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ធម្មរតនប្បណាម

(ថ្វាយបង្គំព្រះធម្មរតនៈ)

អដ្ឋង្គិការិយបថោ (១) ជនានំ
មោក្ខប្បវេសាយ ឧជូចមគ្គោ (២)
ធម្មោ អយំ សន្តិករោ បណីតោ
និយ្យានិកោ តំ បនមាមិ ធម្មំ ។

ប្រែថា ព្រះសទ្ធម្មឯណា ជាធម៌ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការជាគន្លងដំណើរនៃព្រះអរិយបុគ្គលជាម្ចាស់ ជាផ្លូវដ៏ត្រង់ក្នុងកិរិយាញ៉ាំងជនដែលប្រាថ្នានូវព្រះនិព្វាន ឱ្យចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វានបាន ព្រះធម៌នេះជាធម៌ធ្វើឱ្យត្រជាក់រំងាប់បង់នូវភ្លើងទុក្ខភ្លើងកិលេស ជាធម៌ឧត្តមជាគុណញ៉ាំងសត្វឱ្យចេញបានសង្សារទុក្ខ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសទ្ធម្មដោយគោរព ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមស្សការដល់ព្រះសទ្ធម្ម ដូចខាងលើនេះ គឺនមស្សការ

---

(១) ដែលធ្លាប់សូត្រមកថា អដ្ឋង្គិកោ អរិយបថោ តែបានពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅឃើញថា អដ្ឋង្គិការិយបថោ ទើបត្រូវតាមឆន្ទរបស់គាថា គង់នៅតែកាត់បទប្រែថា អដ្ឋង្គិកោ អរិយបថោ ដូចដែល។ (២) ក្នុងសៀវភៅពោះពុម្ពភាសាសីហឡ (អក្សរលង្កាទ្វីប) ថាមោក្ខប្បវេសា យុជុកោចមគ្គោ គង់មានសេចក្តីត្រូវគ្នានឹងបាលីក្នុងទីនេះដែរ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដោយសង្ខេបមិនបានញែកកាលចេញជា៣ ឡើយ. បើនមស្សការដោយពិស្តារវិញ ទើបញែកកាលចេញជា ៣ ដូចសេចក្តីខាងក្រោមនេះ

យេ ច ធម្មា អតីតា ច យេ ចធម្មា អនាគតា
បច្ចុប្បន្នា ច យេ ធម្មា អហំ វន្ទាមិ សព្វទា ។

ប្រែថា ព្រះធម៌ទាំងឡាយឯណា ដែលជាធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដែលនិព្វានកន្លងទៅហើយក្តី ព្រះធម៌ទាំងឡាយឯណា ដែលជាធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងមានមកក្នុងកាលខាងមុខក្តី ព្រះធម៌ទាំងឡាយឯណា ដែលជាធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រតិស្ឋានទុកក្នុងកាលសព្វថ្ងៃនេះក្តី ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ នូវព្រះធម៌ទាំងឡាយនោះគ្រប់កាលទាំងពួង ។

រួចហើយគប្បីតាំងចិត្តរំឭកដល់ធម្មគុណដោយបង្អោនកាយវាចាថា :

ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ អកាលិកោ
ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោវិញ្ញូហីតិ ។

ប្រែថា ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ ព្រះបរិយត្តិធម៌គឺព្រះត្រៃបិដកជាធម៌គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ ធម្មោ ព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌មាន ៩ ប្រការ គឺមគ្គ ៤ ផល ៤ និព្វាន ១

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សន្ទិដ្ឋិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយបុគ្គលទាំងពួងដឹងកិតឃើញពិត ដោយបច្ចវេក្ខណញាណ គឺថានឹងបានដឹងដោយស្តាប់ដោយជឿបុគ្គលដទៃនោះៗ ក៏ទេ គឺឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង អកាលិកោ ជាធម៌ឱ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល គឺថាកាលបើព្រះអរិយមគ្គកើតឡើងហើយ ព្រះអរិយផលក៏កើតក្នុងលំដាប់គ្នា មិនបានយឺតយូរឡើយ ឯហិបស្សិកោ ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី គឺថាបើព្រះអរិយបុគ្គលដែលបានសម្រេចមគ្គផលហើយក៏គួរនឹងហៅបុគ្គលដទៃឱ្យចូលមកមើលបាន ឱបនយិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃភាវនា បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហិ ជាធម៌ គឺអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មានឧគ្ឃដិតញ្ញូបុគ្គលជាដើម គប្បីដឹង គប្បីឃើញច្បាស់ ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន ។

រឮកដល់ធម្មគុណដូច្នេះរួចហើយគប្បីប្រកាសប្តេជ្ញាខ្លួនដោយពាក្យសច្ចៈថា

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ ធម្មោ មេ សរណំ វរំ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ ។

ប្រែថា នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ វត្ថុដទៃជាទីពឹងទីរឮកនៃខ្ញុំព្រះករុណាមិនមានឡើយ ធម្មោ មេ សរណំ វរំ មានតែព្រះធម៌ជា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ម្ចាស់ជាទីពឹងទីរឭកដ៏ប្រសើររបស់ខ្ញុំព្រះករុណា ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ សូមសិរីសួស្តីជ័យមង្គលចូលមានដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ ។

ប្តេជ្ញាខ្លួនឲ្យបដូច្នេះហើយគប្បីសូត្រសូមខមាទោសនឹងព្រះធម៌ជាម្ចាស់ថា

ឧត្តមង្គេន វន្ទេហំ ធម្មញ្ច ទុវិធំ វរំ (១)

ធម្មេ យោ ខលិតោ ទោសោ ធម្មោ ខមតុ តំមមំ ។

ប្រែថា ឧត្តមង្គេន វន្ទេហំ ធម្មញ្ច ទុវិធំ វរំ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរមានពីរប្រការ គឺព្រះបរិយត្តិធម៌ និងព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌ដោយអវយវៈដ៏ឧត្តមគឺត្បូង ធម្មេ យោ ខលិតោ ទោសោ ទោសឯណាដែលខ្ញុំព្រះករុណាធ្វើឱ្យភ្លាំងភ្លាត់ហើយក្នុងព្រះធម៌ជាម្ចាស់ ធម្មោ ខមតុ តំ មមំ សូមព្រះធម៌ជាម្ចាស់អត់នូវទោសនោះដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

សង្ឃរតនបណាម

ថ្វាយបង្គំព្រះសង្ឃរតន

---

(១) ក្នុងសៀវភៅបោះពុម្ពអក្សរសីហឡ (អក្សរអ្នកលង្កាទ្វីប) ថាតិវិធ សំដៅសេចក្តីចំពោះព្រះធម៌ ៣ យ៉ាងគឺ ព្រះបរិយត្តិធម៌ បដិវេធធម៌ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សង្ឃោ វិសុទ្ធោ វរទក្ខិណេយ្យោ
សន្តិន្ទ្រិយោ សព្វមលប្បហីនោ
គុណេហិនេកេហិ សមិទ្ធិបត្តោ
អនាសវោ តំ បនមាមិ សង្ឃំ ៗ

ប្រែថា ព្រះអរិយសង្ឃឯណា ដ៏បរិសុទ្ធវិសេស ជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គលដ៏ប្រសើរ មានឥន្ទ្រីយរំងាប់ហើយ មានមន្ទិលគឺរាគាទិក្កិលេសទាំងពួងបន្សាត់បង់ហើយ ជាព្រះសង្ឃដល់ហើយនូវកិរិយាសម្រេចដោយគុណទាំងឡាយដ៏ច្រើន ជាព្រះសង្ឃមានអាសវធម៌មិនមាន គឺថាជាព្រះខីណាស្រព ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះអរិយសង្ឃនោះដោយគោរព ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមស្សការដល់ព្រះអរិយសង្ឃដូចសេចក្តីខាងលើនេះ គឺនមស្សការដោយសង្ខេបមិនបានញែកកាលចេញជា ៣ ឡើយបើនមស្សការដោយពិស្តារវិញ ទើបញែកកាលចេញជាបី ដូចសេចក្តីខាងក្រោមនេះ

យេ ច សង្ឃា អតីតា ច យេ ច សង្ឃាអនាគតា
បច្ចុប្បន្នា ច យេ សង្ឃា អហំ វន្ទាមិ សព្វទា ៗ

ប្រែថា ព្រះសង្ឃទាំងឡាយឯណា ដែលព្រះសង្ឃបានសម្រេច

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មគ្គនិងផលកន្លងទៅហើយក្តី ព្រះសង្ឃទាំងឡាយឯណាដែលជាព្រះសង្ឃនឹងបានសម្រេចមគ្គ និងផលក្នុងកាលខាងមុខក្តីព្រះសង្ឃទាំងឡាយឯណាដែលជាព្រះសង្ឃបានសម្រេចមគ្គនិងផលក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ននេះក្តី ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃទាំងឡាយនោះគ្រប់កាលទាំងពួង

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

រួចហើយគប្បីតាំងចិត្តរឭកដល់សង្ឃគុណដោយបង្អោនកាយវាចាថា

សុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ឧជុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោយទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋបុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

ប្រែថា សុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយដោយប្រពៃ គឺប្រតិបត្តិតាមគន្លងព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌ ឧជុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិដោយត្រង់ គឺប្រ-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

តិបត្តិជាមជ្ឈិមប្បដិបទា ញាយបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វានជាស្ថានក្សេមផុតចាកទុកទាំងពួង សាមីចិបដិបន្នោ ភគវតោ សាវសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិដ៏សមគួរដល់សាមីចិកម្ម គឺប្រតិបត្តិគួរដល់ សីល សមាធិ បញ្ញា យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ ព្រះសង្ឃ ឯណា បើរាប់ជាគូនៃបុរសទាំងឡាយមាន ៤ គូ គឺព្រះសង្ឃដែលបានសម្រេចនូវសោតាបត្តិមគ្គនិងសោតាបត្តិផលជគូ ១ សកិទាគាមិមគ្គនិងសកិទាគាមិផលជាគូ ១ អនាគាមិមគ្គនិងអនាគាមិផលជាគូ ១ អរហត្តមគ្គនិងអរហត្តផលជាគូ ១ អដ្ឋបុរិសបុគ្គលា បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ គឺព្រះសង្ឃដែលបានសម្រេចនូវសោតាបត្តិមគ្គ ១ សោតាបត្តិផល ១ សកិទាគាមិមគ្គ១ សកិទាគាមិផល ១ អនាគាមិមគ្គ ១ អនាគាមិផល ១ អរហត្តមគ្គ ១ អរហត្តផល ១ ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃទាំងនុះជាសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ អាហុនេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យ ដែលបុគ្គលឧទ្ទិសចំពោះអ្នកមានសីលហើយនាំមកអំពីចម្ងាយបង្អោនចូលមកបូជា បាហុនេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវអាគន្តុកទាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

គឺទានដែលបុគ្គលតាក់តែងដើម្បីញាតិនិងមិត្រ ដែលមកអំពីទិសផ្សេងៗ ហើយបង្អោនចូលមកបូជា ទក្ខិណេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវទានដែលបុគ្គលជឿនូវកម្មនិងផលនៃកម្មហើយបូជា អញ្ជលិករណីយោ លោកគួរដល់អញ្ជលិកម្មដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស លោកជាបុញ្ញក្ខេត្ត គឺជាទីដុះឡើងនៃពូជគឺបុណ្យ សត្វលោករកខេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ។

វព្ទកដល់សង្ឃគុណដូច្នេះហើយគប្បីប្រកាសប្ដេជ្ញាខ្លួនដោយពាក្យសច្ចៈ ថា

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ សង្ឃោ មេ សរណំ វរំ ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ ។

ប្រែថា នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ វត្ថុដទៃជាទីពឹងទីរព្ទកនៃខ្ញុំព្រះករុណាមិនមានឡើយ សង្ឃោ មេ សរណំ វរំ មានតែព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ជាទីពឹងទីរព្ទកដ៏ប្រសើររបស់ខ្ញុំព្រះករុណា ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ សូមសិរីសួស្ដីជយមង្គលចូរមានដល់ខ្ញុំព្រះករុណាដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ ។

ប្ដេជ្ញាខ្លួនដូច្នេះរួចហើយ គប្បីសូត្រសូមខមាទោសនឹងព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ថា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឧត្តមង្គេន វន្ទេហំ សង្ឃញ្ច ទុវិធោត្តមំ សង្ឃេ យោ ខលិតោ ទោសោ សង្ឃោ ខមតុ តំ មមំ

ប្រែថា ឧត្តមង្គេន វន្ទេហំ សង្ឃញ្ច ទុវិធោត្តមំ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរមានពីរប្រការ គឺសម្មតិសង្ឃនិងអរិយសង្ឃ ដោយអវយវៈដ៏ឧត្តមគឺត្បូង សង្ឃេ យោ ខលិតោ ទោសោ ទោសឯណា ដែលខ្ញុំព្រះករុណាធ្វើភ្ញាំងភ្ញាត់ហើយក្នុងព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សង្ឃោ ខមតុ តំ មមំ សូមព្រះសង្ឃជាម្ចាស់អត់នូវទោសនោះដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

វិធីនមស្សការថ្វាយបង្គំនូវព្រះរត្នត្រ័យមិនចំពោះកាល និងថ្វាយបង្គំនូវព្រះរត្នត្រ័យក្នុងកាលទាំង ៣ និងសេចក្តីរឭកគុណព្រះរត្នត្រ័យ និងពាក្យប្តេជ្ញាខ្លួនចំពោះព្រះរត្នត្រ័យ និងថ្វាយបង្គំសូមខមាទោសចំពោះព្រះរត្នត្រ័យ ទាំង ៥ ន័យ ដែលបានពោលមកហើយក្នុងខាងដើមនេះ ក៏ចប់ប៉ុណ្ណេះដោយពិស្តារ ។

អ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រាថ្នានឹងនមស្សការដល់ព្រះរត្នត្រ័យនោះ បើមានពេលឱកាសល្មមនឹងសូត្រនមស្សការទាំង ៣ បទ ឱ្យបានចប់សព្វគ្រប់ដោយសេចក្តីពិស្តារដូចបែបយ៉ាងខាងដើមនោះ ក៏ជាការឧត្តមប្រពៃ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ត្រៃពេក តែបើពេលខ្លីមិនអាចនឹងសូត្រឱ្យចប់សព្វគ្រប់បាន ក៏គ្រាន់តែសូត្រសេចក្ដីរឮក ពុទ្ធគុណ ធម្មគុណ សង្ឃគុណ និងសូត្រថ្វាយបង្គំ ហើយនឹងសូត្រថ្វាយសក្ការបូជា ដោយសេចក្ដីសង្ខេបខ្លីៗ ដូចន័យខាងក្រោមនេះក៏បាន ។

រតនប្បណាម បែបសង្ខេប

ព្រមទាំងបូជាគ្រឿងសក្ការៈ

ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ ។ល។ ពុទ្ធោ ភគវាតិ តំ អរហាទិគុណសំ យុត្តំ ពុទ្ធំ សិរសា នមាមិ តញ្ច ពុទ្ធំ ឥមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ។

ប្រែថា ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសឹកសត្រូវពោលគឺកិលេស ព្រមទាំងវាសនាគឺកាយបយោគនិងវចីបយោគ ។ ល។ ភគវា ទ្រង់ព្រះនាមថា ភគវា ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរទៅកាន់ត្រៃភពខ្ចាក់ចោលហើយ គឺថាព្រះអង្គមិនត្រឡប់កើតទៀតឡើយ តំ អរហាទិគុណសំ យុត្តំ ពុទ្ធំ សិរសា នមាមិ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ព្រះអង្គប្រកបព្រមហើយដោយគុណមានគុណថា អរហំ ជាដើម

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នោះដោយសិរសាគឺត្បូង តញ្ច ពុទ្ធំ ឥមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបូជាចំពោះនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នោះ ដោយគ្រឿងសក្ការៈទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ ។ល។ វិញ្ញូហីតិ តំស្វាក្ខា-តាទិគុណសំ យុត្តំ ធម្មំ សិរសា នមាមិ តញ្ចធម្មំ ឥមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ។

ប្រែថា ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ ព្រះបរិយត្តិធម៌ គឺព្រះត្រៃបិដក ជាធម៌គឺ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ ។ ល ។ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហិ ជាធម៌ គឺអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមានឧគ្ឃដិតញ្ញូ បុគ្គលជាដើម គប្បីដឹងគប្បីឃើញច្បាស់ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន តំ ស្វាក្ខាតាទិគុណសំ យុត្តំ ធម្មំ សិរសា នមាមិ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះធម៌ជាម្ចាស់ ដ៏ប្រកបព្រមហើយ ដោយគុណ មានគុណថា ស្វាក្ខាតោ ជាដើមនោះ ដោយសិរសាគឺត្បូង តញ្ច ធម្មំ ឥមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបូជាចំពោះនូវព្រះធម៌ជា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ម្ចាស់ ដោយគ្រឿងសក្ការៈទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

សុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ។ល។ អនុត្តរំ បុញ្ញ-ក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ តំ សុបដិបន្នាទិគុណសំ យុត្តំ សង្ឃំ សិរសានមាមិ តញ្ច សង្ឃំ ឥមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ។

ប្រែថា សុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគលោកប្រតិបត្តិហើយដោយប្រពៃ គឺថាប្រតិបត្តិតាមគន្លងព្រះអនាគលោកុត្តរធម៌ ។ ល ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស លោកជាបុញ្ញក្ខេត្ត គឺជាទីដុះឡើងនៃពូជគឺបុណ្យនៃសត្វលោករកខេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន តំ សុបដិបន្នាទិគុណសំ យុត្តំ សង្ឃំ សិរសា នមាមិ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ដ៏ប្រកបព្រមហើយដោយគុណ មានគុណថា សុបដិបន្នោ ជាដើមនោះ ដោយសិរសាគឺត្បូង តញ្ច សង្ឃំ ឥមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបូជាចំពោះនូវព្រះសង្ឃជាម្ចាស់នោះ ដោយគ្រឿងសក្ការៈទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នមស្សការយ៉ាងសង្ខេប

នមោ តស្សារហន្តស្ស ភគវន្តស្ស តាទិនោ

សម្មា សាមំ វ ពុទ្ធស្ស ធម្មេ វិភជ្ជវាទិនោ ។

ប្រែថា នមោ តស្សារហន្តស្ស ភគវន្តស្ស ទាទិនោ កិរិយានមស្សការថ្វាយបង្គំនៃខ្ញុំព្រះករុណា ចូរមានដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់នោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តដ៏វិសេសជាបុគ្គលមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ទាំង ៨ ឡើយ សម្មា សាមំ វ ពុទ្ធស្ស ធម្មេ វិភជ្ជវាទិនោ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវធម៌ គឺបុគ្គលគប្បីដឹងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គពិត ហើយទ្រង់សំដែងញែកចែកនូវធម៌ទាំងឡាយនោះ ដល់សត្វទាំងពួង ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមោ តស្សេវ ធម្មស្ស និយ្យានិកស្ស វដ្ដតោ

បភេទានវវិធស្ស ស្វាក្ខាតស្សេវ សច្ចតោ ។

ប្រែថា នមោ តស្សេវ ធម្មស្ស និយ្យានិកស្ស វដ្ដតោ កិរិយានមស្សការថ្វាយបង្គំនៃខ្ញុំព្រះករុណា ចូរមានដល់ព្រះធម៌ជាម្ចាស់នោះជាធម៌មានគុណជាទីស្រោចស្រង់នូវសត្វ ឱ្យចេញចាកវដ្តសង្សារ បភេទាន-វវិធស្ស ស្វាក្ខាតស្សេវ សច្ចតោ ជាធម៌មានប្រភេទ ៤ ប្រការមាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សោភាបន្ថែមគ្គជាដើម មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ សំដែងទុកមកហើយដោយប្រពៃមែនពិត ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមោ អរិយសង្ឃស្ស សព្ភិភូតស្ស សត្ថុនោ

កិលេសានុសយេ សព្វេ បហានប្បដិបត្តិយា ។

ប្រែថា នមោ អរិយសង្ឃស្ស សព្ភិភូតស្ស សត្ថុនោ កិរិយា នមស្សការថ្វាយបង្គំនៃខ្ញុំព្រះករុណា ចូរមានដល់ព្រះអរិយសង្ឃជាម្ចាស់នោះ ជាព្រះសង្ឃកើតហើយក្នុងពួកសាវកនៃព្រះសាស្តា កិលេសានុសយេ សព្វេ បហានប្បដិបត្តិយា ជាព្រះសង្ឃប្រតិបត្តិ ដើម្បីលះបង់នូវលាមកធម៌ទាំងឡាយទាំងពួង ដែលជាធម៌រមែងតែងផ្តេកផ្តួលទៅតាមកិលេសជាគ្រឿងល្បាំងសន្តានចិត្តនៃសត្វទាំងពួងឱ្យសៅហ្មង ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមស្សការយ៉ាងសង្ខេប

វិសុទ្ធករុណាញាណំ ពុទ្ធំ សម្ពុទ្ធបូជិតំ

ធម្មំ សទ្ធម្មសម្ភូតំ វន្ទេ សង្ឃំ និរង្គណំ ។

ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យករុណាដល់សត្វដទៃ គឺថាទ្រង់បៀតបៀននូវកង

ទុក្ខដែលមានក្នុងសន្តាននៃសត្វដទៃ ដោយព្រះញ្ញាណ ពោលគឺ

ព្រះអរហត្តមគ្គដ៏មិតចត់ស្អាតចាកមន្ទិលគឺរាគាទិក្កិលេស សូមថ្វាយបង្គំនូវ

ព្រះធម៌ជាម្ចាស់ គឺព្រះសម្ពុទ្ធបូជាហើយ គឺថាព្រះអង្គសំដែងហើយ

សូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ ដែលកើតដោយអរិយជាតិព្រោះព្រះ

សម្ពុទ្ធ ជាអ្នកមិនមានដំណើរទៅកាន់ភាវៈទាប គឺកិលេសឡើយ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

នមស្សការយ៉ាងសង្ខេប

នមោ ពុទ្ធំ តិលោកគ្គំ ញេយ្យសាគរបារគុំ

តរាគរំ ធម្មំ គណាពន្ធ គុណសាគរំ ។

ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គជា

បុគ្គលប្រសើរលើសសត្វក្នុងត្រៃលោក ព្រះអង្គមានញាណគឺគុណ

សំរាប់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួងដ៏ជ្រាលជ្រៅ បីដូចជាសរគរធំ ព្រះអង្គ

មានដំណើរទៅដល់ហើយនៅត្រើយសាគរគឺញាណនៃព្រះអង្គផង ខ្ញុំព្រះ

ករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះធម៌ជាម្ចាស់ គឺគុណសំរាប់ទ្រទ្រង់នូវសត្វទាំង

ឡាយ ដែលជាអ្នកប្រតិបត្តិដ៏សមគួរតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះ

សាស្តាជាម្ចាស់ មិនឱ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយភូមិទាំងឡាយផងភវាភវករំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជាគុណតែងធ្វើនូវកម្មភពគឺកុសលាកុសលចេតនា ២៩ មានកុសលចេត-នាជាដើម និងឧបបត្តិភពគឺភពទាំង ៩ មានកាមភពជាដើម ដែលកើតអំពីបច្ច័យគឺកម្មភព ឱ្យវិនាសសាបសូន្យទៅផង ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះអរិយសង្ឃ លោកមានគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅបីដូចជាសាគរផង ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

សុភមង្គលគាថា

ហោតុ សព្វំ សុមង្គលំ រក្ខន្តុ សព្វទេវតា

សព្វពុទ្ធានុភាវេន សោត្ថី ហោតុ និរន្តរំ ។

ប្រែថា ហោតុ សព្វំ សុមង្គលំ សុមង្គលគឺសេចក្តីចំរើនដ៏ល្អគ្រប់យ៉ាង ចូរមានដល់ខ្ញុំ រក្ខន្តុ សព្វទេវតា ទេវតាទាំំងពួងទាំងឡាយចូររក្សានូវខ្ញុំ សព្វពុទ្ធានុភាវេន ដោយអានុភាពនៃព្រះពុទ្ធគ្រប់ព្រះអង្គ សោត្ថី ហោតុ និរន្តរំ សូមសិរីសួស្តីចូរមានដល់ខ្ញុំឱ្យបានគ្រប់ពេលកុំបីមានចន្លោះឡើយ ។

ហោតុ សព្វំ សុមង្គលំ រក្ខន្តុ សព្វទេវតា

សព្វធម្មានុភាវេន សោត្ថី ហោតុ និរន្តរំ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

(ប្រែថា) ហោតុ សព្វំ សុមង្គលំ សុមង្គលគឺសេចក្ដីចំរើនដ៏ល្អគ្រប់យ៉ាង ចូរមានដល់ខ្ញុំ រក្ខន្តុ សព្វទេវតា ទេវតាទាំងពួងទាំងឡាយចូររក្សានូវខ្ញុំ សព្វធម្មានុភាវេន ដោយអានុភាពនៃព្រះធម៌ទាំងពួង សោត្ថិ ហោតុ និរន្តរំ សូមសិរីសួស្ដីចូរមានដល់ខ្ញុំ ឱ្យបានគ្រប់ពេលកុំបីមានចន្លោះឡើយ ។

ហោតុ សព្វំ សុមង្គលំ រក្ខន្តុ សព្វទេវតា
សព្វសង្ឃានុភាវេន សោត្ថិ ហោតុ និរន្តរំ ។

ប្រែថា ហោតុ កសព្វំ សុមង្គលំ សុមង្គលគឺសេចក្ដីចំរើនដ៏ល្អគ្រប់យ៉ាងចូរមានដល់ខ្ញុំ រក្ខន្តុ សព្វទេវតា ទេវតាទាំងពួងទាំងឡាយចូររក្សានូវខ្ញុំ សព្វសង្ឃានុភាវេន ដោយអនុភាពនៃព្រះសង្ឃទាំងពួង សោត្ថិ ហោតុ និរន្តរំ សូមសិរីសួស្ដីចូរមានដល់ខ្ញុំ ឱ្យបានគ្រប់ពេលកុំបីមានចន្លោះឡើយ ។

(ចប់ត្រៃប្រណាម)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វគ្គទី៣ សរណគមនវចនប្បញ្ហា

ស. សរណគមន៍ មានប៉ុន្មាន? គឺអ្វីខ្លះ?

ច. សរណគមន៍មាន ២ គឺ លោកុត្តរសរណគមន៍ ១ លោកិយសរណគមន៍ ១ ។

ស. លោកុត្តរសរណគមន៍នោះ តើសរណគមន៍ដូចម្ដេច? បានដល់សរណគមន៍របស់បុគ្គលពួកណា?

ច. លោកុត្តរសរណគមន៍នោះ ជារបស់អ្នកដែលបានឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ដោយច្បាស់លាស់ ក្នុងខណៈដែលមគ្គបង្កើតឡើងជាដំបូងយកព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍ ឈ្មោះថា លោកុត្តរសរណគមន៍ បានដល់សរណគមន៍របស់ព្រះអរិយបុគ្គលមានសោតាបន្នបុគ្គលជាដើម ។

ស. លោកិយសរណគមន៍នោះដូចម្ដេច? បានដល់បុគ្គលពួកណា?

ច. លោកិយសរណគមន៍នោះ បានដល់ពួកបុថុជ្ជនយកពុទ្ធគុណធម្មគុណ សង្ឃគុណ ជាអារម្មណ៍ដល់ចិត្ត សម្រេចបានត្រឹមគ្រាបសង្កត់នូវឧបកិលេសដោយវិក្ខម្ភនប្បហាន ឈ្មោះថា លោកិយសរណគមន៍ ។

ស. ហេតុដែលកើតសរណគមន៍ មានប៉ុន្មានយ៉ាង?

ច. ហេតុដែលកើតសរណគមន៍ មាន ៣ យ៉ាងគឺ :

១- ពុទ្ធាទីសុ វត្ថូសុ សទ្ធាបដិលាភោ ច បានចំពោះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នូវសេចក្តីជឿក្នុងវត្ថុទាំងឡាយមានព្រះពុទ្ធជាដើម ។

២- សទ្ធាមូលិកា សម្មាទិដ្ឋិ ច យល់ឃើញល្អត្រឹមត្រូវមានសទ្ធាជាឫសគល់.

៣- ទិដ្ឋុជុកម្មំ ច ការធ្វើទដ្ឋិឱ្យត្រង់ ។

ស. ប្រភេទសរណគមន៍មានប៉ុន្មាន? គឺអ្វីខ្លះ

ឆ. ប្រភេទសរណគមន៍មាន ៤ យ៉ាងគឺ :

១- អត្តសន្និយ្យាតនៈ ប្រគល់ខ្លួនថ្វាយដល់ព្រះរតនត្រៃ

២- តប្បរាយនតា ភាពជាអ្នកមានព្រះរតនត្រ័យជាទីពឹងតរៀងទៅខាងមុខ

៣- សិស្សាភវូបគមនៈ ដល់នូវភាពជាអ្នកធ្វើខ្លួនឱ្យជាសិស្សព្រះរតនត្រ័យ

៤- បណិបាតនៈ ទំលាក់ដាក់ដៃចុះក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះរតនៈត្រ័យ ។

ស. វិធីដល់សរណគមន៍ ៤យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ?

ឆ. វិធីដល់សរណគមន៍ទាំង ៤ យ៉ាងដូច្នេះ ដូចមានបាលីថា

អជ្ជ អគ្គេ ភគ្គា អហំ អត្តានំ ពុទ្ធស្ស និយាទេមិ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ អត្តានំ ធម្មស្ស និយាទេមិ,

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ អត្តានំ សង្ឃស្សនិយាទេមិ,

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមប្រគល់កាយថ្វាយខ្លួនរបស់ខ្ញុំដល់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ផ្តើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម, ខ្ញុំព្រះករុណាសូមប្រគល់កាយថ្វាយខ្លួនរបស់ខ្ញុំដល់ព្រះធម៌ជាម្ចាស់ ផ្តើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម, ខ្ញុំព្រះករុណាសូមប្រ-គល់កាយថ្វាយខ្លួនរបស់ខ្ញុំដល់ព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ផ្តើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះ ជាដើម, ដូច្នេះឈ្មោះថា **អត្តសន្និយ្យាតនៈ** ។

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ ពុទ្ធប្បរាយនោ,

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ ធម្មប្បរាយនោ,

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ សង្ឃប្បរាយនោតិ មំ ធារេថ

ខ្ញុំព្រះករុណាសូមយកព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ជាទីពឹងរៀងទៅខាងមុខ ផ្តើមធ្វើថ្ងៃនេះជាដើម, ខ្ញុំព្រះករុណាសូមយកព្រះធម៌ជាម្ចាស់ ជាទីពឹងរៀងទៅខាងមុខ ផ្តើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម, ខ្ញុំព្រះករុណាសូមយកព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ ជាទីពឹងតរៀងទៅខាងមុខ ផ្តើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម សូមលោកទាំងឡាយចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះករុណាថាយ៉ាងនេះចុះ ។ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា **តប្បរាយនៈ** ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ ពុទ្ធស្ស អន្តេវាសិកោ,
អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ ធម្មស្ស អន្តេវាសិកោ,
អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ សង្ឃស្ស អន្តេវាសិកោតិ មំ ធារេថ:

ខ្ញុំព្រះករុណាជាសិស្សព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ផ្ដើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម, ខ្ញុំព្រះករុណាជាសិស្សព្រះធម៌ជាម្ចាស់ ផ្ដើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម , ខ្ញុំព្រះករុណាជាសិស្សព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ ផ្ដើមធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះជាដើម សូមលោកទាំងឡាយចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះករុណាយ៉ាងនេះចុះ ។ ដូច្នេះឈ្មោះថា **សិស្សភាវូបគមន** ។

អជ្ជ អាទឹ កត្វា អហំ អភិវាទនបច្ចុដ្ឋាន-អញ្ជលីកម្មសាមីចិកម្មំ ពុទ្ធាទីនំយេវ តិណ្ណំ វត្ថូនំ ករោមីតិ មំ ធារេថ,

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមធ្វើនូវអភិវាទនកម្ម(កិរិយាថ្វាយបង្គំ)ធ្វើនូវបច្ចុប្បដ្ឋានកម្ម (កិរិយាក្រោកឡើងទទួល) ធ្វើនូវអញ្ជលីកម្ម (កិរិយាលើកដៃប្រណម្យ)ធ្វើនូវសាមីចិកម្ម (កិរយាប្រព្រឹត្តគួរសម) ដល់វត្ថុទាំងឡាយ ៣ មានព្រះពុទ្ធជាដើមពិតប្រាកដ សូមលោកទាំងឡាយចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះករុណាថាយ៉ាងនេះចុះ, ដូច្នេះឈ្មោះថា **បណិបាតនៈ** ។

បណិបាតនៈចែកចេញជា ៤ ទៀតគឺ :

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

១- ញាតិ ថ្វាយបង្គំដោយគិតថា ព្រះពុទ្ធញាតិរបស់ខ្លួន.

២- ភយ: ថ្វាយបង្គំដោយគិតខ្លាច.

៣- អាចរិយ: ថ្វាយបង្គំដោយគិតថា ព្រះពុទ្ធជាអាចារ្យរបស់ខ្លួន

៤- ទក្ខិណេយ្យ ថ្វាយបង្គំដោយគិតថា ព្រះពុទ្ធជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គលដ៏ប្រសើរ ។

សរណគមន៍កើតឡើងដោយថ្វាយបង្គំ ថាជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គលដ៏ប្រសើរ. ឯថ្វាយបង្គំដោយគិតថាជាញាតិក្តី ដោយគិតខ្លាចក្តី ដោយគិតថាជាអាចារ្យរបស់ខ្លួនក្តីមិនកើតជាសរណគមន៍ឡើយ. ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលណាមួយគិតថា ព្រះពុទ្ធលោកកើតក្នុងវង្សស្តេចសក្យ:ក្តី ស្តេចកោលិយ:ក្តី លោកជាញាតិរបស់អញក្តី ដូច្នេះហើយទើបថ្វាយបង្គំ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនមែនជាអ្នកកាន់សរណគមន៍ទេ ។

ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណាគិតថា ព្រះសមណគោតមលោកមានអានុភាពខ្លាំង សូម្បីតែស្តេចផែនដីក៏គោរពកោតខ្លាចដែរ កាលបើអញមិនថ្វាយបង្គំ លោកមុខជានឹងធ្វើនូវសេចក្តីវិនាសអន្តរាយដល់អញមិនខាន ដូច្នោះហើយទើបថ្វាយបង្គំ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនមែនជាអ្នកកាន់សរណគមន៍ ។ បុគ្គលណាមួយនឹកឃើញចំណេះវិជ្ជាណាដែលខ្លួនបានរៀនអំពីសំណាក់ព្រះអង្គ កាលដែលព្រះអង្គនៅជាព្រះពោធិសត្វក្តី បាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

រៀនយកពាក្យប្រដៅទូន្មាន ក្នុងកាលដែលព្រះអង្គបានត្រាស់ហើយយ៉ាងនេះថា :

ចតុធា វិភជេ ភោគេ បណ្ឌិតោ ឃរមាវសំ
ឯកេន ភោគំ ភុញ្ជេយ្យ ទ្វីហិ កម្មំ បយោជយេ
ចតុត្ថញ្ច និធាបេយ្យ អាបទាសុ ភវិស្សតិ ។

បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាអាស្រ័យនៅការគ្រប់គ្រងរក្សាផ្ទះ គប្បីចែករំលែកភោគជា ៤ បំណែក បរិភោគប្រើប្រាស់មួយចំណែក ប្រកបធ្វើការងារពីរចំណែក គប្បីកប់ទុកចំណែកទី ៤ ទុកការពារសេចក្តីអន្តរាយផ្សេងៗក្តី ហើយគិតថា ព្រះពុទ្ធលោកជាអាចារ្យរបស់អញ ហើយទើបថ្វាយបង្គំ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនមែនជាអ្នកកាន់សរណគមន៍ទេ ។ លុះតែបុគ្គលណាមួយគិតថា ព្រះពុទ្ធនេះលោកជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គលដ៏ប្រសើរបំផុតក្នុងលោក បើអ្នកណាដល់ហើយយកជាទីពឹង អ្នកនោះនឹងរួចចាកទុក្ខផ្សេងៗហើយទើបថ្វាយបង្គំ បុគ្គលនោះទើបឈ្មោះថាជាអ្នកកាន់សរណគមន៍ពិតប្រាកដមែន ។

ឧបាសកក្តីឧបាសិកាក្តី ដែលបានកាន់សរណគមន៍យ៉ាងនេះហើយ ផ្សេងៗប្រទះញាតិរបស់ខ្លួន ដែលបួសក្នុងពួកតិរ្ថិយដទៃ ហើយគិតថាតិរ្ថិយនោះត្រូវជាញាតិរបស់អញក៏ថ្វាយបង្គំទៅ សរណគមន៍មិនធ្លាយឡើយ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អ្នកថ្វាយបង្គំញាតិដែលបួសក្នុងពួកតិរ្ថិយដទៃ សរណគមន៍មិនដាច់ មិនចាំបាច់និយាយថ្វីដល់អ្នកថ្វាយបង្គំស្តេចផែនដីខាងក្រៅ ដាច់សរណគមន៍នោះ គឺមិនដាច់ដូចគ្នាដែរ ព្រោះស្តេចផែនដីមនុស្សអ្នកនៅដែនតែងគោរពបូជា កាលបើយើងមិនថ្វាយបង្គំមុខជានឹងដល់នូវសេចក្តីវិនាសអន្តរាយដល់យើងមិនខានត្រូវតែថ្វាយបង្គំទើបគួរ ។

ម្យ៉ាងទៀតឧបាសកឧបាសិកាជួបប្រទះនឹងតិរ្ថិយដែលធ្លាប់បង្រៀនបំណេះវិជ្ជាណាមួយដល់ខ្លួន គិតថាតិរ្ថិយនេះជាអាចារ្យរបស់អញហើយថ្វាយបង្គំទៅសរណគមន៍ក៏មិនបែកធ្លាយដែរ ។ ប្រភេទផ្សេងៗនៃ-សរណគមន៍ បណ្ឌិតគប្បីដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។

ស. ផលរបស់សរណគមន៍ដូចម្តេចខ្លះ?

ឆ. ផលរបស់សរណគមន៍ដូច្នេះគឺ សរណគមនផល សាមញ្ញផល ៤ ជាផលសំរេចនៃលោកុត្តរសរណគមន៍ សេចក្តីអស់ទៅនៃទុក្ខទាំងពួងជាផលហូរចូលមកនៃលោកុត្តរសរណគមន៍ ។

សមដូចពុទ្ធដីកាក្នុងគម្ពីរធម្មបទដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយថា :

យោ ច ពុទ្ធញ្ច ធម្មញ្ច សង្ឃញ្ច សរណំ គតោ
ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ ធម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ
ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

**អរិយញ្ញដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ទុក្ខូបសមគាមិនំ
ឯតំ ខោ សរណំ ខេមំ ឯតំ សរណមុត្តមំ
ឯតំ សរណមាគម្ម សព្វទុក្ខា បមុច្ចតិ ។**

បុគ្គលណាបានដល់នូវព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងទីរឭក ឃើញច្បាស់ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ នូវអរិយសច្ចៈទាំង ៤ គឺទុក្ខ ១ តណ្ហាជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ ១ ព្រះនិព្វានកន្លងបង់នូវទុក្ខ ១ អរិយមគ្គមានអង្គ ៨ ជាហេតុនាំឱ្យដល់នូវព្រះនិព្វានជាគ្រឿងស្ងប់រម្ងាប់ទុក្ខ ១ នេះជាទីពឹងដ៏ក្សេមក្សាន្ត ជាទីពឹងដ៏ឧត្តមរបស់បុគ្គលនោះ។ តែងរួចចាកទុក្ខទាំងពួងព្រោះអាស្រ័យទីពឹងនេះឯង ។

ស. សរណគមន៍ជាលោកុត្តរៈ មានដាច់មានសៅហ្មងឬទេ?

ឆ. សរណគមន៍ជាលោកុត្តរៈ មិនមានដាច់មិនមានសៅហ្មងទេ ព្រោះលោកុត្តរៈសរណគមន៍យកព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍ ។

ស. យកព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍នោះដូចម្ដេច? ដឹងព្រះនិព្វាននោះ តើដឹងដោយអ្វី ។

ឆ. ដឹងព្រះនិព្វាននោះដឹងដោយមគ្គញ្ញាណ ៤ លុះតែបុគ្គលណាមួយធ្វើមគ្គញ្ញាណទាំង ៤ នោះកើតឡើងទើបដឹងព្រះនិព្វានបាន ។

ស. មគ្គញ្ញាណទាំង ៤ នោះកើតម្ដេចខ្លះចូររាប់និងអធិប្បាយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ច. មគ្គញ្ញាណ ៤ នោះត្រូវដឹងដោយញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ដូចអធិប្បាយតទៅនេះ :

ញាណទស្សនវិសុទ្ធិនោះគឺញាណដែលដឹងក្នុងមគ្គទាំង ៤ គឺសោតាបត្តិមគ្គ ១, សកិទាគាមិមគ្គ ១,អនាគាមិមគ្គ ១,អរហត្តមគ្គ ១, ហៅថាញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ។

សេចក្ដីថា មគ្គញ្ញាណជាបឋមនោះព្រះយោគាវចរគប្បីប្រាថ្នាឱ្យសំរេច មិនគប្បីធ្វើនូវកិច្ចដទៃទៀតឡើយ ត្រូវតែធ្វើវិបស្សនាជាទីបំផុតនៃអនុលោមតែម្យ៉ាងឱ្យសំរេច, កិលេសដែលបិទបាំងនូវសច្ចធម៌ ព្រះយោ-គាវចរកំចាត់បង់ដោយអនុលោម ៣ ចិត្តដែលមិនជាប់នៅក្នុងសង្ខារ មិនស្ទុះទៅកាន់អារម្មណ៍ ដូចទឹកដែលមិនដក់នៅលើស្លឹកឈូក មាននិមិត្តជាអារម្មណ៍ នឹងមានការប្រព្រឹត្តទៅជាអារម្មណ៍ ទាំងនេះក៏កើតឡើងដល់ព្រះយោគីដែលមានសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយ លំដាប់នោះ ព្រះយោគីក៏ចំរើននូវអនុលោមញ្ញាណធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនមាននិមិត្តប្រាសចាកសង្ខារឱ្យមានជាអារម្មណ៍ ហើយក៏កន្លងបុថុជ្ជនគោត្រនិងបុថុជ្ជនភូមិ ហើយឡើងកាន់អរិយគោត្រនិងអរិយភូមិ គោត្រភូញ្ញាណ ក៏កើតឡើងប្រាកដគោត្រភូញ្ញាណគ្របសង្កត់នូវកិរិយាកើតឡើង និងកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅហើយស្ទុះទៅកាន់ព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍ ដូច្នេះឈ្មោះថាគោត្រភូ ។ កិរិយា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗដោយពេកតែមួយ ឧបមាដូចបុរសលោតកន្លងនូវប្រឡាយទឹក មានប្រាថ្នានឹងឆ្លងទៅត្រើយម្ខាង លុះដល់ហើយក៏នៅស្ងៀម យ៉ាងណាមិញ, ចំណែកព្រះយោគាវចរដែលប្រាថ្នានឹងឋិតនៅត្រើយម្ខាងគឺព្រះនិព្វាន ដែលលោតអំពីកំណើតនឹងឋិតិនឹងចិលំនៅ ទៅដោយរហ័សមានឧទយព្វយានុបស្សនាជាដើម ចងនូវមែកឈើគឺអត្តភាព ក្បួនគឺរូប អនុលោមជវនដែលពិចារណាឃើញ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា ដូច្នេះ ក៏មិនព្រមលែងនូវរូបនោះ ហើយលោតឡើងដោយអនុលោមចិត្តជាបឋម មានចិត្តទោរទន់ទៅកាន់ព្រះនិព្វានដូចជាកាយដែលទោរទន់ទៅកាន់ត្រើយម្ខាង ជិតព្រះនិព្វានដោយតតិយជវន ដូចជាផលត្រើយខាងនាយលែងពិចារណានូវសង្ខារ ដល់ត្រើយគឺព្រះនិព្វានដោយគោត្រភូចិត្ត កិរិយាដែលញាប់ញ័រដោយមិនបានសេពគប់នូវអារម្មណ៍តែមួយ ដូចជាបុរសដែលមិនបានឈរនៅដោយស្រួលក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ អនុលោមញាណកំចាត់បង់នូវងងឹត គឺកិលេសដែលបិទបាំងនូវសច្ច៤ តែមិនអាចធ្វើព្រះនិព្វានឱ្យជាអារម្មណ៍បាន ឯគោត្រភូធ្វើព្រះនិព្វានឱ្យជាអារម្មណ៍បាន តែមិនអាចកំចាត់បង់នូវងងឹតគឺកិលេសបានឡើយ ឧបមាដូចបុរសម្នាក់មានភ្នែកភ្លឺដែរចេញទៅក្នុងវេលារាត្រីស្ងាត់ គិតថាអញនឹងមើលនូវនក្ខត្តឫក្ស ហើយក្រឡេកមើលទៅខាងលើឃើញព្រះចន្ទ្រតែមិន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រោកអព្រោះមានពពកបាំង លំដាប់នោះមានខ្យល់បក់ផាត់ពពកដ៏ក្រាស់ ខ្យល់ខ្លះបក់ផាត់ពពកយ៉ាងកណ្តាល ខ្យល់ខ្លះទៀតបក់ផាត់ពពកយ៉ាងល្អិត បុរសនោះក៏ឃើញនូវព្រះចន្ទ្រពេញវង់ច្បាស់ ងងឹតគឺកិលេសដ៏ក្រាស់ និងកិលេសយ៉ាងល្អិត ដូចជាពពកបីជាន់ដែលបិទបាំងនូវព្រះចន្ទ្រ អនុលោមចិត្តដូចខ្យល់កំចាត់បង់នូវពពក គោត្រភូដូចជាបុរសមានភ្នែកភ្លឺ ព្រះនិព្វានដូចជាព្រះចន្ទ្រកំចាត់បង់នូវងងឹត ដែលបិទបាំងនូវសច្ចៈដោយអនុលោមចិត្តមួយ ។ ដូចជាកំចាត់បង់ពពកដោយលំដាប់នៃខ្យល់ ឃើញនូវព្រះនិព្វានដោយគោត្រភូញាណ កំចាត់បង់នូវងងឹតដូចបុរសឃើញនូវព្រះចន្ទ្រពេញវង់ដ៏ស្អាត ខ្យល់កំចាត់បង់នូវពពកតែមិនអាចឃើញនូវព្រះចន្ទ្រខ្លួនឯងបាន យ៉ាងណា. ចំណែកអនុលោមញាណកំចាត់បង់នូវកិលេស តែមិនអាចឃើញនូវព្រះនិព្វានដោយខ្លួនឯងបាន គោត្រភូញាណឃើញនូវព្រះនិព្វានតែមិនអាចកំចាត់បង់នូវកិលេសបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ មគ្គមិនលែងនូវសញ្ញាដែលគោត្រភូញាណឱ្យសញ្ញានោះ ត្រាស់ដឹងដោយតាគ្នាមិនដាច់ ហើយទំលាយនូវគំនរ គឺលោភៈ ទោសៈ មោហៈ ឧបមាដូចបុរសអ្នកបាញ់ធ្នូ ហើយតម្រូតក្តារមួយរយជាន់ប្រមាណប៉ុនគោឧសភ ហើយយកសំពត់រុំមុខកាន់ព្រួញឈរនៅទីបំផុត ហើយគេឱ្យបុរសដ៏ទៃទៀតទៅបង្វិលក្តារយន្តនោះឱ្យមាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មុខទៅត្រង់ក្តារដែលបុរសនោះឈរនៅ ហើយទើបឱ្យសញ្ញាដោយចុងដំបង បុរសដែលបាញ់នោះក៏មិនលែងនូវសញ្ញាដោយចុងដំបងនោះឡើយ ហើយបាញ់ព្រួញទៅក៏មុតក្តារទាំងមួយរយជាន់ គោត្រភូញាណដូចជាសេចក្តីសំគាល់ដោយចុងដំបង មគ្គញាណដែលទំលាយនូវលោភៈ ទោសៈ មោហៈ ដូចជាបុរសដែលមិនលែងនូវសញ្ញាដោយចុងដំបង ហើយបាញ់ទៅមុតក្តារមួយរយជាន់ មគ្គដែលដឹងដូច្នេះ ហៅថា សោតាបត្តិមគ្គញាណ ។ ព្រះអរិយបុគ្គលជាគំរប់ពីរឈ្មោះថា សោតាបន្នបុគ្គល ដែលអន្ទោលទៅក្នុងទេវតានិងមនុស្សអស់ ៧ ជាតិ ទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ចិត្តរបស់លោកក៏យាងចុះកាន់ភវង្គជាទីបំផុតនៃផលលំដាប់នោះមនោទ្វារាវជ្ជនៈនោះរលត់ទៅ ជវនពិចារណានូវមគ្គទាំង ៧ ដោយលំដាប់ចិត្ត ដែលយាងចុះកាន់ភវង្គម្តងទៀត ហើយពិចារណានូវផល ។

បច្ចវេក្ខណកិច្ច កិច្ចដែលសោតាបន្នបុគ្គលត្រូវពិចារណា មាន ៥យ៉ាងគឺៈ

១- មគ្គំ បច្ចវេក្ខតិ ពិចារណានូវមគ្គដោយន័យដូច្នេះថាអាត្មាអញមកតាមផ្លូវណា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

២- ផលំ បច្ចវេក្ខតិ ពិចារណានូវផលជាអានិសង្សដែលអាត្មាអញត្រូវបាន

៣- បហីនក្កិលេសំ បច្ចវេក្ខតិ ពិចារណានូវកិលេសដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ថាកិលេសទាំងឡាយនេះអាត្មាអញលះបង់បានហើយ,

៤- អវសេដ្ឋកិលេសំ បច្ចវេក្ខតិ ពិចារណានូវកិលេសដែលសល់នៅ ថាកិលេសទាំងអស់ដែលសល់នៅនេះត្រូវលះបង់ដោយមគ្គខាងលើ ,

៥- និព្វានំ បច្ចវេក្ខតិ ពិចារណានូវព្រះនិព្វានថាធម៌នេះហើយដែលជាអារម្មណ៍ត្រូវត្រាស់ដឹង ។

សោតាបន្នបុគ្គលមាន ៥ សកិទាគាមិបុគ្គលមាន ៥អានាគាមិបុគ្គលមាន ៥ដូចគ្នា ឯព្រះអរហន្តមានតែ ៤ កិលេសដែលនៅសល់នោះ ព្រះអរហន្តលោកមិនមានទេ អរិយសាវ័កជាសោតាបន្នបុគ្គលនោះលោកលះបង់នូវកាមរាគៈព្យាបាទៈដ៏ស្តើង លោកប្រជុំឥន្ទ្រីយ លះ ពោជ្ឈង្គៈ លោកញាំញីនូវរូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ ថាជាទុក្ខំ អនិច្ចំ អនត្តា ចិត្តលោកក៏យាងទៅកាន់ផ្លូវវិបស្សនៈលោមញ្ញាណ និងគោត្រភូញាណក៏កើតឡើង ដោយជវនចិត្តតែមួយក្នុងទីបំផុតនៃសង្ខារុបេក្ខា សកិទាគាមិមគ្គឡើងក្នុងលំដាប់នៃគោត្រភូញាណ ដែល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដឹងនូវសកិទាគាមិមគ្គដូច្នេះ ហៅថាសកិទាគាមិមគ្គញាណជាគំរប់ពីរ ។

អរិយបុគ្គល ជាគំរប់ ៤ ហៅថា សកិទាគាមិបុគ្គល លោកមកកាន់លោកនេះអស់វារៈម្តងទៀត ហើយពិចារណានូវបច្ចវេក្ខណៈ៥ រួចលោកលះបង់នូវកាមរាគៈ ព្យាបាទៈ ដែលសេសសល់ លោកប្រជុំនូវឥន្រ្ទិយ ហើយញ៉ាំញីនូវបញ្ចក្ខន្ធ លុះប្រព្រឹត្តដូច្នោះហើយអនុលោមគោត្រភូក៏កើតឡើង ទាំងអនាគាមិមគ្គក៏កើតឡើង ដូច្នេះ ហៅថា អនាគាមិមគ្គ-ញាណជាគំរប់ ៣ ។

អរិយបុគ្គលជាគំរប់ ៦ ឈ្មោះថាអនាគាមិបុគ្គល លោកបរិនិព្វានទៅក្នុងជាន់សុទ្ធាវាស លែងត្រឡប់មកកាន់កាមលោកនេះទៀតហើយ លោកពិចារណានូវមគ្គទាំង ៤ ខំលះបង់នូវរូបរាគៈ អរូបរាគៈមានៈឧទ្ធច្ចៈ អវិជ្ជាដែលសេសសល់នៅ លោកប្រជុំនូវឥន្រ្ទិយ ពលៈពោជ្ឈង្គហើយញ៉ាំញីនូវបញ្ចក្ខន្ធថាជាទុក្ខំ អនិច្ចំ អនត្តា អនុលោមគោត្រភូញាណដែលដឹងក្នុងអរហត្តមគ្គដូច្នោះហៅថា អរហត្តមគ្គញាណជាគំរប់ ៤ ។

អរិយបុគ្គលជាគំរប់ ៨ ហៅថា អរហត្តបុគ្គលលោកជាព្រះខីណាស្រពលះបង់នូវសំយោជនៈទាំងអស់គ្មានសេសសល់ឡើយ ញាណទាំង ៤ នេះញាណដឹងចំពោះមគ្គ ត្តបុគ្គលតាំងនៅក្នុងផល បានជាថ្លាស់គ្នាជាលំដាប់ៗ ញាណដែលដឹងនូវមគ្គទាំង ៤ ដូច្នេះ ហៅថា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ។

បុគ្គលដែលឃើញនូវព្រះនិព្វានបាន លុះតែ ធ្វើនូវមគ្គញាណ(១)ឱ្យកើតឡើង ទើបយកព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍បាន លោកុត្តរសរណគមន៍នោះ គឺព្រះអរិយបុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះដែលលោកដល់. ចំណែកបុថុជ្ជនមិនត្រូវបានសរណគមន៍នេះទេ ។

ផលលោកិយសរណគមន៍មាន ២ យ៉ាងគឺ :

១- ភវសម្បទាបិ បរិបូណ៌ ដោយភពកន្លែងកើត.

២- ភោគសម្បទាបិ បរិបូណ៌ ដោយភោគសម្បត្តិ ។

ស. សម្បទាទាំងពីរយ៉ាងនេះមានសេចក្តីអធិប្បាយយ៉ាងណាខ្លះ? ចូរអធិប្បាយមកមើល?

ច សម្បទាទាំងពីរយ៉ាងនេះមានសេចក្តីអធិប្បាយយ៉ាងនេះគឺៈភវ-សម្បទាបិ បរិបូណ៌ដោយភពកន្លែងកើតនោះគឺបុគ្គលដែលយកព្រះរតន-ត្រ័យជាទីពឹង ទីរឭក ដល់ទំលាយបញ្ចក្ខន្ធស្លាប់ពីមនុស្សលោកនេះទៅនឹងទៅកើតសុគតិភូមិទេវលោកទៀងប្រាកដ ដូចបទថា :

យេ កេចិ ពុទ្ធំ សរណំ គតាសេ ន តេ គមិស្សន្តិ
អបាយំ បហាយ មានុសំ ទេហំ ទេវកាយំបរិបូរេស្សន្តិ

---

(១) មគ្គញាណទាំង៤នេះដូចកញ្ចក់សម្រាប់ឆ្លុះបញ្ចាំងមើលនូវព្រះនិព្វាន ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជនទាំងឡាយណាមួយដល់ហើយនូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹងទីរឭក ជនទាំងនោះនឹងមិនទៅកាន់អបាយភូមិ លុះលះរាងកាយជារបស់មនុស្សចោលហើយ នឹងទៅបំពេញកាយជាទេវតាក្នុងសុគតិទេវលោក ។

ភោគសម្បទាបិ បរិបូណ៌ដោយភោគសម្បទនេះ បុគ្គលដែលយកព្រះរតនត្រ័យជាទីពឹងទីរឭក ដល់ទំលាយបច្ចក្ខន្ធអំពីមនុស្សលោកនេះហើយ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិភព ប្រសើរលើសលែងជាងទេវតាដទៃ បរិបូណ៌ដោយទិព្វសម្បត្តិ១០ យ៉ាងគឺ: ទិព្វេន អាយុនា អាយុទិព្វ ១ ទិព្វេន វណ្ណេន ពណ៌ សម្បុរទិព្វ ១, ទិព្វេន សុខេន សេចក្តីសុខទិព្វ ១, ទិព្វេន យសេន យសទិព្វ ១, ទិព្វេនអធិបតេយ្យេន អធិបតីទិព្វ ១, ទិព្វេហិ រូបេហិ រូបារម្មណ៍ទាំងឡាយទិព្វ ១, ទិព្វេហិ សទ្ទេហិ សទ្ទារម្មណ៍ទាំងឡាយទិព្វ ១, ទិព្វេហិ គន្ធេហិ គន្ធារម្មណ៍ទាំងឡាយទិព្វ ១, ទិព្វេហិ រសេហិ រសារម្មណ៍ទាំងឡាយទិព្វ ១, ទិព្វេហិ ផ្ហេព្វេហិ ផោដ្ឋព្វារម្មណ៍ទាំងឡាយទិព្វ ១ ។

ព្រះធម៌ក្តីព្រះសង្ឃក្តី ផលចែកចេញជាពីរៗដូចគ្នា មានកំឡាំងស្មើគ្នាដូចព្រះពុទ្ធដែរ, ផលនៃសរណគមន៍បណ្ឌិតគប្បីដឹងយ៉ាងនេះដែរ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. សត្តិលេសោ សៅហ្មងសរណគមន៍មានប៉ុន្មានយ៉ាង? ចូររាប់ហើយអធិប្បាយផង ?

ច. សៅហ្មងសរណគមន៍មាន ៣ យ៉ាងគឺអញ្ញាណ សេចក្តីមិនដឹង១. សំសយៈ សេចក្តីសង្ស័យ ១.មិច្ឆាញាណ សេចក្តីដឹងខុសចូលចិត្តខុស ១ ។

អធិប្បាយថា

អញ្ញាណៈ មិនដឹងព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជាអ្វី, ព្រះពុទ្ធមានគុណសម្បទាយ៉ាងណា, ព្រះធម៌មានគុណានុភាពយ៉ាងណា ព្រះសង្ឃមានគុណវុឌ្ឍិយ៉ាងណា, មិនដឹងយ៉ាងនេះឈ្មោះថា អញ្ញាណ ។

សំសយៈសេចក្តីសង្ស័យថា ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ អ្នកនិយាយចេះតែថាតាមគ្នា រកអ្វីជាប្រាកដគ្មាន ប្រហែលជារូបដែលគួរដាក់នឹងកញ្ចក់ ឬរូបដែលសាងដោយប្រាក់មាសជាដើម នេះហើយថាព្រះពុទ្ធទេដឹង? គេសូត្រសព្វថ្ងៃហ្នឹងហើយយ៉ាងជាព្រះធម៌.ព្រះសង្ឃដែលដើរទៅបិណ្ឌបាតផ្ទះយើងហ្នឹងហើយយ៉ាងជាព្រះសង្ឃ?. សង្ស័យយ៉ាងនេះហៅថា សំសយៈ ។

មិច្ឆាញាណ សេចក្តីដឹងខុសចូលចិត្តខុស ដូចអ្នកខ្លះយក

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះធម៌ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងទីរឭក ចូលចិត្តថាអ្នកដែលរាប់អានខ្មោចគេ មានអាសន្នម្តងៗពេលណាឡើង គេតែងបន់ខ្មោចឱ្យជួយ, យើងគោរព ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃបើយើងមានអាសន្នភយន្តរាយអ្វីមួយកើតឡើង យើងបន់លោកឱ្យជួយរំដោះភយន្តរាយទាំងនោះ ឱ្យបានសុខដល់យើង, គឺងសុខចូលចិត្តខុសយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាមិច្ឆាញាណ ។ ទោសប៉ុណ្ណេះ ជាដើមនាំឱ្យសៅហ្មងដល់សរណគមន៍ ។

ស. ភេទោ ហេតុដែលនាំឱ្យបែកធ្លាយសរណគមន៍មានប៉ុន្មាន យ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. ហេតុដែលនាំឱ្យបែកធ្លាយសរណគមន៍មាន ២ យ៉ាង :

១. សាវជ្ជោ ច បែកធ្លាយដោយទោស ។

២. អនវជ្ជោ ច បែកធ្លាយដោយមិនមានទោស ។

ស. បែកធ្លាយសរណគមន៍ប្រកបដោយទោសយ៉ាងណា ? មិន ប្រកបដោយទោសយ៉ាងណា? ចូរអធិប្បាយ!

ឆ. បែកធ្លាយសរណគមន៍ប្រកបដោយទោសនឹងមិនប្រកបដោយ ទោសយ៉ាងនេះ :

អធិប្បាយថា: បែកធ្លាយសរណគមន៍ប្រកបដោយទោសនោះព្រោះ ប្រគល់ខ្លួនដល់គ្រូដទៃក្រៅអំពីព្រះរតនត្រ័យ ឬចូលសាសនាដទៃក្រៅអំពី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះពុទ្ធសាសនា យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា សាវជ្ជោ នឹងធ្លាក់ទៅរង ទុក្ខវេទនាក្នុងអបាយភូមិ ព្រោះខ្លួនជីកប្ញសគល់របស់ខ្លួនអស់ហើយ ។

បែកធ្លាយសរណគមន៍មិនប្រកបដោយទោស គឺបែកធ្លាយដោយ បុគ្គលអ្នកគោរពសរណគមន៍ធ្វើកាលកិរិយាស្លាប់ទៅ ចិត្តរលត់លែងគិត ព្រះរតនត្រ័យ ទើបបែកធ្លាយសរណគមន៍ យ៉ាងនេះឈ្មោះថាអនវជ្ជោ ហើយត្រឡប់បានជាផលពីរយ៉ាងគឺៈ ភវសម្បទា ១ ភោគសម្បទា ១ ដូចបានអធិប្បាយរួចមកហើយ ។

ស. អង្គរបស់សរណគមន៍មានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. អង្គរបស់សរណគមន៍មាន ៣ យ៉ាងគឺ :

១- សទ្ធា សេចក្តីជឿជាក់ក្នុងគុណព្រះរតនត្រ័យ,

២- បញ្ញាដឹងច្បាស់ក្នុងគុណព្រះរតនត្រ័យ ,

៣- ជីវិតបរិច្ចាគ ស៊ូលះបង់ជីវិតមិនលះបង់ធម៌

(ចប់ត្រៃសរណគមន៍)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វគ្គទី៤ ឧបាសកវចនប្បញ្ហា

ស. ដូចម្ដេចដែលហៅថា ឧបាសក ឧបាសិកា?

ច. គ្រហស្ថដែលចូលទៅជិតដល់នូវព្រះរតនត្រ័យហើយយកជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិតហៅថាឧបាសក ឧបាសិកា ដូចព្រះពុទ្ធដីកាថាៈ

យតោ ខោ មហានាម ឧបាសកោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ហោតិ ធម្មំ សរណំ គតោ ហោតិ សង្ឃំ សរណំ គតោ ហោតិ ឯត្តាវតា ខោ មហានាម ឧបាសកោ ហោតិ។

បពិត្រមហានាមបុគ្គលជាឧបាសកដល់នូវព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងជាទីរឭកដោយហេតុណា បពិត្រមហានាម ដោយហេតុនោះ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឧបាសក ឧបាសិកា ។

ស. មុននឹងដល់ព្រះរតនត្រ័យ ដើម្បីទទួលឋានៈ ជាឧបាសក ឧបាសិកានោះ មានវិធីឱ្យប្រតិបត្តិដូចម្ដេចខ្លះ?

ច. មានវិធីខមាទោសនិងថ្វាយបង្គំថ្វាយខ្លួនដូចតទៅនេះ :

អច្ចយោ មំ ភន្តេ អច្ចគ្គមា យថាពាលំ យថាមុឡ្ហំ

យថាអកុសលំ { យោហំ / យាហំ } ភន្តេ កាយេន វា វាចាយ វា មនសា វា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ភគវតោ
ពុទ្ធស្ស

វា ធម្មស្ស វា សង្ឃស្ស វា អគារវំ អកាសិ

តស្ស
តស្សា

មេ ភន្តេ

ភគវា
អយ្យោ
អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិគ្គណ្ហ
អយ្យា
សង្ឃោ

តុ
តុ
ន្តុ
តុ

អាយតឹ

សំវរាយៗប្រែថា បពិត្រព្រះ

ដ៏មានព្រះភាគ
ករុណា
ករុណាទាំងឡាយ
សង្ឃ

ដ៏ចំរើន

ទោសកំហុសដែលប្រព្រឹត្តកន្លង គ្របសង្កត់ហើយនូវព្រះករុណា តាម ដោយខ្ញុំព្រះករុណាជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិន

ឈ្លាស បពិត្រព្រះ

មានព្រះភាគ
ករុណា
ករុណាទាំងឡាយ
សង្ឃ

ដ៏ចំរើន! ក្រែងខ្ញុំព្រះករុណា

ធ្វើហើយនូវសេចក្តីល្មើសមិនគោរពដល់ព្រះ

ដ៏មានព្រះភាគ
ក្តី ដល់
ពុទ្ធជាម្ចាស់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះធម៌ក្តី ដល់ព្រះសង្ឃក្តី ដោយកាយក្តី ដោយវាចាក្តី ដោយចិត្តក្តី

បពិតព្រះ	ឱមានព្រះភាគ ករុណា ករុណាទាំងឡាយ សង្ឃ	ឱចំរើនសូមព្រះ	ឱមានព្រះភាគ ករុណា ករុណាទាំងឡាយ សង្ឃ

អត់នូវទោសកំហុសនោះដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ព្រោះអំពើនៃទោសនោះជាសេចក្តីសុខពិត ដើម្បីនឹងបានសង្រួមគឺថានឹងបានប្រព្រឹត្តឱ្យល្អតទៅក្នុងខាងមុខនោះហោង ។

បើសុទ្ធតែបុរស ឬ សុទ្ធតែស្ត្រីច្រើននាក់ ឬបុរសនិង ស្ត្រីច្រើនាក់លាយគ្នាតាំងពីពីរនាក់ឡើងទៅ ហើយសូត្រខមាលទោសព្រមគ្នានោះត្រូវសូត្រថា :

អច្ចយោ នោ ភន្តេ អច្ចគ្គមា យថាពា	លេ លា

យថាមុ	ឡ្ហេ យថាអកុសល ឡ្ហា	លេ លា	មយំ ភន្តេ កាយេន វា

វាចាយ វា មនសា វា { ភគវតោ / ពុទ្ធស្ស } វា ធម្មស្ស វា សង្ឃស្ស វា

អគារវំ អករិម្ហា { តេសំ / តាសំ } នោ ភន្តេ { ភគវតោ / អយ្យោ / អយ្យា / សង្ឃោ } អច្ចយំ អច្ចយតោ

បដិគ្គណ្ហ { តុ / តុ / ន្តុ / តុ } អាយតឹ សំវរាយ ។ សេចក្តីប្រែដូចគ្នានឹងបែបមុន

ប្លែកតែត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណានោះ ក្នុងទីនេះត្រឡប់ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយដូច្នេះវិញ ក្រៅអំពីនោះនៅដូចគ្នាទាំងអស់ ។

(ពាក្យពន្យល់អំពីការសូត្របាលីសូមខមាទោសត្រូវមើលគិហិប្រតិបត្តិ)

ស. ចុះវិធីថ្វាយខ្លួនជាឧបាសកឧបាសិកានោះតើដូចម្តេច?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឌ. វិធីប្ដេជ្ញាថ្វាយខ្លួននោះ គប្បីបញ្ចេញវចីភេទប្ដេជ្ញាខ្លួនថា ជាអ្នកដល់ព្រះត្រៃសរណគមន៍ គឺព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងទីរលឹក ដើម្បីឱ្យបានឡើង នាមបញ្ញត្តិជាឧបាសក ឬឧបាសិកា ក្នុងព្រះពុទ្ធ-សាសនាតទៅ ។

ឯប្ដេជ្ញាខ្លួននោះនឹងប្ដេជ្ញាក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះពុទ្ធរូបក៏បាន ចំពោះមុខបុគ្គល ឬ គណៈឬ សង្ឃក៏បាន បើបុរសតែម្នាក់ ឬ ស្ត្រីតែម្នាក់ ហើយសូត្រប្ដេជ្ញាខ្លួនចំពោះមុខបុគ្គល ឬ គណៈ ឬ សង្ឃនោះ ប្ដេជ្ញាដោយពាក្យថា

ឯសាហំ ភន្តេ សុចិរបរិនិព្វុតម្បិ តំ ភគវន្តំ សរណំ

គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបា{សកំ / សិកំ} មំ{អយ្យោ / អយ្យា / សង្ឃោ} ធារេ{តុ / ន្តុ / តុ}

អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតំ ។ (ប្រែថា) បពិត្រព្រះ{ករុណា / ករុណា / សង្ឃ}ទាំងឡាយដ៏ចំរើន! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមដល់នូវព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់បរិនិព្វានទៅអស់កាលយូរអង្វែងហើយនោះផង នូវព្រះធម៌ផង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នូវព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរឭកសូមព្រះ { ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ / សង្ឃ } ជ្រាប

នូវខ្ញុំព្រះករុណាថា ជាឧបា { សក / សិកា } បានដល់ហើយនូវព្រះរតនត្រ័យជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមរៀងទៅ ។

រូបបុគ្គលឬគណសង្ឃ ត្រូវទទួលថាសាធុ ។ បើបុរសត្រូវសូត្រឧបាសកំ បើស្ត្រីត្រូវសូត្រថាឧបាសិកំ ត្រង់ពាក្យថា
ធារេតុ អយ្យា ធារេន្តុ សង្ឃោ ធារេតុ នេះ សេចក្តីអធិប្បាយមានក្នុងវិធីខមាលទោសខាងដើម ។

បើគ្នាច្រើន ពីពីរនាក់ឡើងទៅ ទោះសុទ្ធតែបុរសក្តី សុទ្ធតែស្ត្រីក្តី ឬបុរសនិងស្ត្រីលាយគ្នាក្តី ឧបមាដូចជាភូមិមួយមានគ្នាច្រើនបុរសផងស្ត្រីផង មានសេចក្តីជ្រះថ្លា នាំគ្នាទៅថ្វាយខ្លួនក្នុងទីមួយជាមួយគ្នា ដូចជាក្នុងសាលា ឬ ក្នុងព្រះវិហារត្រូវសូត្រតាមភេទប្រុសស្រីរៀងៗខ្លួនថា

ឯ { តេ / តា } មយំ កន្តេ សុចិរបរិនិព្វុតម្បិ កំ ភគវន្តំ សរណំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

គច្ឆាម ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច

ឧបា { សកេ / សិកាយោ } នោ { អយ្យោ តុ / អយ្យា ធារេ ន្តុ / សង្ឃោ តុ } អជ្ជតគ្គេ បាណុបេ { តេ / តា }

សរណំ { គតេ / គតា } ។

សេចក្តីប្រែដូចគ្នានឹងបែបមុនប្លែកគ្នាតែត្រង់ប្តេជ្ញា ពាក្យថាខ្ញុំព្រះករុណានោះក្នុងទីនេះថា ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយដូច្នេះវិញ ក្រៅពីនោះដូចគ្នាទាំងអស់ ។

បើបុរសតែម្នាក់ឬស្ត្រីតែម្នាក់ ហើយសូត្រប្តេជ្ញាខ្លួនចំពោះព្រះពុទ្ធរូបព្រះសថូប ព្រះចេតិយ ដែលបញ្ចុះព្រះសារីរិកធាតុព្រះដ៏មានបុណ្យនោះត្រូវពោលប្តេជ្ញាដោយពាក្យថា :

ឯសាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច

ឧបា { សកំ / សិកំ } មំ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតំ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ
បណ្ណាល័យ
LIBRARY
BUDDHIST INSTITUTE

ប្រែថា: បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចំរើន! ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះមានព្រះភាគផង នូវព្រះធម៌ នូវព្រះសង្ឃផងជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះករុណាថា ជាឧបា { សក / បានដល់ / សិកា } ហើយនូវព្រះរតនត្រ័យជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមរៀងទៅ ។

(ចប់វិធីថ្វាយខ្លួនតែប៉ុណ្ណេះ)

ស. បើមិនបានខមាលទោសនិងថ្វាយខ្លួនទេចូលទៅសូមសីលធម៌តែម្តង តើឡើងជាឧបាសកឧបាសិកាឬទេ?

ឆ. បើមិនបានខមាលទោសនិងថ្វាយខ្លួនទេនោះ នឹងថាឡើងជាឧបាសកឧបាសិកាមិនបាន ព្រោះមិនបានប្តេជ្ញាខ្លួននិងជម្រះទោសឱ្យស្អាតជាមុន គ្មានអ្វីជាសំគាល់ ព្រះសង្ឃនឹងមិនហ៊ានទូន្មានប្រៀនប្រដៅច្បាប់ធម៌វិន័យព្រោះគេមិនបានថ្វាយខ្លួន. ឧបមាដូចភិក្ខុ-សាមណេរដែលបានប្រលងជាប់ មានឋានៈជាកូនសិស្សពេញទី រមែងមានសេចក្តីកោតខ្លាចយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការរៀនសូត្រ ជាងសិស្សដែលគ្រាន់តែសុំស្តាប់ក្នុងថ្នាក់ជាមួយ ព្រោះយល់ឃើញថាខ្លួនជាសិស្សស្តាប់ ទៅក៏បានមិនទៅក៏បាន។អំពើដែលដាក់ខ្លួនឱ្យថយចុះ ហើយបន្ទូបន្ថយសេចក្តីព្យា-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បណ្ណាល័យ LIBRARY

យាម ផ្លូវថ្មេះជាហេតុឱ្យថយចំណេះវិជ្ជាមិនចេះចាំច្បាស់លាស់ឡើយយ៉ាង ណា ឧបាសក ឧបាសិកា ដែលសមាទានសីលមិនបានសូមខមាទោស ថ្វាយខ្លួនក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ស. ផុះដូចរឿងពីដើមមកជាច្រើន តួយ៉ាងអរិយបុរសដែលស្តួចត្រី ជួបនឹងព្រះអង្គ បានស្តាប់ធម៌ក៏បានសម្រេចសោតាបត្តិផលក្នុងពេលនោះ ទៅ មានឮថាថ្វាយខ្លួនពីពេលណា?

ច. រឿងនេះមិនដូច្នោះទេ ព្រោះបុគ្គលចែកជាពីរពួកគឺឧគ្ឃដិតញ្ញូ បុគ្គលស្តាប់ធម៌ភ្លាប់បានសម្រេច. ព្រោះតមានឧបនិស្ស័យចាស់ភ្លាមិនបាច់ ថ្វាយខ្លួនជាឧបាសកឧបាសិកា ក៏សម្រេចមគ្គផលបាន ។

ចំណែកយើងសព្វថ្ងៃនេះជានេយ្យបុគ្គល បុគ្គលគឺអ្នកប្រាជ្ញទូន្មាន ទើបប្រព្រឹត្តល្អបាន ហេតុនោះត្រូវថ្វាយខ្លួនទើបគួរ ។

ស. អាជីវៈ ការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ឧបាសក ឧបាសិកានោះដូច ម្តេចខ្លះ?

ច. អាជីវៈ ការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ឧបាសក ឧបាសិកានោះត្រូវវៀរ នូវ មិច្ឆាជីវៈ គឺជំនួញខុស ៥ ប្រការ ។

ស. ជំនួញខុស ៥ ប្រការនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ?

ច. ជំនួញខុស ៥ ប្រការនោះគឺ: សត្ថវណិជ្ជា ១, សត្តវណិជ្ជា ១,

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មំសវណិជ្ជា ១ មជ្ជវណិជ្ជា ១, វិសវណិជ្ជា ១ ។

អធិប្បាយថាៈ សត្ថវណិជ្ជា ជួញគ្រឿងសស្ត្រាវុធ (១)បានជាមិនឱ្យជួញ ព្រោះជាហេតុនាំឱ្យសម្លាប់សត្វ ។

សត្តវណិជ្ជា ជួញសត្តគឺមនុស្ស គឺចាប់មនុស្សលក់បានជាមិនឱ្យជួញ ព្រោះមនុស្សមានជាតិស្មើគ្នា មិនគួរឱ្យគ្នាថោកទាប ។

មំសវណិជ្ជា ជួញសាច់ គឺចិញ្ចឹមជ្រូកមាន់ទាជាដើមយកសាច់លក់ ឬ លក់ទាំងរស់ ឬមួយយកគោទៅលក់ឱ្យអ្នកសម្លាប់ ក៏ឈ្មោះថា មំសវណិជ្ជា ទាំងអស់ ។

មជ្ជវណិជ្ជា ជួញទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យ បានជាមិនឱ្យជួញ ជាហេតុឱ្យមនុស្សពឹកខ្វូចសតិស្មារតី ។

វិសវណិជ្ជា ជួញថ្នាំពិស គឺថ្នាំសម្រាប់បំពុលឱ្យគេស្លាប់ ។ ជំនួញ ៥ ប្រការនេះឧបាសក ឧបាសិកា មិនគួរជួញឡើយ ។

ស. វិបត្តិរបស់ឧបាសក ឧបាសិកា មានប៉ុន្មាន?

ឆ. វិបត្តិរបស់ឧបាសក ឧបាសិកា មាន ៥ យ៉ាង ។

ស. មាន ៥ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ ?

១- សស្ត្រាបានដល់គ្រឿងផ្ទាល់ដែលមានដាវជាដើម អាវុធគឺគ្រឿងប្រយោលមានកាំភ្លើងជាដើម ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឆ. មាន ៥ យ៉ាងនោះគឺ:

១- អសទ្ធោ ហោតិ ឧបាសកមិនមានសទ្ធា.

២- ទុស្សីលោ ហោតិ ឧបាសកទ្រុស្តសីល

៣- កោតុហលមង្គលិកោ ហោតិ ឧបាសកជាអ្នកប្រកាន់នូវមង្គលភ្ញាក់ផ្អើល ផ្ដួលផ្ដើម ។

៤- មង្គលំ បច្ចេតិ នោ កម្មំ ឧបាសកជឿសិរីសួស្តីមិនជឿផលកម្ម ។

៥- ឥតោ ច ពហិទ្ធា ទក្ខិណេយ្យំ គវេសតិ ឧបាសកស្វែងរកទក្ខិណេយ្យបុគ្គលខាងក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ស. អស្សទ្ធោ ឧបាសកមិនមានសទ្ធា ហេតុអ្វីក៏កើតជាឧបាសកដែរ? ព្រោះឧបាសកមានសទ្ធាជាឫសគល់?

ឆ. កាលពីដើម មានសទ្ធាមែន ប៉ុន្តែមកខាងក្រោយត្រឡប់ទៅជាមិនមានសទ្ធាវិញបានចាត់ថាជាវិបត្តិ ។

ស. ទ្រុស្តសីលនោះដូចម្ដេច?

ឆ. ទ្រុស្តសីលសំដៅយកមនុស្ស ដែលមិនមានសីលពីដើមក្ដីមានសីលហើយដាច់ទៅវិញក្ដី ហៅថាទ្រុស្តសីលទាំងអស់ ។ ទ្រុស្តសីល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចេញទៅជា " និស្សីលោ " ឬ " អសីលោ " ប្រែថា " មនុស្សមិនមានសីល " ។

ស. ជឿមង្គលភ្ញាក់ផ្អើលនោះដូចម្ដេច?

ឆ. ជឿមង្គលភ្ញាក់ផ្អើល គឺឮនំណឹងថាព្រះផុសឬហេតុអ្វីផ្សេងៗ ដែលមិនពិត មានចិត្តជឿមង្គលជាដើម ។

ស. ជឿមង្គលសិរីសួស្ដីមិនជឿកម្មផលនោះដូចម្ដេច?

ឆ. ជឿមង្គលសិរីសួស្ដីមិនជឿកម្មផលនោះដូច្នេះ គឺប្រកាន់ចន្ទគ្គាហៈ ប្រកាន់ថាខែនេះល្អ ខែនេះអាក្រក់ជាដើម, សុរិយគ្គាហៈ ប្រកាន់ថ្ងៃលិចថ្ងៃអពែណ្ឌតជាដើម ឬជឿភូមិករឱ្យសុខទុក្ខជាដើម មិនជឿកម្មផលរបស់កម្មទេ ។

ស. ដូចម្ដេចស្វែងរកទក្ខិណេយ្យបុគ្គលក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនានោះ ចូរតបឱ្យយ៉ាងខ្លីមកមើល?

ឆ. ស្វែងរកទក្ខិណេយ្យបុគ្គលក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនានោះ គឺស្វែងរកនិគ្រន្ថអន្យតិរ្ថិយ ដែលតាំងខ្លួនជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គលផ្ទឹមនឹងព្រះពុទ្ធសាសនា បើអ្នកណាឱ្យវត្ថុអ្វី ។ លុះត្រាតែប្រគល់ដល់ហត្ថបាសត្រឹមត្រូវទើបទទួល ហេតុហ្នឹងហើយបានជាមានក្នុងអចេលកសិក្ខាបទ ហាមមិនឱ្យភិក្ខុឱ្យវត្ថុដល់ពួកអចេលក៍ បើភិក្ខុណាឱ្យ ភិក្ខុនោះត្រូវភាមត្តិបាចិត្តិយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ហេតុដូច្នេះ បានជាឧបាសកស្វែងរក ចាត់ជាវិបត្តិព្រោះមិនមែនជាអ្នកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

បើឧបាសកណាប្រកបដោយវិបត្តិទាំង ៥ យ៉ាងនេះណាមួយឈ្មោះថា បណ្ឌាលឧបាសក (ឧបាសកខូចកាច) មលឧបាកសក (ឧបាសកមានធម៌ជាមន្ទិល) បតិកិដ្ឋឧបាសក (ឧបាសកដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល)

ស. សម្បត្តិឧបាសកនោះដូចម្តេច ? មានប៉ុន្មាន? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. សម្បត្តិឧបាសកនោះបានដល់ការដល់ព្រមដោយសីល និងអាជីវៈមាន ៥ យ៉ាងគឺ :

១- សទ្ធោ ហោតិ ឧបាសកមានសទ្ធា,

២- សីលវា ហោតិ ឧបាសកមានសីល,

៣- ន កោតុហលមង្គលិកោ ហោតិ ឧបាសកមិនប្រកាន់មង្គលភ្ញាក់ផ្អើល

៤- កម្មំ បច្ចេតិ នោ មង្គលំ ឧបាសកជឿតែផលកម្ម មិនជឿមង្គលសិរីសួស្តី.

៥- ន ឥតោ ពហិទ្ធា ទក្ខិណេយ្យំ គវេសតិ ឥធ ច

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បុព្វការំ ករោតិ ឧបាសកមិនស្វែងរកទក្ខិណេយ្យបុគ្គលក្រៅព្រះពុទ្ធសា-សនា ធ្វើសេចក្តីគោរពតែក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

បើឧបាសកណាប្រកបដោយសម្បត្តិ ៥ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា រតនឧបាសក (ឧបាសកកែវ) បទុមឧបាសក (ឧបាសកដូចផ្កាឈូក) បុណ្ឌរិកឧបាសក (ឧបាសកដូចជាផ្កាឈូកស) ឈ្មោះទាំង ៣ នេះ កើតអោយអំណាចគុណធម៌ ដូចបានពណ៌នាមកហើយខាងដើមនេះ ។

ស. អ្វីជាតួសីល?

ច. ចេតនាជាតួសីល ពុទ្ធភាសិតថា ចេតនាហំ ភិក្ខវេ សីលំ វទាមិ ប្រែថា "ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ! តថាគតពោលថា ចេតនាជាតួសីល" ។

ស. ចេតនា មានប៉ុន្មានយ៉ាង?

ច. ចេតនា មាន ៣ យ៉ាង ។

ស មាន ៣ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ?

ច. មាន ៣ យ៉ាងនោះគឺ: សម្បត្តវិរតិចេតនា ១ សមាទានវិរតិចេតនា ១, សមុច្ឆេទវិរតិចេតនា ១ ។

អធិប្បាយថា : សម្បត្តវិរតិចេតនានោះ វៀរចំពោះវត្ថុដែលដល់ព្រមគឺសត្វគួរនឹងសម្លាប់ ក៏មិនហ៊ានសម្លាប់ ទ្រព្យគេគួរនឹងលួច

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យកបាន ក៏មិនហ៊ានលួចយក ដូច្នេះជាដើម គឺមិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងខ្វាច មានពៀរវេរាទៅខាងមុខ ដូច្នេះឈ្មោះថា សម្បត្តវិរតិចេតនា ។

សមាទានវិរតិចេតនា នោះ វៀរដោយសមាទានអំពីសំណាក់ភិក្ខុសាមណេរ ឬគ្រហស្ថដែលគេមានសមាទានពីមុនមកហើយសមាទានតពីគេមកទៀត ហើយប្រព្រឹត្តតាមសិក្ខាបទដែលខ្លួនសមាទាននោះ ឈ្មោះថាសមាទានវិរតិចេតនា ។

សមុច្ឆេទវិរតិចេតនា នោះវៀរដោយការផ្តាច់បង់នូវកិលេសជាមួយនឹងអរិយមគ្គ ដែលកើតឡើង សីលក៏កើតព្រមក្នុងពេលនោះ កិលេសក៏អស់ទៅ ដូច្នេះឈ្មោះថា សមុច្ឆេទវិរតិចេតនា ។

ស. ពិធីសមាទាននោះមានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. ពិធីសមាទាននោះមានពីរគឺ សមាទាននិច្ចសីល ១, សមាទានឧបោសថសីល ១ ។

ស. សមាទាននិច្ចសីលដូចម្តេច!

ឆ. សមាទាននិច្ចសីលនោះដូច្នេះ!

ឧកាស { អហំ / មយំ } ភន្តេ វិសុំ វិសុំ រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន សហ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បញ្ច សីលានិ យាចា {មិ ទុតិ / ម តតិ} យម្បិ {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ វិសុំ

រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន សហ បញ្ច សីលានិយាចា {មិ / ម} ។

ប្រែថា សូមគោរព បពិត្រព្រះករុណា ដ៏ចំរើនខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ}

សូមនូវសីលទាំងឡាយ ៥ មួយអន្លើអោយត្រៃសរណគមន៍ ដើម្បី ប្រយោជន៍នឹងរក្សាផ្សេងៗ គ្នា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះ

{ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ} សូមនូវសីលទាំងឡាយ ៥ មួយអន្លើដោយព្រះត្រៃ

សរណារណាគមន៍ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងរក្សាផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប {ពីរដងផង / បីដងផង} ។

ឬសូមថា :

ឧកាស {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ វិសុំ រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សហ បញ្ចង្គសមន្នាគតំ និច្ចសីលំ យាចា {មិ / ម} អនុគ្គហំ កត្វា សីលំ

ទេថ {មេ / នោ} ភន្តេ {ទុតិ / តតិ} យម្បិ {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ រក្ខនត្ថាយ

តិសរណេន សហ បញ្ចង្គសមន្នាគតំ និច្ចសីលំ យាចា {មិ / ម} អនុគ្គហំ

កត្វា សីលំ ទេថ {មេ / នោ} ភន្តេ ប្រែថា សូមគោរពបពិត្រព្រះករុណា

ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណា ទាំងឡាយ} សូមនូវនិច្ចសីលប្រកបព្រម

ដោយអង្គ ៥ មួយអន្លើដោយព្រះត្រៃសរណគមន៍ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងរក្សាផ្សេងៗ គ្នា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន! សូមព្រះករុណាធ្វើនូវសេចក្តី

អនុគ្រោះឱ្យនូវសីលដល់ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណា ទាំងឡាយ} បពិត្រព្រះករុណា

ដ៏ចំរើន! ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ} សូមនូវនិច្ចសីលប្រកបដោយអង្គ ៥

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មួយអន្លើអោយត្រៃសរណគមន៍ ដើម្បីប្រយោជន៍និងរក្សារផ្សេង ។ គ្ន

កាតំរប់ { ពីរដងផង / បីដងផង } បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន! សូមព្រះករុណាមេត្តា

ធ្វើនូវសេចក្តីអនុគ្រោះឱ្យនូវសីលដល់នូវខ្ញុំព្រះ { ករុណា / ករុណា ទាំងឡាយ }

សូមផ្លូវឆ្នេះក៏បានតាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់អ្នកសូម ។

បើអ្នកសមាទានតែម្នាក់ត្រូវថា អហំ យាចាមិ ត្រង់ប្រែត្រូវថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូម, ថា មេ ត្រូវប្រែថា ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា, បើគ្នាច្រើនតាំងពីពីរនាក់ឡើងទៅ ត្រូវសូត្រថា មយំ ថា យាចាម ត្រង់ប្រែត្រូវថា ខ្ញុំព្រះករុណា ទាំងឡាយ, ថានោ ត្រង់ប្រែថា ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ, បើគ្នាច្រើនសូត្រសូមព្រមទាំងអស់គ្នា, លុះសូមផ្លូវឆ្នេះរួចហើយ លោកអ្នកឱ្យសីល លោកសូត្រ នមោ ៣ ចប់ ហើយលោកឱ្យព្រះត្រៃសរណគមន៍ និងនិច្ចសីល អ្នកសមាទានត្រូវថាតាមលោកអោយបញ្ចេញរបីភេទ ឱ្យឮច្បាស់លាស់កុំចទ្ទូលខ្សឺបា ។

លោកសូត្រថា

មោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស (៣ដង)

ប្រែថា វិកិរិយានមស្សការថ្វាយបង្គំនៃខ្ញុំព្រះករុណា ចូរមានដល់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គឥតមា នគ្រូអាចារ្យណាប្រដៅព្រះអង្គឡើយ ។

ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹងទីរលឹក ។

ធម្មំ សរណំ គច្ឆាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹងទីរលឹក ។

សង្ឃំ សរណំ គច្ឆាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹងទីរលឹក ។

ទុតិយម្បិ { ពុទ្ធំ / ធម្មំ / សង្ឃំ } សរណំ គច្ឆាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់

នូវព្រះ { ពុទ្ធ / ធម៌ / សង្ឃ } ជាទីពឹងទីរលឹកជាគំរប់ពីរដងផង ។

តតិយម្បិ { ពុទ្ធំ / ធម្មំ / សង្ឃំ } សរណំ គច្ឆាមិ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមដល់នូវ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះ { ពុទ្ធ / ធម៌ / សង្ឃ } ជាទីពឹងរឭក ជាគំរប់បីផង ។

ហើយលោកថា តិសរណគ្គហណំ បរិបុណ្ណំ ប្រែថា កិរិយាកាន់យកនូវព្រះត្រៃសរណគមន៍បរិបូណ៌តែប៉ុណ្ណោះ ។

ត្រូវទទួលថា អាម ភន្តេ ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណាលោកម្ចាស់ ។

ហើយលោកឱ្យនិច្ចសីល ជាបច្ចេកសមាទានថា :

បាណាតិបាតា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាធ្វើសត្វមានជីវិត ឱ្យធ្លាក់ចុះកន្លង គឺសម្លាប់សត្វ ។

អទិន្នាទានា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាកាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឱ្យដោយកាយ ឬ ដោយវាចា ។

កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ។

មុសាវាទា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាពោលនូវពាក្យកុហក ។

សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ។

រួចហើយ លោកអ្នកឱ្យសីលលោកពោលដាស់តឿនក្រើនរំឭកថា

ឥមានិ បញ្ច សិក្ខាបទានិ សាធុកំ កត្វា អប្បមាទេន

និច្ចកាលំ សម្មារក្ខិតព្វំ ប្រែថា : { អ្នក / អ្នកទាំងឡាយ } គប្បីធ្វើនូវសិក្ខាបទទាំងឡាយ ៥ នេះឱ្យប្រពៃ ត្រូវរក្សាឱ្យល្អអស់កាលជានិច្ច ដោយសេចក្ដីមិនប្រមាទ គឺថាកុំបីធ្វេសប្រហែសឡើយ ។ បើអ្នកសមាទានតែម្នាក់ឯង ត្រូវថាអ្នក បើគ្នាច្រើនត្រូវថាអ្នកទាំងឡាយ ។

អ្នកសមាទានត្រូវទទួលថា អាម ភន្តេ (ប្រែដូចមុន) ។ ហើយលោកសំដែងអានិសង្សសីលឱ្យស្ដាប់តទៅទៀតថា :

សីលេន សុគតឹ យន្តិ សីលេន ភោគសម្បទា
សីលេន និព្វុតឹ យន្តិ តស្មា សីលំ វិសោធយេ ។

ប្រែថា : សត្វទាំងឡាយបានទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ក៏ព្រោះសីល សត្វ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទាំងឡាយបានបរិបូណ៌ដោយភោគ : គព្រោះសីល, សត្វទាំងឡាយបានទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខគឺព្រះនិព្វានក៏ព្រោះសីល, ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលជាសប្បុរសគប្បីជម្រះនូវសីលឱ្យបរិសុទ្ធ កុំឱ្យសៅហ្មង ។ ត្រូវទទួលថា សាធុ ប្រែថា ប្រពៃហើយ ។

(វិធីសមាទាននិច្ចសីលជាបច្ចេកសមាទានចប់តែប៉ុណ្ណោះ)

ស ឧបាសកឧបាសិកា បើកិតដល់ថ្ងៃរក្សាឧបោសថសីលហើយមានកិច្ចធ្វើដូចម្ដេចខ្លះ?

ឆ. ឧបាសកឧបាសិកា កាលបើជិតដល់ថ្ងៃរក្សាឧបោសថសីលហើយ ត្រូវរៀបចាត់ចែងនូវវត្ថុផ្សេង ៗ ដែលមិនប្រកបដោយទោសលុះដល់ថ្ងៃឧបោសថត្រូវអធិដ្ឋានមុន ព្រែកព្រលឹមពេល ដើម្បីឱ្យតាំងចិត្តជាមុនថា អញនឹងសមាទានឧបោសថក្នុងថ្ងៃនេះដូចពាក្យថា :

អជ្ជ ឧបោសថោ ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ ឧបោសថិ { កោ / កា }

ភវិស្សាមិ ប្រែថា ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃរក្សានូវឧបោសថសីល ខ្លួនអញនឹងជាអ្នករក្សានូវឧបោសថ អស់ថ្ងៃនេះនិងយប់នេះ ។

បើឧបាសក ត្រូវថា ឧបោសថិកោ បើឧបាសិកា ត្រូវថា ឧបោសថិកា ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បើមិនចេះបាលី នឹងអធិដ្ឋានតាមភាសារបស់ខ្លួន។ ក៏គួរអោយពិត លុះអធិដ្ឋានកំណត់ដូច្នេះរួចហើយ ត្រូវតាំងវិរតិចេតនាវៀរចាកសីលភេទ គឺជាហេតុដែលជាទីទំលាយនៃសីលនោះៗឱ្យគ្រប់សិក្ខាបទទាំង ៨ កាលបើបានអធិដ្ឋានដូច្នេះរួចហើយ តពីពេលនោះមកក៏គប្បីសមាទានឧបោ-សថសីល អំពីបុគ្គលដទៃមានភិក្ខុជាដើមតាមកាលដ៏គួរចុះ បើទុកជាដល់ពេលព្រះអាទិត្យរះឡើងប្រមាណពេញពន្លឺធំ ទើបបានសមាទានក្តី ក៏ឈ្មោះថាបានសមាទានដោយប្រពៃ ឈ្មោះថាបានរក្សានូវឧបោសថសីលពេញកាលកំណត់១ ថ្ងៃ១ យប់អោយបរិបូណ៌, ព្រោះអ្នកសមាទានបានធ្វើនូវឧបោថកាលមិនឱ្យខ្វះខាត ចាំងវិរតិចេតនាលោតក៏កើតបរិបូណ៌ក្នុងសន្តាន នឹងបានផលានិសង្សច្រើន ។

ស. ដូចម្តេចហៅថាសីលភេទ ?

ឆ. សីលភេទដូច្នេះ ឧបាសកឧបាសិកា មុនដែលនឹងសមាទានឧបោសថឱ្យដាច់សីលត្រង់ណាមួយក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ដូចជាដេកលើគ្រែឬពូកជ្រុលដល់អរុណរះឡើងវិញទើបភ្ញាក់ ឬសិក្ខាបទដទៃ។ លើកតែវិកាលមួយចេញ ព្រោះវិកាលកំណត់ពីថ្ងៃត្រង់ទៅ ដូច្នេះឈ្មោះថាសីលភេទ ។

សិក្ខាបទទាំង ៧ រាប់តាំងពីព្រលឹមទៅ ចំណែកវិកាលរាប់ពីថ្ងៃត្រង់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទៅ ធ្លាយសិក្ខាបទណាហើយសមាទានមិនឡើងជាឧបោសថទេ ។

ស ឧបាសកឧបាសិកា បើសមាទានឧបោសថហើយ ទៅសមាទាននិច្ចសីលវិញជាមួយនឹងគេ តើគួរ ឬ មិនគួរ?

ចៈ មិនគួរទេ, ព្រោះខ្លួនបានសមាទានឧបោសថសីលជាសីលជាន់ខ្ពស់រួចហើយ ត្រឡប់ទៅសមាទាននិច្ចសីល។ នោះសមាទានថ្ងៃណាក៏បាន ឥតមានកំណត់ទេ បើគ្រាន់តែទទួលសរណគមន៍គួរ ។

សៈ ឧបោសថ នឹងឡើងប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន?

ចៈ ឧបោសថ នឹងឡើងប្រកបដោយអង្គ ៣ ។

សៈ អង្គ ៣ គឺអ្វីខ្លះ?ចូររាប់និងអធិប្បាយ?

ចៈ អង្គ ៣ នោះគឺ កាល ១, វបីភេទ ១, ចេតនា ១ , ។

អធិប្បាយថា កាលនោះដែលព្រះអង្គទ្រង់កំណត់ គឺថ្ងៃខាងខ្នើត ៣ អដ្ឋមី ១, ចាតុទ្ទសី ១, បណ្ណរសី ១, រនោចដូចគ្នា, អដ្ឋកថា ថែមថ្ងៃបញ្ចមីទាំងពីរមកទៀត ឈ្មោះថាថ្ងៃបកតិឧបោសថ ។ វបីភេទនោះត្រូវបញ្ចេញវាចា សូត្រឱ្យឮខ្លាំងមិនត្រូវសូត្រឱ្យបាទេ ។ ចេតនាគឺចេតនារៀរគ្រប់សិក្ខាបទនោះ។ បើប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះទើបឡើងជាឧបោសថ ។ កាលបើឧបាសកឧបាសិកា នឹងសមាទាននូវឧបោសថសីលប្រកបព្រមដោយអង្គ ៨ ជាបច្ចេកសមាទានអំពីបុគ្គលដទៃ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

គឺភិក្ខុ ឬ សាមណេរនោះ គប្បីសូត្រនមស្សការថ្វាយបង្គំរឭកដល់គុណព្រះរតនត្រ័យ ដោយស្រេចជាមុនរួចហើយ ត្រូវសូត្រសូមឧបោសថសីល ព្រមទាំងព្រះត្រៃសរណគមន៍ ចំពោះនឹងភិក្ខុ ឬ សាមណេរថា :

ឧកាស {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ វិសុំ រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន សហ អដ្ឋ សីលានិ យាចា {មិ / ម} {ទុតិ / តតិ} យម្បិ {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ វិសុំ រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន សហ អដ្ឋ សីលានិ យាចា {មិ / ម} ។

ប្រែដូចក្នុងវិធីសូមនិច្ចសីលខាងដើម ប្លែកគ្នាតែត្រង់ពាក្យថាអដ្ឋ-សីលានិ ប្រែថានូវសីលទាំងឡាយ ៨ ។

ឧកាស {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ វិសុំ រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន សហ អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ យាចា {មិ / ម} អនុគ្គហំ កត្វា សីលំ ទេថ {មេ / នោ} ភន្តេ {ទុតិ / តតិ} យម្បិ {អហំ / មយំ} ភន្តេ វិសុំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វិសុំ រក្ខនត្ថាយ តិសរណេន សហ អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ

ឧបោសថំ យាចា{មិ / ម} អនុគ្គហំ កត្វា សីលំ ទេថ {មេ / នោ} ភន្តេ

ប្រែថា សូមគោរព បពិត្រព្រះករុណា ដ៏ចំរើន? ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណាទាំឡាយ}

សូមនូវឧបោសថសីល ប្រកបព្រមដោយអង្គ ៨ មួយអន្លើដោយព្រះត្រៃសរណគមន៍ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងរក្សាផ្សេងៗ គ្នា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន! សូមព្រះករុណាមេត្តាធ្វើនូវសេចក្ដីអនុគ្រោះឱ្យនូវសីលដល់ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ} បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន! ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ}

សូមនូវឧបោសថសីល ប្រកបព្រមដោយអង្គ ៨ មួយអន្លើដោយព្រះត្រៃសរណគមន៍ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងរក្សាផ្សេងៗគ្នា ជាគំរប់ {ពីរដងផង / បីដងផង}

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ! សូមព្រះករុណាធ្វើនូវសេចក្ដីអនុគ្រោះឱ្យនូវសីលដល់ខ្ញុំព្រះ {ករុណា / ករុណាទាំងឡាយ}

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដូច្នេះក៏បាន តាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់អ្នកសូម សេចក្តីអធិប្បាយអំពីអ្នកសូមតែម្នាក់ និងច្រើននាក់នោះ ដូចគ្នានឹងវិធីសូមនិច្ចសីលខាងដើម ។

រួចហើយលោកអ្នកឱ្យសីលលោកតាំង នមោ ៣ ចប់ ហើយឱ្យព្រះត្រៃសរណគមន៍,អ្នកសមាទាន ត្រូវទទួលថាតាមលោកដូចវិធីស-មាទាននិច្ចសីលខាងដើម រួចហើយលោកឱ្យនូវ ឧបោសថសីលជាបច្ចេកសមាទានថា: បាណាតិបាតា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

(ប្រែដូចនិច្ចសីល)

អទិន្នាទានា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

(ប្រែដូចនិច្ចសីល)

អព្រហ្មចរិយា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌មិនប្រសើរ គឺសេពនូវមេថុនធម្ម ។

មុសាវាទា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

(ប្រែដូចនិច្ចសីល)

សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

(ប្រែដូចនិច្ចសីល)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វិកាលភោជនា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាបរិភោគនូវភោជនាហារក្នុងកាលខុស ។

នច្ចគីត វាទិត វិសូកទស្សន មាលាគន្ធ វិលេបន ធារណ មណ្ឌន វិភូសនដ្ឋានា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ប្រែថា: ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយារាំនិងច្រៀង និងប្រគុំនិងមើលនូវល្បែងដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌និងកិរិយាទ្រទ្រង់និងប្រដាប់តាក់តែងស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រងនិងគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ។

ឧច្ចាសយនមហាសយនា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ ប្រែថា: ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមាទាននូវសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកទីសេនាសនៈ ដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណនិងទីសេនាសនៈដ៏ប្រសើរ ។

រួចហើយអ្នកសមាទានសូត្រកំណត់ឧបោសថកាលថា:

ឥមំ អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ពុទ្ធប្បញ្ញត្តំ ឧបោសថំ ឥមញ្ច រត្តិំ ឥមញ្ច ទិវសំ សមទេវ អភិរក្ខិតុំ សមាទិយាមិ ប្រែថា: ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសមាទាននូវឧបោសថសីលប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តទុកហើយនេះ ដើម្បីរក្សាឱ្យបរិបូណ៌ប្រពៃអស់កាលកំណត់ថ្ងៃនេះនិងយប់នេះ សូមកុសលចូរជាឧបនិស្ស័យធ្វើឱ្យច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងអនាគតកាលទៅឯមុខនោះហោង ។

លោកអ្នកឱ្យសីលពោលថា

ឥមានិ អដ្ឋសិក្ខាបទានិ ឧបោសថសីលវសេន ឯមញ្ចរត្តឹ ឯមញ្ច ទិវសំ សាធុកំ កត្វា អប្បមាទេន សម្មារក្ខិតព្វំ ។

ប្រែថា { អ្នក / អ្នកទាំងឡាយ } គប្បីធ្វើនូវសិក្ខាបទទាំងឡាយ ៨ នេះ

ឱ្យប្រពៃ ត្រូវរក្សាឱ្យល្អដោយអំណាចនៃឧបោសថសីលអស់កាលកំណត់ត្រឹម ១ ថ្ងៃ ១ យប់នេះដោយសេចក្តីមិនប្រមាទគឺថា កុំធ្វេសប្រហែសឡើយ ។ អ្នកសមាទានត្រូវទទួលថា អាម ភន្តេ ប្រែដូចមុន ។

ហើយលោកសំដែងអានិសង្សសីលឱ្យស្តាប់តទៅទៀតថា

សីលេន សុគតឹ យន្តិ សីលេន ភោគសម្បទា
សីលេន និព្វុតឹ យន្តិ តស្មា សីលំ វិសោធយេ ។

(ប្រែដូចមុន) ។ អ្នកសមាទានត្រូវថា សាធុ (ប្រែដូចមុន) ។

(វិធីសមាទានឧបោសថសីលនិងបច្ចេកសមាទានចប់ប៉ុណ្ណោះ)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. អានិសង្សសីលឱ្យមានភោគសម្ប័ទ ចុះថាទានមានភោគសម្ប័ទដែរ តើមានសម្ប័ទផ្សេងគ្នាដូចម្តេច !

ច. អានិសង្សសីលនិងអានិសង្សទានផ្សេងគ្នាដូច្នេះ អានិសង្សសីលឱ្យមានភោគសម្ប័ទក្នុងជាតិនេះ ព្រោះប្រាសចាកអបាយមុខទ្រព្យដែលបានមកបេះតែគង់ មិនវិនាសទៅដោយហេតុណានិមួយ បើរក្សាតែសីលបរិសុទ្ធ ប្រកបដោយមច្ឆរិយៈ កំណាញ់មិនបរិច្ចាគទានដល់ទៅជាតិមុខមិនមានភោគសម្ប័ទទេ, បានត្រឹមសម្ប័ទតែម្យ៉ាង, អានិសង្សទានក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះទៅជា "បិយោ" ប្រកបដោយគេស្រឡាញ់ច្រើនទៅជាតិមុខទើបមានភោគសម្ប័ទ សេចក្តីផ្សេងគ្នាដូចវិសជ្ជនាមកនេះ ។

ស. អានិសង្សសីល ត្រង់ភោគសម្បទា ចំណែកបព្វជិតថាមានភោគសម្ប័ទដែរ ចុះភោគសម្ប័ទដូចម្តេច ?

ច. ភោគសម្បទា ចំណែកអ្នកបួសបើមានសីលបរិសុទ្ធហើយមានភោគសម្ប័ទ គឺអរិយទ្រព្យ ៧ និងឈានសមាបត្តិជាដើម នេះជាភោគសម្ប័ទរបស់អ្នកបួស ។

ស. អានិសង្សសីល ត្រង់ និព្វុតឹ យន្តិ អ្នករក្សាសីលបានដល់ព្រះនិព្វាន, រក្សាសីលតែប៉ុណ្ណឹងទេឬ? ឬមានធម៌ឯទៀតដែរ?

ច. មិនមែនតែសីលប៉ុណ្ណឹងទេ មានច្រើនតទៅទៀត ប៉ុន្តែមាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សីលជាមូលហេតុ បើមិនបានរក្សាសីលមុនទេ ទៅចំរើនធម៌ ឯទៀត ក៏មិនបានសម្រេច ។

ស. គុណឧបាសកមានប៉ុន្មាន?

ឆ. គុណឧបាសកមាន ១០ យ៉ាង ។

ឆ. មាន ១០ នោះគឺ

១- សង្ឃេន សទ្ធឹ សមានសុខទុក្ខោ ហោតិ ឧបាសករួមសេចក្តីសុខទុក្ខមួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ គឺថាបើភិក្ខុសង្ឃ មានសេចក្តីសុខក៏ត្រេកអរ, បើភិក្ខុសង្ឃមានសេចក្តីទុក្ខក៏ទុក្ខជាមួយផង;

២- កាយិកវាចសិកញ្ច សរក្ខិកំ ហោតិ ឧបាសកមាន កាយកម្មនិងវចីកម្មរក្សាហើយដោយប្រពៃ;

៣- ធម្មោ អធិបតេយ្យោ ហោតិ ឧបាសកមានធម៌ ជាអធិបតី គឺថា កាលបើប្រព្រឹត្តធ្វើអ្វីៗ រមែងកាន់យកធម៌ជាធំជាទីតាំង ជាទីអាងមាំមួនមិនឱ្យឃ្លៀងឃ្លាតអំពីធម៌ឡើយ :

៤- យថាកមេន សំវិភាគរតោវ ហោតិ ឧបាសក ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការបរិច្ចាគទានតាមសមគួរដល់កំឡាំងនៃខ្លួន ធ្វើ ទានតាមសមគួរដល់ទ្រព្យតិចនិងច្រើន បើមានតិចក៏ធ្វើតិច បើមានច្រើន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក៏ធ្វើច្រើន មិនមានមជ្ឈិមធម៌គ្របសង្កត់សន្តានចិត្តឡើយ

៥- ជិនសាសនំ ជោតិតុញ្ច វាយមតិ ឧបាសកឧស្សាហ៍ព្យាយាមដើម្បីនឹងឱ្យភ្លឺពច្បាស់នូវសាសនៈ គឺពាក្យប្រៀនប្រដៅ ពាក្យបណ្ដាំនៃព្រះជិនស្រី ,

៦- សម្មាទិដ្ឋិកោ វ ហោតិ ឧបាសកជាសម្មាទិដ្ឋិ គឺមានប្រាជ្ញាឃើញត្រូវតាមសេចក្ដីពិត ;

៧- អបគតោ កោតុហលមង្គលិកោ វ ហោតិ ឧបាសក-ប្រាសចាកមង្គលភ្ញាក់ផ្អើល ហើយជាអ្នកមិនប្រកាន់ជឿថាមង្គលមានឫក្សពារវេលាជាដើម ឱ្យផលឡើយ ប្រកាន់ជឿតែកម្មជាកុសលនិងអកុសលថាឱ្យផល ;

៨- ជីវិតហេតុបិ អញ្ញំ សត្ថារំ ន ឧទ្ទិសតិ ឧបាសកបើទុកជាមានហេតុគួរដល់នូវសេចក្ដីវិនាសជីវិតក្ដី ក៏មិនលះបង់ព្រះរតនត្រ័យហើយត្រឡប់ទៅកាន់យកមនុស្សដទៃ ជាគ្រូអាចារ្យជាទីពឹងរបស់ខ្លួនថា ប្រសើរជាងព្រះរតនត្រ័យនោះឡើយ ;

៩- សមគ្គារាមោ វ ហោតិ ឧបាសកមានសេចក្ដីត្រេកអរក្នុងសាមគ្គីធម៌ គឺសេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នា ;

១០- សាសនេ ចរតិ ឧបាសកប្រព្រឹត្តល្អក្នុងព្រះពុទ្ធ-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សាសនា ប្រព្រឹត្តតាមតែធម៌វិន័យពុទ្ធសាសនា ។

ឧបាសកគុណ ទាំង១០ យ៉ាងនេះ ឧបាសក ឧបាសិកា គប្បីប្រតិបត្តិតាមកុំឱ្យឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ព្រោះជាធម៌អាចនឹងធ្វើចិត្តឧបាសក ឧបាសិកា អ្នកប្រតិបត្តិឱ្យសុចរិតផូផង់ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយឱ្យបានជាបច្ច័យនៃព្រះនិព្វាន ។

ស. ដាច់សីលដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង?

ឆ. ដាច់សីលដោយហេតុ២ យ៉ាង ។

ស. ២ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ ?

ឆ. ២ យ៉ាងនោះគឺ សាវជ្ជោ ១, អនាវជ្ជោ ១ ។

អធិប្បាយថា សាវជ្ជោ ដាច់សីលមានទោស គឺប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទដែលលោកវជ្ជៈ, អនាវជ្ជោ ដាច់មិនមានទោស គឺស្លាប់ ។

ស. ចុះបុគ្គលអ្នករក្សាសីលមានធម៌សម្រាប់គ្រប់គ្រង មិនឱ្យដាច់ទៅបាន?

ឆ. មានលោកបាលធម៌ ដែលរក្សាបុគ្គលនោះមិនឱ្យដាច់សីលទៅបាន ។

ស. លោកបាលធម៌ មានប៉ុន្មានយ៉ាង? អ្វីខ្លះ? ចូអធិប្បាយ?

ឆ. លោកបាលធម៌ មាន២ យ៉ាងគឺ ហិរិ ១ ឧត្តប្បៈ ១ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អធិប្បាយ : ហិរិ ខ្មាសឬអៀននឹងអំពើទុច្ចរិត ឱត្តប្បៈ តក់ស្លុតខ្លាច អំពើទុច្ចរិត សេចក្ដីប្រៀបថាៈ ដូចដែកពីរដុំ ដែកមួយដុំប្រឡាក់លាមក គេមិនហ៊ានកាន់ព្រោះខ្ពើម ដែកមួយដុំទៀតគេដុតភ្លើងឱ្យក្ដៅ គេមិនហ៊ានកាន់ព្រោះខ្លាចក្ដៅ ហិរិ ដូចជាខ្ពើមលាមកប្រឡាក់ ឱត្តប្បៈ ដូចខ្លាចដែកក្ដៅ ធម៌ទាំង ២ នេះអាចរក្សាបុគ្គលអ្នករក្សាសីល មិនឱ្យធ្លុះ, ពព្រុស, ពពាលទៅបាន ទើបឈ្មោះថាលោកបាលធម៌ ។

ស. ដូចម្ដេចសីលដាច់ ? -សីលធ្លុះ ? សីលពពាល?-សីលពព្រុស? ផ្សេងគ្នាដូចម្ដេច? ចូរអធិប្បាយ ?

ឆ. សេចក្ដីផ្សេងគ្នាដូច្នេះគឺ :

សីលដាច់នោះដូចសិក្ខាបទទាំង ៥ ដាច់ខាងដើម និងខាងចុង ។ សីលធ្លុះ គឺសីលទាំង៥ , ដាច់សីលកាមេ ចំកណ្ដាលឈ្មោះថា សីលធ្លុះ ។

សីលពពាលគឺដាច់បន្ទាប់ៗគ្នាដូចដាច់អទិន្នាទាន និងកាមេឆ្វកៗ ឈ្មោះថាសីលពពាល ។

សីលពព្រុស គឺដាចអទិន្នាទាននិងមុសា ជាចន្លោះៗ ដូចធ្មេញរនាស់ឈ្មោះថាសីលពព្រុស ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. សីលមានចែកទៅទៀតដែរឬ?

ឆ. សីលចែកទៅទៀតមាន ៣ យ៉ាង ។

ស. មាន ៣ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ ។

ឆ. សីលទាំង ៣ នោះគឺ ហីនសីល ១, មជ្ឈិមសីល ១, បណីតសីល ១ ។

អធិប្បាយថា: ហីនសីល រក្សាដោយមានឆន្ទៈ វីរិយ ចិត្តៈ វិមំសា អធិបតីធម៌ទាំង ៤ នេះថោកថយ សីលក៏ថោកថយ ឬប្រកបដោយសេចក្ដីអំនួតត្រេបសង្កត់ ត្មះតិះដៀលបង្អាប់អ្នកដទៃថា សីលមិនស្មើនឹងសីលខ្លួន ប្រកបដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិ និងមានៈ ដូច្នេះឈ្មោះថា ហិនសីល ។

មជ្ឈិមសីល អ្នករក្សាសីលមានធម៌អធិបតីទាំង ៤ យ៉ាងកណ្ដាល មិនមានតណ្ហា ទិដ្ឋិ មានៈ តែប្រកបដោយញាណសម្បយុត្តសង្ខារក ឈ្មោះថាមជ្ឈិមសីល ។

បណីតសីល អ្នករក្សាសីលប្រកបដោយអធិបតីធម៌ទាំង ៤ ជាឧក្រិដ្ឋមិនមានតណ្ហា ទិដ្ឋិ មានៈ ចូលទៅជិតលុកលុយ ប្រកបដោយកុសលចិត្តជាញាណសម្បយុត្តអសង្ខារិកឈ្មោះថា បណីតសីល ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សីលទាំង ៣ មានអានិសង្សខុសផ្សេងពីគ្នា តាមអធិបតីធម៌ ទាប កណ្តាល ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ស. សិក្ខាបទទាំង ៨ មានចែកទៅទៀតដែរឬ?

ឆ. សិក្ខាបទទាំង ៨ ចែកចេញជាពីរយ៉ាង សិក្ខាបទ ៥ ខាងដើម ជាលោកវជ្ជៈ មានទោសសម្រាប់លោក ទោះបីសមាទានក្តីមិនសមាទានក្តី បើប្រព្រឹត្តកន្លងហើយមានទោស នេះចំពោះនិច្ចសីលលើកអព្រហ្មចរិយចេញ សិក្ខាបទណាដែលមានក្នុងថ្ងៃឧបោសថ សិក្ខាបទនោះឈ្មោះ បណ្ណត្តិវជ្ជៈ មានទោសព្រោះកន្លងបញ្ញត្តិ មិនបានទៅកាន់អបាយភូមិទេ គ្រាន់តែខាតអានិសង្សឧបោសថប៉ុណ្ណោះ ។

ស. ហេតុដូចម្តេចបានជាសិក្ខាបទជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ មិនធ្លាក់អបាយ បើខ្លួនទៅសមាទានបានសន្មត់ឧបោសថសីល ឥឡូវត្រឡប់ទៅជាប្រព្រឹត្តកន្លងទៅវិញ មិនមុសាវាទទៅហើយ?

ឆ. មិនមែនមុសាវាទទេ ឯមុសាវាទនោះចំពោះឱ្យគេខូចប្រយោជន៍ ហើយមានបុគ្គលជាទីតាំង គេស្តាប់បាននូវពាក្យកុហកនោះឈ្មោះថា មុសាវាទ រឿងនេះមានតាំងចិត្តឱ្យអ្នកណាខូចប្រយោជន៍ សិក្ខាបទខាងចុងនេះមានតែក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ក្រៅពីឧបោសថមិនមានទេ ដូចវិកាលបរិភោគបាយរបស់ខ្លួនឯង មានលួចរបស់អ្នកណានឹងមានទោស មិន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដែលព្ធគម្ពីរណា និយាយអំពីអ្នកស៊ីបាយមានពៀរវេរាធ្លាក់ទៅអបាយ នោះកាលណា, ដាចសីលខាងចុងនេះ គ្រាន់តែខូចឧបោសថប៉ុណ្ណោះ សមាទានទៀតមិនឡើងជាឧបោសថ ។

ស. វេរាទាំង ៥ ដល់សត្វស្លាប់ទៅអបាយ តើទៅតាមវេរាណាមុន,ឬទៅរៀងគ្នា តាំងពីបាណាជាលំដាប់ទៅ?

ឆ. ធ្លាក់អបាយមិនមានកំណត់ទេ, ស្រេចតែវេរាណាមានទោសធ្ងន់ជាង ធ្លាក់ទៅមុនគេ ។

ស. និច្ចសីលព្រះអង្គបញ្ញត្ត ចំពោះបុគ្គលណា?

ឆ. និច្ចសីលនេះ ព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្ត ចំពោះបុគ្គលណាទេ ព្រោះនិច្ចសីលមានតាំងពីព្រះអង្គមិនទាន់បានត្រាស់ម្ល៉េះ

ស. ឧបោសថសីល ព្រះអង្គប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា?

ឆ. ឧបោសថសីល ព្រះអង្គទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសាក្យមហានាម ។

ស. ដាច់សីលតើដាច់សរណគមន៍ឬទេ ?

ឆ. ដាច់សីលនោះបើដាច់ដោយស្លាប់ សរណគមន៍ក៏ដាច់, បើដាច់ដោយប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទ សរណគមន៍ដាច់ខ្លះមិនដាចខ្លះ ដាច់សីលដោយយល់ថា បញ្ចវេរាទាំង ៥ នេះមិនមានទោសទេ សីលក៏ដាច់សរណគមន៍ក៏ដាច់ ព្រោះប្រកបដោយទិដ្ឋិ , ឯដាច់សីលសរណ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

គមន៍មិនដាច់នោះ គឺប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទមែន តែនៅមានសទ្ធាជឿកម្មផលនៅឡើយ ដាច់សីល សរណគមន៍នៅដដែល ។

ស. ហេតុដូចម្តេច បានជាសរណគមន៍មិនដាច់? បើសីលដាច់ហើយ?

ឆ. បានជាមិនដាច់សរណគមន៍នោះ ព្រោះសរណគមន៍កើតដោយសទ្ធាចេតសិក ចំណែកសីលកើតដោយវិរតិចេតសិក ដាច់សីលនេះគ្រាន់តែខូចវិរតិចេតសិកប៉ុណ្ណោះ ។

ស. បើសរណគមន៍នៅ សីលដាច់ មានអនិសង្សដែរឬទេ?

ឆ. ឯរណគមន៍នៅ សីលដាច់មិនសូវមានអានិសង្សទេ ប្រៀបឧបមាដូចដើមឈើ បាក់មែកអស់ទៅហើយ មិនសូវមានផ្លែប៉ុន្មានទេ សរណគមន៍ទុកដូចដើម សីលទុកដូចជាមែក ។

ស. បើដាច់សរណគមន៍ តើដាច់សីលឬទេ?

ឆ. ដាច់សរណគន៍ សីលក៏ដាច់ព្រោះសរណគមន៍ជាឫសគល់ ។

ស. កាមេសុមិច្ឆាចារៈ និងព្រហ្មចរិយៈ ផ្សេងគ្នាដូច្នេះកាមេសុមិច្ឆាចារៈវៀរចំពោះស្ត្រី ២០ ចំពូក លើកលែងតែស្វាមីនិភរិយារបស់ខ្លួន អព្រហ្មចរិយៈ វៀរចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣០ ទ្វារណាមួយអស់យប់មួយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

និងថ្ងៃមួយ ។

ស. សីលកើតពីអ្នកឱ្យឬកើតពីអ្នកសូម?

ឆ. សិលនោះ កើតពីអ្នកសូម បើអ្នកសូមវៀរចាកទោសគ្រប់សិក្ខាបទទាំងអស់ សីលក៏ពេញបរិបូណ៌ ព្រោះសីលកើតដោយចេតនា ហៅថាចេតនាកម្ម ។

ស. បើសីលកើតពីអ្នកសូម ហេតុអ្វីក៏ចាំទៅសូមពីលោកអ្វីទៀត?

ឆ. បានជាទៅសូមពីលោកនោះ ដើម្បីនឹងកើតសេចក្ដីគោរពដល់ព្រះរតនត្រ័យទាំង ៣ ផង និងឱ្យកើតបុញ្ញកិរិយាវត្ថុផ្សេង ៗ ផង និងបានស្ដាប់ឱវាទអំពីលោកផង បានជាថាសូមពីលោកទើបគួរ ។

ស. ឧបោសថកម្ម ឧបោសថសីល ឧបោសថកាល ផ្សេងគ្នាដូចម្ដេច?

ឆ. ផ្សេងគ្នាដូច្នេះ ឧបោសថកម្មនោះ គឺអំពើដែលត្រូវធ្វើក្នុងថ្ងៃឧបោសថ មានទទួលព្រះត្រៃសរណគមន៍ជាដើម ឈ្មោះថាឧបោសថកម្ម ។

ឧបោសថសីលនោះ គឺសីល ៨ ឈ្មោះថាឧបោសថសីល ។

ឧបោសថកាលនោះ កំណត់ថ្ងៃដែលត្រូវរក្សានូវឧបោសថ មានថ្ងៃ ៥ កើតជាដើម ក្នុង ១ ខែ មាន ៨ ថ្ងៃដូច្នេះឈ្មោះថាឧបោសថកាល។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. ឧបោសថមានប៉ុន្មានយ៉ាង?

ឆ. ឧបោសថមានពីរយ៉ាង ។

ស. មានពីរយ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ ? ចូរអធិប្បាយ

ឆ. ឧបោសថពីរនោះគឺបកតិឧបោសថ ១,បដិជាគរឧបោសថ ១ ។

អធិប្បាយថា: បកតិឧបោសថនោះ១ខែមាន៨ថ្ងៃ គឺថ្ងៃបញ្ចមី, អដ្ឋមី ចាតុទ្ទសី, បណ្ណរសី, ខាងខ្នើត ៤ ខាងរនោច ៤ ត្រូវជា ៨ ។ បដិជាគរឧបោសថនោះ គឺថ្ងៃអមថ្ងៃបកតិ ហៅថាបដិជាគរឧបោសថ ។

ស. ឧបោសថនោះមានតែប៉ុណ្ណឹង ឬ មានតទៅទៀត?

ឆ. ឧបោសថមាន ៣ ទៀត

ស. ៣ ទៀតគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ!

ឆ. ៣ នោះគឺ គោបាលឧបោសថ១, និគ្គណ្ឋឧបោសថ១, អរិ-យុបោសថ ១ ។

អធិប្បាយថា : គោបាលឧបោសថនោះ ដូចជានាយគង្វាលគោ ស៊ីឈ្នួលឃ្វាលគោឱ្យគេ គៀងគោទៅកាន់ទីដែលមានទឹក និងស្មៅ នាយគង្វាលគោនោះតែងទន្ទឹងឱ្យតែដល់ពេលល្ងាច នឹងគៀងគោមកឱ្យម្ចាស់គេវិញរួចទារយកតែថ្ងៃឈ្នួលប៉ុណ្ណោះ ត្រង់បញ្ចោរសត្វបានដឹងរសជាតិយ៉ាងណាសោះ, ចំណែកអ្នករក្សានូវឧបោសថទន្ទឹងឱ្យតែអស់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

កាលឧបោសថ នឹងប្រព្រឹត្តធ្វើកិច្ចផ្សេង ។ តាមសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ខ្លួន មានផលតិច អានិសង្សតិច ដូចជានាយគង្វាលគោ ដូច្នេះឈ្មោះថា គោបាលឧបោសថ ។

និគ្គណ្ឋឧបោសថ អ្នករក្សាឧបោសថដូចនិគ្រន្ថក្សិយ ពួកនិគ្រន្ថរក្សាឧបោសថ កំណត់ទីឬកំណត់សត្វ ។ កំណត់ទីដូចសត្វនៅទិសខាងកើតសម្លាប់មិនបាន សត្វនៅទិសខាងលិចសម្លាប់បាន, កំណត់សត្វនោះ ដូចសម្លាប់មាន់បាន សម្លាប់ទាមិនបានដូច្នេះជាដើម អ្នករក្សាឧបោសថកាន់របៀបនិគ្រន្ថក្សិយដូច្នេះ ឈ្មោះថានិគ្គណ្ឋឧបោសថ

អរិយុបោសថ ឧបោសថរបស់អរិយបុគ្គលដែលលះកិលេសណាមួយហើយ កិលេសនោះមិនត្រឡប់កើតឡើងវិញបាន លោករក្សាឧបោសថ ដើម្បីកំចាត់បង់នូវកិលេស ដែលសេសសល់ទាំងប៉ុន្មាននោះឱ្យស្អាតចេញពីសន្តានលោក អ្នករក្សាឧបោសថកាន់របៀបអរិយបុគ្គល ដើម្បីកំចាត់បង់នូវកិលេសដូច្នេះឈ្មោះថា អរិយុបោសថ

ស. អរិយុបោសថ មានប៉ុន្មានយ៉ាង?

ឆ. អរិយុបោសថមាន ៦ យ៉ាង ។

ស. មាន ៦ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយមកមើល?

ឆ. មាន ៦ យ៉ាងនោះគឺព្រហ្មុបោសថ១, ធម្មុបោសថ១, សង្ឃុ-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បោសថ ១, សីលុបោសថ ១, ទេវត្តបោសថ ១ ,អរហន្តុបោសថ ១ ។

អធិប្បាយថាៈ ព្រហ្មុបោសថ អ្នករក្សាឧបោសថមានពុទ្ធគុណជាអារម្មណ៍ទាំង ៩ ព្រះនាម មានអរហំជាដើម បរិកម្មគ្រប់ឥរិយាបថទាំង ៤ មិនឱ្យដាច់ដើម្បីសង្កត់សង្កិន នូវពួកកិលេស ដូច្នេះឈ្មោះថាព្រហ្មុបោសថក៏បាន ព្រហ្មនិងពុទ្ធនេះជាពាក្យវេវចនៈ ផ្លាស់ប្តូរគ្នាហៅថាព្រហ្មុបោសថក៏បាន ពុទ្ធបោសថក៏បាន ។

ធម្មុបោសថ អ្នករក្សាឧបោសថ មានធម្មគុណជាអារម្មណ៍ មានស្វាក្ខាតោជាដើម ។

សង្ឃុបោសថ អ្នករក្សាឧបោសថ មានសង្ឃគុណជាអារម្មណ៍ មានសុប្បដិបន្នោជាដើម ។

សីលុបោសថ អ្នករក្សាឧបោសថ រលឹកនិកដល់សីលដែលខ្លួនបានរក្សាហើយដោយបរិសុទ្ធ មិនសៅហ្មង ចិត្តក៏ជ្រះថ្លាឡើង ។

ទេវត្តបោសថ អ្នករក្សាឧបោសថ រឭកនឹកដល់គុណធម៌ដែលនាំសត្វឱ្យទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ៦ ជាន់ តើទៅដោយគុណធម៌អ្វីហ្ន ! នឹកទៅឃើញថានៅជាមនុស្សនៅឡើយប្រកបដោយគុណធម៌ ៥ យ៉ាង(១)

១- គុណធម៌ ៥ យ៉ាងនោះគឺ សទ្ធា ១ សិល ១ ចាគៈ ១ សុតៈ ១ បញ្ញា ១ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទើបបានទៅកើតជាទេវតាបាន ។

អរហន្តុបោសថ អរិយសាវ័កលោករក្សា ឧបោសថលះបង់នូវបញ្ចវេរភាទាំង ៥ អស់មួយជីវិត អ្នករក្សាឧបោសថ សព្វថ្ងៃនេះ តាំងចិត្តដូចអរិយសាវ័ក បានឈ្មោះថា អរហន្តុបោសថ ។

អរហន្តុបោសថ នេះមានផលានិសង្សច្រើនជាអនេក ប្រៀបឧបមាដូចពន្លឺព្រះច័ន្ទ្រ, ឯគោបាលបោសថ ដូចពន្លឺអំពិលអំពែក ។

ស. ឧបោសថដាច់ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង?

ឆ. ដាច់ដោយហេតុ២ យ៉ាង ។

ស. ដោយហេតុ២ យ៉ាងនោះតើអ្វីខ្លះ ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ ?

ឆ. ដោយហេតុ២ យ៉ាងនោះគឺ សាវជ្ជោ ១ អនាវជ្ជោ ១ ។

អធិប្បាយថា : សាវជ្ជោ ដាច់ប្រកបដោយទោស គឺប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសិក្ខាបទដែលជាលោកវជ្ជ, សិក្ខាបទដែលជាបណ្ណត្តិវជ្ជ គ្រាន់តែខាតខានបានផលានិសង្សឧបោសថប៉ុណ្ណោះ, អនាវជ្ជោ ដាច់មិនបានមានទោស គឺស្លាប់ ។

ស. អ្នករក្សាឧបោសថ មានកិច្ចប៉ុន្មានយ៉ាង? ដែលត្រូវធ្វើក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ។

ឆ. កិច្ច ដែលត្រូវធ្វើក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះមាន ៣ យ៉ាង ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. មាន ៣ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ?

ឆ. មាន ៣ យ៉ាងគឺកាលេនធម្មស្សវនៈ ១ កាលេនធម្មសាកច្ឆា ១ កាលេនសមថោ ១ ។

អធិប្បាយថាៈ អ្នករក្សាឧបោសថត្រូវស្តាប់ធម៌តាមកាលដ៏គួរដើម្បីនឹងរម្ងាប់បង់នូវតណ្ហា ។ កាលេនធម្មសាកច្ឆា ត្រូវសាកសួរនូវធម្មវិន័យតាមការគួរ ដើម្បីនឹងកំចាត់បង់នូវសេចក្តីសង្ស័យ ។ កាលេនសមថោ អ្នករក្សាឧបោសថត្រូវចំរើននូវមូលកម្មដ្ឋានទាំង ៦ ណាមួយតាមកាលគួរដើម្បីនឹងសង្កត់សង្កិននូវនីវរណធម៌ ទាំង ៥ ក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ អ្នករក្សាឧបោសថ ត្រូវប្រកបកិច្ចណាមួយកុំខានឡើយ បើមិនប្រកបកិច្ចទាំង ៣ នេះទេនឹងក្លាយទៅជាគោបាលឧបោសថ ។

(ចប់កិច្ចឧបោសថតែប៉ុណ្ណោះ)

វគ្គទី ៥ វិនយឧបាសកបញ្ហា

ស. វិន័យឧបាសកនោះមានប៉ុន្មានយ៉ាង?

ឆ. វិន័យឧបាសកនោះមាន ១០ យ៉ាង ។

ស. មាន ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. មាន ១០ យ៉ាងនោះគឺ កាយកម្ម៣, វចីកម្ម ៤, មនោកម្ម ៣ ។

ស. កាយកម្ម ៣ នោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឞ. កាយកម្ម ៣ នោះគឺៈ

១- បាណាតិបាតា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាធ្វើសត្វមានជីវិត ឱ្យធ្លាក់ចុះកន្លងគឺសម្លាប់សត្វ ,

២- អទិន្នាទានា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយា កាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឱ្យដោយកាយ ឬ ដោយវាចា ,

៣- កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ។

ស. វចីកម្ម ៤ នោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូរពន្យល់?

ឞ. វចីកម្ម ៤ នោះគឺៈ

១- មុសាវាទា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាពោលនូវពាក្យកុហក ,

២- បិសុណាយ វាចាយ វេរមណា ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាពោលនូវពាក្យញុះញង់បំបែកបំបាក់អ្នកដទៃ ,

៣- ផរុសាយ វាចាយ វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាពោលនូវពាក្យអាក្រក់ មានពាក្យត្រគោះបោះជេរប្រទេចអ្នកដទៃជាដើម ,

៤- សម្ផប្បលាបា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពោលនូវពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ។

ស. មនោកម្ម ៣ នោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់ :

ឆ. មនោកម្ម ៣ នោះគឺ:

១- អនភិជ្ឈា មិនមានចិត្តគិតសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃដោយគិតបំរុងនឹងឱ្យបានមកជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនឡើយ .

២- អព្យាបាទោ មិនគិតចងគំនុំគុំគួនប៉ងនឹងឱ្យអ្នកដទៃដល់នូវសេចក្តីវិនាសឡើយ :

៣- សម្មាទិដ្ឋិ គំនិតយល់ឃើញត្រូវពិត ហើយប្រកាន់ឡើងថាជាត្រូវមែន ។

ទាំង ១០ នេះហៅថាវិន័យក៏បានហៅថាកុសលកម្មបថ ១០ ក៏បាន

ស. អកុសលកម្មបថមានប៉ុន្មាន? ចូររាប់?

ឆ. អកុសលកម្មបថមាន ១០ ចែកជា កាយកម្ម, វចីកម្ម មនោកម្ម ។ តែក្នុងទីនេះមិនបានចែកដូចកុសលកម្មបថទេ គ្រាន់តែម្តងប្រព្រឹត្តកន្ទងមួយរៀរប៉ុណ្ណោះ ។

លំដាប់ពីនេះទៅ នឹងបុច្ឆា-វិស្សជ្ជនា អំពីអង្គនិច្ចសីល អង្គឧបោសថសីល អង្គកុសលកម្មបថ និងអង្គអកុសលកម្មបថ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អង្គនៃនិច្ចសីល

ស. បាណាតិបាត មានអង្គប៉ុន្មាន? ចូររាប់?

ឆ. បាណាតិបាត មានអង្គ ៥ គឺ៖

១- បាណោ សត្វមានជីវិត

២- បាណសញ្ញិតា សេចក្តីដឹងថាសត្វមានជីវិត

៣- វធកចិត្តំ គិតនឹងសម្លាប់

៤- ឧបក្កមោ ព្យាយាមនឹងសម្លាប់.

៥- តេន មរណំ សត្វស្លាប់ដោយព្យាយាមនោះ

ស. អទិន្នាទាន មានអង្គប៉ុន្មាន? ចូររាប់!

ឆ. អទិន្នាទាន មានអង្គ ៥ គឺ៖

១- បរបរិគ្គហិតំ ទ្រព្យដែលគេហួងហែងថែរក្សា .

២- បរបរគ្គហិតសញ្ញិតា សេចក្តីដឹងថា ទ្រព្យមានម្ចាស់របស់គេហួងហែងថែរក្សា .

៣- ថេយ្យចិត្តំ គិតនឹងលួច .

៤- ឧបក្កមោ ព្យាយាមនឹងលួច .

៥- តេន ហរណំ លួចបានមកដោយព្យាយាមនោះ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. កាមេសុមិច្ឆាចារ មានអង្គប៉ុន្មាន? អ្វីខ្លះ?

ឆ. កាមេសុមិច្ឆាចារ មានអង្គ៤ គឺ:

១- អគមនីយដ្ឋានំ ស្ត្រីដែលមិនគួរនឹងគប់រក គឺស្ត្រីដែលមានគេហួងហែងរក្សា ,

២- តស្មឹ សេវនចិត្តំ គិតនិងសេពមេថុនធម្មនឹងស្ត្រីនោះ ,

៣- ឧបក្កមោ ព្យាយាមនឹងសេពមេថុនធម្ម ,

៤- មគ្គេន មគ្គប្បដិបាទនំ ញុំាងមគ្គនឹងមគ្គឱ្យដល់គ្នា ។

ស. មុសាវាទ មានអង្គប៉ុន្មាន? គឺអ្វីខ្លះ ?

ឆ. មុសាវាទ មានអង្គ៤ គឺ

១- អតថំវត្ថុ វត្ថុមិនពិត

២- វិសំវាទនចិត្តំ គិតនឹងពោលឱ្យខុស ,

៣- តជ្ជោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងពោលឱ្យខុស ,

៤- បរស្ស ទទត្ថវិជ្ជាននំ ញុំាងអ្នកដទៃ ឱ្យដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីនោះ

ស. សុរាមេរយ មានអង្គប៉ុន្មាន ? អ្វីខ្លះ?

ឆ. សុរាមេរយ មានអង្គ ៤ គឺ:

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

១- មជ្ជនីយវត្ថុ វត្ថុជាទីតាំងនៃសេចក្តីស្រវឹង .

២- ចាតុកម្យតាចិត្តំ គិតបំរុងផឹក

៣- តជ្ជោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងផឹកនូវទឹកស្រវឹងនោះ

៤- តស្ស បាណំ បានផឹកនូវទឹកស្រវឹងនោះ ឱ្យកន្លងបំពង់កចូលទៅ ។

(ចប់អង្គនៃនិច្ចសីល)

អង្គនៃឧបោសថសីល

អង្គនៃបាណាតិបាត និងអទិន្នាទានដូចនិច្ចសីលខាងដើម ។

ស. អព្រហ្មចរិយៈ មានអង្គប៉ុន្មាន ? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. អព្រហ្មចរិយៈ មានអង្គ ៤ គឺៈ

១ ភេទនវត្ថុ វត្ថុជាទីទំលាយនូវសីល គឺទ្វារទាំង ៣០ បំពោះត្រង់ទ្វារណាមួយ .

២- សេវនចិត្តំ គិតនឹងសេព.

៣- តជ្ជោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងសេពមេថុនធម្មនោះ.

៤- មគ្គេន មគ្គប្បដិបាទនំ ញ៉ាំងមគ្គនិងមគ្គឱ្យដល់គ្នា ។

អង្គនៃមុសាវាទ និងសុរាមេរយដូចនិច្ចសីលខាងដើម ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. វិកាលភោជនៈ មានអង្គប៉ុន្មាន? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. វិកាលភោជនៈ មានអង្គ ៣ គឺៈ

១- វិកាលោ កាលខុសគឺព្រះអទិត្យជ្រេទៅហើយដរាបទល់នឹងអរុណរះ.

២- យាវកាលិកំ របស់ដែលគួរបរិភោគបានក្នុងកាល គឺតាំងពីអរុណរះឡើង ដរាបដល់ថ្ងៃត្រង់.

៣- អជ្ឈោហរណំ បានលេបចូលទៅក្នុងបំពង់ក ។

ស. ណច្ចគីតៈ ព្រមទាំងមាលារួមជាសិក្ខាបទមួយ មានអង្គប៉ុន្មាន? ថ្លែងរាប់?

ឆ. ណច្ចគីតៈ ព្រមទាំងមាលារួមជាសិក្ខាបទមួយមានអង្គ ៦ គឺៈ

១- នច្ចគីតាទិ ការល្បែងមានរាំនិងច្រៀងជាដើម.

២- កត្តុកម្យតាចិត្តំ គិតបម្រុងនឹងធ្វើ .

៣- សុតទស្សនត្ថាយ គមនំ ទៅដើម្បីនឹងស្ដាប់ ឬមើល ហើយបានស្ដាប់ឬមើល .

៤- មាលាទិ វត្ថុសម្រាប់ប្រដាប់កាយមានផ្កាកម្រងជាដើម.

៥- ធារណច្ឆន្ទតា សេចក្ដីប្រាថ្នានឹងប្រដាប់តាក់តែង.

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៦- កស្ស ហរណំ បានប្រកាប់តាក់តែងផ្លូវវត្ថុសម្រាប់ប្រកោរ កាយមានផ្កាកម្រងជាដើមនោះ ។

ស ឧបោសថង្គៈ មានអង្គប៉ុន្មាន ? គឺអ្វីខ្លះ ?

ឆ ឧច្ចាសយនៈ មានអង្គ ៣ គឺៈ

១- ឧច្ចាសយនមហាសយនំ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ដ៏ប្រសើរ ហួសប្រមាណ ,

២- បរិភោគចិត្តំ គិតនឹងដេក ឬអង្គុយ ,

៣- បរិភោគករណំ បានដេកឬអង្គុយ ។

កាលបើឧបាសកឧបាសិកា ប្រព្រឹត្តឱ្យកន្លងនូវសិក្ខាបទណាៗលុះតែព្រមដោយអង្គនៃសិក្ខាបទនោះៗទើបបានឈ្មោះថាកន្លង បើមិនទាន់ព្រមដោយអង្គនោះៗទេ, ក៏មិនបានឈ្មោះថាកន្លងនូវសិក្ខាបទនោះៗ ឡើយ ។

(ចប់អង្គនៃនិច្ចសីល)

និង

(អង្គនៃឧបោសថសីល តែប៉ុណ្ណេះ)

អង្គនៃអកុសលកម្មបថ ១០

អង្គនៃបាណាតិបាត អទិន្នាទាន, កាមេសុមិច្ឆាចារ និងមុសាវាទដូច

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បានពោលក្នុងអង្គសីលខាងដើមរួចហើយ

ស. បិសុណាវាចា មានអង្គប៉ុន្មាន?

ឆ. បិសុណាវាចា មានអង្គ ៤ គឺ

១- ភិន្ទិតព្វោ បរោ អ្នកដទៃដែលមានរូប គឺខ្លួនគប្បីញុះញង់បំបែកបាន .

២- ភេទនបុរេក្ខារតា គិតចង់ញុះញង់បំបែកអ្នកដទៃ

៣- តជ្ជោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងញុះញង់បំបែកអ្នកដទៃនោះ.

៤- តស្ស តទត្ថវិជាននំ ញុំាងអ្នកដទៃឱ្យដឹងច្បាស់នូវដំណើរដែលខ្លួនញុះញង់បំបែកនោះ ។

ស. ផរុសវាចាមានអង្គប៉ុន្មាន?

ឆ. ផរុសវាចាមានអង្គ ៣ គឺ

១- អក្កោសិតព្វោ បរោ អ្នកដទៃដែលមានរូប គឺខ្លួនគប្បីជេរប្រទេច.

២- កុប្បិតចិត្តំ ចិត្តខឹងរន្ធត់

៣- អក្កោសនា បានជេរប្រទេច ។

ស. សម្ផប្បលាបៈ មានអង្គប៉ុន្មាន?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឆ. ឯម្ផប្បលាបៈ មានអង្គ ២ គឺ

១- ភារតយុទ្ធសិតាហរណាទិនិរត្ថកថា ពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានរឿងចម្បាំងនៃមហាភារតនឹងរឿងរាពណ៍ លួចនាំនាងសិតាយក ទៅជាដើមៈ

២- តថារូបី កថាកថនំ បានពោលនូវពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានសភាពដូច្នោះ ។

ស. អភិជ្ឈា មានអង្គប៉ុន្មាន?

ឆ. អភិជ្ឈា មានអង្គ ២ គឺៈ

១- បរភណ្ឌំ ទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ

២- អត្តនា បរិណាមនំ គិតចង់បង្វែរទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ នោះឱ្យបានមកជាទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដោយកលឧបាយផ្សេងៗ ។

ស. ព្យាបាទ មានអង្គប៉ុន្មាន?

ឆ. ព្យាបាទ មានអង្គ ២ គឺៈ

១- បរសត្តោ អ្នកដទៃក្រៅពីខ្លួន.

២- តស្ស ទំ តំ វិនាសចិន្តា គិតគំនួនប្រុងនឹងឱ្យអ្នកនោះដល់ នូវសេចក្តីវិនាសដោយហេតុនោះ ៗ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានអង្គប៉ុន្មាន?

ឆ. មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានអង្គ ២ គឺៈ

១- វត្ថុនោ ច គហិតាការវិបរិតា ចិត្តប្រែប្រួលដោយអាការខុស អំពីព្រះរតនត្រ័យជាដើម :

២- យថា ច នំ គណ្ហាតិ តថាភាវេន តថាសូបនំ គំនិតដែលយល់ខុសនោះឃើញខុសយ៉ាងណា ក៏ប្រកាន់សេចក្តីខុសនោះ ថាជាត្រូវវិញ ។

អកុសលកម្មបថទាំង ១០ ប្រការដូចបានពោលមកហើយនេះ ទោះ ត្រង់បទណាក្តី លុះតែព្រមដោយអង្គនោះ ៗ ទើបត្រូវទោសដល់អ្នក ដែលប្រព្រឹត្តខុស អ្នកនោះនឹងបាននូវសេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីវិនាសក្នុង- លោកនេះ និងបរលោកនាយ បើទុកជាមិនទាន់ឱ្យផលឃើញច្បាស់ ក្នុងលោកនេះ លុះទៅក្នុងលោកខាងមុខ ក៏គង់នឹងឱ្យផលដល់អ្នក នោះពុំខានឡើយ បើមិនទាន់ព្រមដោយអង្គនោះ គឺថាបើខ្វះអង្គ ណាមួយនោះ ក៏គង់មិនទាន់បានឈ្មោះថាមានទោសក្នុងអកុសលកម្មបថ ដល់អ្នកប្រព្រឹត្តខុសនោះឡើយទេ ។

(ចប់អកុសលកម្មបថ ១០ ព្រមទាំងអង្គតែប៉ុណ្ណេះ)

ស. កាយកម្ម និង កាយទុច្ចរិត និងកាយទ្វារ ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចូរអធិប្បាយ?

ឆ. ផ្សេងគ្នាដូច្នេះ កាយកម្មគឺអំពើដែលសម្រេចដោយកាយ បើសម្លាប់លុះតែព្រមដោយអង្គ តាមសិក្ខាបទនោះ ៗ ដែលចាត់ជាកាយកម្ម ដូច្នេះឈ្មោះថា ជាកាយទ្វារ ។

ឯកាយទុច្ចរិតនោះ គឺប្រព្រឹត្តអាក្រក់ដោយកាយ មានចាប់ដំបងព្រនង់ជាដើម ដេញវាយសត្វនោះ ៗ ស្លាប់ក្តី មិនស្លាប់ក្តី ឈ្មោះថាកាយទុច្ចរិត ។

កាយទ្វារនោះ លើកអវយវៈមានដៃជាដើមឱ្យកំរើកឡើងឈ្មោះថាកាយទ្វារ ។ សេចក្តីផ្សេងគ្នាដូចវិស្សជ្ជនាមកខាងលើនោះ ។

ន. កាយកម្មប្រព្រឹត្តទៅតាមទ្វារ ប៉ុន្មាន?

ឆ. កាយកម្មប្រព្រឹត្តទៅតាមទ្វារពីរ ។

ន. ទ្វារពីរនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ?

ឆ. ទ្វារពីរនោះគឺ កាយទ្វារ ១, វចីទ្វារ ១ ។

អធិប្បាយថា: កាយទ្វារនោះ គឺសម្លាប់សត្វ ឬលួចទ្រព្យគេប្រព្រឹត្តកាមេដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថាកាយកម្មជាកាយទ្វារ ។

វចីទ្វារនោះប្រើគេឱ្យសម្លាប់សត្វឱ្យលួចទ្រព្យគេជាដើម ឈ្មោះថាកាយកម្មជាវចីទ្វារ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. វចីកម្មប្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារប៉ុន្មាន?

ឆ. វចីកម្មប្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារពីរ ។

ស. ទ្វារពីរនោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូរអធិប្បាយ?

ឆ. ទ្វារពីរនោះ គឺកាយទ្វារ ១, វចីទ្វារ ១ ។

អធិប្បាយថាៈ កាយទ្វារនោះ មានសរសេរសំបុត្រពាក្យកុហកជាដើមឱ្យគេជឿ ឬងាវដៃឡើង ឬក៏ងក់ក្បាលចុះដូច្នេះឈ្មោះថាៈ វចីកម្មជាកាយទ្វារៈ វចីទ្វារនោះពោលនូវពាក្យកុហកជាដើម ដោយទ្វារមាត់ឯងឈ្មោះថា វចីកម្មជាវចីទ្វារ ។

ស. មនោកម្មប្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារប៉ុន្មាន?

ឆ. មនោកម្មប្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារ ៣

ស. ទ្វារ ៣ នោះគឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. ទ្វារ ៣ នោះគឺ កាយទ្វារ ១ វចីទ្វារ ១ មនោទ្វារ ១ ។

អធិប្បាយថាៈ កាយទ្វារ អភិជ្ឈា ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ មានសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ហើយញ៉ាំងកាយឱ្យកម្រើក ចាប់របស់ផ្អៀងផ្អងមើលដើម្បីឱ្យគេឱ្យខ្លួន ។

ព្យាបាទ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ មានកាន់ព្រនង់ដំបងជាដើមបម្រុងនឹងឱ្យសត្វស្លាប់ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ បុគ្គលដែលយល់ខុសនោះ មានធ្វើនូវកិរិយាថ្វាយបង្គំ និងធ្វើអញ្ជលីកម្មដល់ជនទាំងឡាយមានគ្រូកុមារជាដើម ថាប្រសើរជាងព្រះរតនត្រ័យ ដូច្នេះឈ្មោះថាមនោកម្មប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ ។

វចីទ្វារ អភិជ្ឈាសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ហើយពោលថារបស់នេះ បើបានមកខ្ញុំទើបសមអ្នកឯងមិនសមប្រើប្រាស់របស់នេះទេ ។

ព្យាបាទ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវចីទ្វារនោះដូច្នេះ មានពោលពាក្យផ្តន្ទាថា. សត្វទាំងឡាយចូរវិនាសហិនហោចទៅ ចូរសាបសូន្យទៅ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិនោះពោលនូវទិដ្ឋិ ១០ យ៉ាង មានពោលថា នត្ថិ ទិន្នំជាដើមទាំង ៣ នេះ ឈ្មោះថាមនោកម្មជាវចីទ្វារ ។

មនោកម្មជាមនោទ្វារនោះ មិនបានញ៉ាំងកាយនិងវាចាឱ្យកម្រើកទេ គ្រាន់តែចូលទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ហើយញ៉ាំងចិត្តឱ្យកម្រើកឡើងដោយអភិជ្ឈា. ព្យាបាទ មិច្ឆាទិដ្ឋិដូច្នេះឈ្មោះថាមនោកម្មជាមនោទ្វារ ។

វិស្សជ្ជនាមកក្នុងមនោទ្វារទាំង ៣ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទ្វារទាំង ៣ សង្ខេបតែប៉ុណ្ណេះ ។

ស. ចំណែកកុសលកម្មបថ ចែកដូចអកុសលកម្មដែរឬ?

ច. ចំណែកកុសលកម្មបថ ផ្សេងគ្នាខ្លះដូចគ្នាខ្លះ ?

ស. ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច ? ដូចគ្នាដូចម្តេច ?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ច. ស្រៀងគ្នានោះគឺ កាយកម្មនិងវចីកម្មប្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារ ៣ ចំណែកមនោកម្ម ព្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារ ៣ ដូចអកុសលដែរ ។

ស. កាយកម្ម និងវចីកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបានទ្វារ ៣ ដូចម្តេច? ចូរអធិប្បាយ?

ច. អធិប្បាយថា: កាយកម្មជាកាយទ្វារ គឺវៀរចាណាតិបាត ដោយកាយខ្លួនឯង ឈ្មោះថា កាយកម្មជាកាយទ្វារ ។ មិនប្រើគេឱ្យសម្លាប់ដោយវាចារបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា កាយកម្មជាវចីទ្វារ ។ មនោកម្មជាមនោទ្វារនោះ ផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅរកសត្វ ចំពោះសត្វ និងទ្រព្យអ្នកដទៃដូច្នេះឈ្មោះថា មនោកម្មជាមនោទ្វារ ។ ត្រង់នេះខុសគ្នានឹងអកុសល ចំណែកអកុសល លុះតែព្រមដោយកាយ ទើបផ្តាយកម្មបថ ចំណែកកុសល គ្រាន់តែផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅ ក៏កើតជាកុសលបានដែរ ។ វចីកម្មមានន័យដូចគ្នា នឹងកាយកម្ម ។ មនោកម្មមានន័យដូចគ្នា នឹងមនោកម្មបែកអកុសល ។ សេចក្តីស្រៀងគ្នាដូចវិស្សជ្ជនាបកនេះ ។

ស. អកុសលកម្មបថទាំង ១០ ណាមានទោសធ្ងន់ជាងគេ?

ច. អកុសលកម្មបថទាំង ១០ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានទោសធ្ងន់ជាងគេ ។

ស. ហេតុអ្វីក៏មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានទោសធ្ងន់ជាងគេ?

ច. មិច្ឆាទិដ្ឋិ បានជាមានទោសធ្ងប់ជាងគេ, ព្រោះមានសេចក្តី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យល់ខុសកាលបើយល់ខុសហើយកាយនិងវាចា កំប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើអកុ-សលទៅតាមទិដ្ឋិដែលយល់ខុសនោះ ព្រោះកាយនិងវាចានៅក្រោមអំ-ណាចចិត្តទាំងអស់, ចំណែកអកុសលកម្មបថដទៃ បើព្រុលទៅហើយអាចនឹងធ្វើកុសលបាន ព្រោះមិនប្រកបដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

ស. មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចែកជាប៉ុន្មានពួក? ចូរអធិប្បាយ?

ឆ. មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចែកជា ៣ ពួកគឺ: និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ១, អន្តគា-ហិក ទិដ្ឋិ១, សក្កាយទិដ្ឋិ១ ។

អធិប្បាយថា: និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិនេះ បើបុគ្គលយល់ខុសហើយទៀងតែធ្លាក់ទៅលោកន្តរនរក និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ចែកជា ៣ ពួកគឺ: អកិរិយទិដ្ឋិ១ អហេតុកទិដ្ឋិ១, សក្កាយទិដ្ឋិ១ ។

អកិរិយទិដ្ឋិនោះយល់ថា សម្លាប់សត្វក្តី លួចទ្រព្យគេក្តី ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆាចារក្តី ឬ ពោលពាក្យកុហកក្តី ឈ្មោះថាមិនធ្វើនូវអំពើបាបបានជាថាមិនធ្វើនូវអំពើបាបនោះ ព្រោះធាតុនិងធាតុធ្វើគ្នាទេតើសត្វក៏ធាតុអ្នកសម្លាប់ក៏ធាតុដូចគ្នា ដែលទៅកើតទៀតគឺវិញ្ញាណ ឯសម្លាប់នេះមានត្រូវវិញ្ញាណសត្វកាលណា! ពោលដូច្នេះឈ្មោះថា អកិរិយទិដ្ឋិ ។

អហេតុកទិដ្ឋិ នោះយល់ឃើញថា សត្វទាំងអស់កើតមកគ្មានហេតុគ្មានបច្ច័យ សៅហ្មងក៏សៅហ្មងឯង ស្អាតក៏ស្អាតឯង ដូចជាដើមឈើ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក៏គ្មានបាបបុណ្យអ្វីតាក់តែងរាំ ឱ្យវៀចឱ្យត្រង់នោះទេ ដូច្នេះឈ្មោះថា អហេតុកទិដ្ឋិ ។

នត្ថិកទិដ្ឋិ យល់ឃើញថា កុសលមានទានជាដើមមិនមាន ស្ថានសួគ៌ក៏មិនមាន ស្ថានព្រហ្មក៏មិនមាន សត្វស្លាប់ទៅសូន្យមិនកើតទៀត ដូចច្នេះឈ្មោះថា នត្ថិកទិដ្ឋិ ។

ទិដ្ឋិទាំង ៣ នេះឃាត់នូវស្ថានសួគ៌ផង ឃាត់នូវព្រះនិព្វានផង ។

អន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិនោះ ឃាត់តែព្រះនិព្វាន ស្ថានសួគ៌មិនឃាត់ទេ ចែកទៅមាន ១០ យ៉ាងគឺ :

១- សស្សតោ លោកោ លោកទៀង .

២- អសស្សតោ លោកោ លោកមិនទៀង .

៣- អន្តវា លោកោ លោកមានទីបំផុត .

៤- អនន្តវា លោកោ លោកមិនមានទីបំផុត .

៥- តំ ជីវិតំ សរីរំ ជីវៈក៏នោះ សរីរៈក៏នោះ .

៦- អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរំ ជីវៈក៏ដទៃ សរីរៈក៏ដទៃ .

៧- ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា សត្វខាងមុខអំពីស្លាប់ហើយ រមែងមាន គឺកើតទៀត .

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៨- ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា សត្វខាងមុខអំពីស្លាប់ហើយ រមែងមិនមានគឺមិនមានកើតទៀត ,

៩- ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា សត្វខាងមុខអំពីស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន.

១០- នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា សត្វខាងមុខអំពីស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏ទេ មិនកើតទៀតក៏ទេ (១) ។

បំណែកសក្កាយទិដ្ឋិ ស្ថានសួគ៌ក៏មិនឃាត់ ព្រះនិព្វានក៏មិនឃាត់ ។

ស. អ្នកធ្វើអំពើដោយកាយមានបាណាតិបាតជាដើម ធ្វើដោយវាចា មានមុសាវាទជាដើម អំពើទាំងពីរនេះ មានចាត់ទៅជាមនោកម្មបានខ្លះដែរទេ? ចូរបរិយាយ ?

ឆ. បើចាត់ទៅជាមនោកម្មបានខ្លះដែរ ដូចយ៉ាងសម្លាប់សត្វក្តី លួចទ្រព្យគេក្តី ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆាចារក្តី និយាយកុហកក្តី យល់ឃើញថាគ្មានបាបដូច្នោះឈ្មោះថាមនោកម្មពេញទី ពិតមែនតែធ្វើដោយកាយដោយវាចា ប៉ុន្តែមិច្ឆាទិដ្ឋិជាមូលដ្ឋាន មិច្ឆាទិដ្ឋិនេះជាតួមនោកម្មសុទ្ធ ។

ស. ចុះមនោកម្ម ចាត់ទៅជាកាយកម្ម វចីកម្មបានខ្លះដែរឬទេ?

ឆ. បើមនោកម្មពេញទីចាត់ទៅជាកាយកម្មនិងវចីកម្មមិនបានទេ។

១- សារត្ថទីបនី វិនយដីកា ពេភាវណ្ណនា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. ហេតុដូចម្ដេចបានចាត់មិនបាន កាយកម្មនិងវចីកម្ម ក៏គង់មានចិត្តផងដែរ បើគ្មានចិត្តធ្វើម្ដេចនឹងសម្រេចកិច្ចទៅបាន?

ច. ពិតមែនតែមានចិត្ត តែក្នុងទីនេះមិនទាន់ចាត់ទៅជា អភិជ្ឈា ព្យាបាទ មិច្ឆាទិដ្ឋិនៅឡើយទេ. គ្រាន់តែកើតជាមួយនឹងកាយ វាចា ប៉ុណ្ណោះ ព្រោះកាយនិងវាចាធំជាង. បើចិត្តទៅនៅនឹងកាយចាត់ជាកាយកម្ម ទៅជាមួយនឹងវាចា ចាត់ជាវចីកម្ម អំពើទាំងនេះសម្រេចទៅបាន ដោយកាយនិងវាចា មិនមែនសម្រេចទៅបានដោយចិត្តទេ គ្រាន់តែចិត្តគិត មិនបានធ្វាយកម្មបថឡើយ នេះចំណែកកាយកម្មនិងវចីកម្ម ។

បើមនោកម្មវិញ លើកចិត្តជាធំ កាយនិងវាចានៅក្រោមបង្គាប់ចិត្ត ដូចអភិជ្ឈា ព្យាបាទនិងមិច្ឆាទិដ្ឋិ កើតឡើងទោះបីធ្វើដោយកាយក្ដី ដោយវាចាក្ដី ក៏ឈ្មោះថាមនោកម្មទាំងអស់ ។

សេចក្ដីប្រៀបធៀបថា ធាតុទាំង៤ គឺធាតុដី, ទឹក, ភ្លើង, ខ្យល់ ធាតុដីគង់មានទឹក, មានភ្លើង នៅជាមួយដែរ គេហៅថាធាតុដីតែម៉្យាងព្រោះដីច្រើនជាង ។

ធាតុទឹកមានដី ភ្លើង ខ្យល់ នៅជាមួយផងដែរហៅថា ធាតុទឹកតែម៉្យាង ព្រោះទឹកច្រើនជាង ធាតុទាំង៤ នេះដូចគ្នាទាំងអស់យ៉ាងណា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

កម្មការាំង ៣ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ស. ទោសរបស់អកុសលកម្មបថ អាចប៉ុន្មាន ? គឺអ្វីខ្លះ ?

ឆ. ទោសរបស់អកុសលកម្មបថមាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- អត្តាបិ អត្តានំ ឧបវទតិ ខ្លួនឯងតិះដៀលខ្លួនឯងបាន គឺឃើញទោសដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តខុសពីដើមមក កើតវិប្បដិសារីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយ

២- អនុវិច្ច វិញ្ញូ គរហន្តិ អ្នកប្រាជ្ញតែងតិះដៀលបាន គឺ ទៅកាត់ទីប្រជុំណា ។ អាងអួលលំបាក ម្ខាងសេចក្តីកោយ.

៣- បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ អ្នកប្រព្រឹត្តអកុសល-កម្មបថមានកិត្តិសព្ទមិនពិរោះ ទៅកាន់ទីផ្សេងៗ គេថាមនុស្សអាក្រក់.

៤- សម្មុឡ្ហោ កាលំ ករោតិ ពេលជិតស្លាប់វង្វេងស្មារតី ព្រោះកម្មអកុសលនោះមកបណ្តាលឱ្យឃើញ.

៥- កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ លុះចំលាយកាយទៅកាលណានឹងទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ វិនបាត នរកព្រោះមានអារម្មណ៍គឺអំពើអាក្រក់ដែលខ្លួនធ្វើទុកពីខាងដើមមក និមិត្តឱ្យឃើញក្នុងពេលជៀបស្លាប់នោះនៅចាំព័ទ្ធពីមុខ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស បុរកុសលកម្មបថ មានអានិសង្សប៉ុន្មាន? ចូរាប់!

ឆ. កុសលកម្មបថ មានអានិសង្ស ៥ យ៉ាងគឺ:

១- អត្តាបិ អត្តានំ ន ឧបវទតិ ខ្លួនឯងមិនបានតិះដៀលខ្លួនឯង .

២- អនុវិច្ច វិញ្ញូ បសំសន្តិ អ្នកប្រាជ្ញតែងសរសើរ .

៣- កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ នឹងមានកិត្តិសព្ទរន្ទឺខ្ចរខ្ចាយទៅ

៤- អសម្មុឡ្ហោ កាលំ ករោតិ ពេលពិតស្លាប់មិនវង្វេងស្មារតី

៥- កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ លុះបែកធ្លាយកាយ នឹងមានសុគតិ ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ គឺថានឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ។

ស. អកុសលកម្មបថ ១០ មានតែប៉ុណ្ណឹង ឬមានតទៅទៀត?

ឆ. អកុសលកម្មបថ ១០ មានចែកទៅជា ៤០ ទៀត ។

ស. មាន ៤០ នោះគឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់!

ឆ. មាន ៤០ នោះគឺក្នុងកម្មបថ ១០ កម្មបថមួយៗចែកជា ៤ ៗ ដូចពោលខាងក្រោមនេះ :

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

១-បាណាតិបាតចែកជា ៤ គឺ:

ក)អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង

ខ) បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ បបួល ឬ ប្រើអ្នកដទៃ ឱ្យសម្លាប់សត្វ:

គ) បាណាតិបាតេ សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេសម្លាប់សត្វ .

ឃ) បានាតិបាតស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវកិរិយាសម្លាប់សត្វ ។

២ អទិន្នាទានចែកជា ៤ គឺ:

ក) អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ ជាអ្នកកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យដោយខ្លួនឯង:

ខ) បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ បបួល ឬ ប្រើគេឱ្យកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យដោយកាយ ឬដោយវាចា.

គ) អទិន្នាទានេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេលួចបានមក.

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឃ) អចិន្នាទានស្ស ៥ វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរក្នុងការលួច ។

កាមេសុមិច្ឆាចារចែកជា ៤ គឺ

ក) អត្តនា ច កាមេសុមិច្ឆចារី ហោតិ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ,

ខ) បរញ្ច កាមេសុមិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ បបួលអ្នកដទៃប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ,

គ) កាមេសុមិច្ឆាចារេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរក្នុងការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ,

ឃ) កាមេសុមិច្ឆាចារស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ,

មុសាវាទចែកជា ៤ គឺ

ក) អត្តនា ច មុសាវទី ហោតិ ជាអ្នកពោលកុហកដោយខ្លួនឯង !

ខ) បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ បបួលអ្នកដទៃឱ្យពោលកុហក,

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

គ) មុសាវាទេ ប សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេពោលកុហក ,

ឃ) មុសាវាទស្ស ប វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវពាក្យកុហក ។

៥ - បិសុណាវាចាចែកជា ៤ គឺ:

ក) អត្តនា ប បិសុណាវាចរ ហោតិ ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់អុជអាលដោយខ្លួនឯង ,

ខ) បរញ្ច បិសុណាវាចាយ សមាទបេតិ បបួលគេ ឬប្រើគេឱ្យញុះញង់អុជអាល ,

គ) បិសុនាវាចាយ ប សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងពាក្យញុះញង់អុជអាល ។

ឃ) បិសុណាវាចាយ ប វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរពាក្យញុះញង់អុជអាល ,

៦ - ផរុសវាចាចែកជា ៤ គឺ:

ក) អត្តនា ប ផរុសវាចា ហោតិ ជាអ្នកពោលពាក្យជេរប្រទេចដោយខ្លួនឯង ,

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ខ) បរព្វ ផរុសវាចាយ សមាទបេតិ បបួលគេឬប្រើគេឱ្យជេរប្រទេចផ្ដាសារ

គ) ផរុសវាចាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេជេរប្រទេចផ្ដាសារ ,

ឃ) ផរុសវាចា ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវពាក្យជេរប្រទេចផ្ដាសារ ។

៧ - សម្ផប្បលាបចែកជា ៤ គឺ:

ក) អត្តនា ច សម្ផប្បលាបោ ហោតិ ជាអ្នកពោលពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯង ,

ខ) បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ បបួលគេឬប្រើគេឱ្យនិយាយនូវពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ,

គ) សម្ផប្បលាបេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេនិយាយការ ឬរឿងរ៉ាវឥតប្រយោជន៍ ,

ឃ) សម្ផប្បលាបស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ,

៨ - អភិជ្ឈាចែកជា ៤ គឺ:

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក) អត្តនា ច អភិជ្ឈាសុ ហោតិ ជាអ្នកសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃមកដើម្បីខ្លួនដោយខ្លួនឯង ,

ខ) បរញ្ច អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ បបួល ឬ ប្រើគេឱ្យ សំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ

គ) អភិជ្ឈាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេ សំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ

ឃ) អភិជ្ឈាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវកិរិយា សំឡឹងរំពៃទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ ,

៩ - ព្យាបាទចែកជា ៤ គឺ:

ក) អត្តនា ច ព្យាបាទី ហោតិ ជាអ្នកគុំគួនគេខ្លួនឯង .

ខ) បរញ្ច ព្យាបាទេ សមាទបេតិ បបួល ឬ ប្រើអ្នកដទៃ ឱ្យគុំគួនគេ ,

គ) ព្យាបាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងគេគុំគួន ដល់អ្នកដទៃ ,

ឃ) ព្យាបាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវ ពាក្យគុំគួន ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

១០ - មិច្ឆាទិដ្ឋិចែកជា ៤ គឺ:

ក) អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ជាអ្នកមានទិដ្ឋិយល់ខុសដោយខ្លួនឯង ,

ខ) បរញ្ច មិច្ឆាទដ្ឋិយា សមាទបេតិ បបួលឬពន្យល់អ្នកដទៃឱ្យយល់ខុសតាមខ្លួន ,

គ) មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ត្រេកអរនឹងការយល់ខុស

ឃ) មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ពោលសរសើរនូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ

ចំណែកកុសលកម្មបថ មាន ៤០ ដូចគ្នាដែរ តែក្នុងទីនេះមិនបានចែកទេ ប្លែកគ្នាតែត្រង់អកុសលប្រព្រឹត្តកន្លង កុសលវៀរ អ្នកសិក្សាគប្បីពិនិត្យតាមន័យនេះចុះ ។

(ចប់អកុសលកម្មបថ ៤០ តែប៉ុណ្ណេះ)

មូលកម្មបថ

ស. អកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះកម្មបថនារាប់ចូលក្នុងមូលណា?

ឆ. អកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះរាប់ចូលក្នុងមូលទាំង ៣ ដូច្នេះគឺ បាណាតិបាតមានមូល ២ គឺទោសមូល ១, មោហមូល ១ ។ អទិន្នា-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទានមានមូល ៣ គឺលោភមូល ១.ទោសមូល ១.មោហមូល ១ ។ កាមេសុមិច្ឆាចារមានមូល ២ គឺលោភមូល ១.មោហមូល ១. ។ មុសាវាទមានមូល ៣ គឺលោភមូល ១.ទោសមូល ១. មោហមូល ១ ។ បិសុណាវាចានិងសម្ផប្បលាៈទាំងពីរនេះមានមូលដូចមុសាវាទ ។ ផរុសវាចាមានមូល ២ គឺទោសមូល ១. មោហមូល១. ។ អភិជ្ឈាមានមូល ១ គឺទោសមូល ។ ព្យាបាទមានមូល ១ គឺទោសមូល ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិមានមូល ២ គឺលោភមូល ១. មោហមូល ១

អកុសលកម្មបថ មានមូលផ្សេងៗ គ្នាដូចវិស្សជ្ជនាមកនេះ ។

ស. បាណាតិបាត ហេតុដូចម្តេចក៏ចាត់ចូលក្នុងមូលពីរលោភមូលម៉េចក៏មិនចាត់ចូលផង?

ឆ. លោភមូលបានជាមិនរាប់ចូលក្នុងបាណាតិបាតនោះ ព្រោះបាណាតិបាត មានកិរិយាផ្តាច់បង់នូវជីវិតសត្វ គឺប្រទូស្តនិងអារម្មណ៍ មូលទាំងពីរនេះកើតក្នុងទីជាមួយគ្នាមិនបានទេ ទោសៈនិងមោហៈកើតក្នុងទីជាមួយគ្នាបាន បានជាថា បានាតិបាត មានមូលពីរដូច្នេះ ។

ស. អទិន្នាទាន ដែលចាត់ចូលក្នុងមូលទាំង ៣ នោះអធិប្បាយដូចម្តេច?

ឆ. អទិន្នាទាន ប្រកបដោយ លោភៈ និងមោហៈ លួចទ្រព្យ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

របស់គេ យកមកដើម្បីនឹងប្រើប្រាស់ចាយវាយ លោភៈកើតឡើងមោហៈនាំវង្វេង បានជាកើតលួច ទោសៈនិងមោហៈកើតសេចក្ដីព្យាបាទលួចអុតផ្ទះឬបំផ្លាញរបស់អ្វីៗ ចោល ដោយទោសចិត្ត មូលទាំង ៣ នេះមិនដែលកើតជាមួយគ្នាទាំង ៣ អង្គទេ កើតឡើងផ្លាស់ប្ដូរគ្នាដូចវិស្សជ្ជនាមកស្រាប់ ។

ស. កាមេសុមិច្ឆាចារហេតុដូចម្ដេចបានជាចាត់ចូលក្នុងលោភមូល?

ឆ. កាមេសុមិច្ឆាចារ បានជាចាត់ចូលក្នុងលោភមូលព្រោះលោភៈប្រែថាចិត្តជាប់ជំពាក់នឹងអារម្មណ៍ គឺផស្សារម្មណ៍ប៉ះពាល់ត្រូវគ្នា ។

កម្មបថណាដែលមានមូល ៣ ។ អធិប្បាយដូចអទិន្នាទាន ប្លែកគ្នាត្រង់សេចក្ដី ដំណើរលោភៈ ទោសៈ មោហៈ ដូចគ្នា ។

ស. អភិជ្ឈា និងព្យាបាទ ក្នុងទីនេះហេតុអ្វីក៏ចាត់ជាមូល ១ កម្មបថដទៃ ខ្លះមូល ២ ខ្លះមូល ៣ ?

ឆ. បានជាចាត់ចូលក្នុងមូល ១ នោះព្រោះអភិជ្ឈាកើតឡើងគ្រាន់តែសំឡឹងរំពៃទ្រព្យប៉ុណ្ណោះ ព្យាបាទ គ្រាន់តែគំនុំគុំគួនគេចង់ឱ្យគេវិនាសប៉ុណ្ណោះ កម្មបថ ២ នេះ ជាមនោកម្មមនោទ្វារបានជាចាត់ចូលក្នុងមូលមួយៗ ។

ស. មិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុដូចម្ដេចបានជាមិនចាត់ជាតួមោហៈផង?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ច. មិច្ឆាទិដ្ឋិនេះ មិនមែនជាត្អមោហៈទេមានសេចក្ដីព្រៀងគ្នាមោហៈ ចេញទៅជាឧទ្ធច្ចនិងវិចិកិច្ឆា មិច្ឆាទិដ្ឋិ គឺ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិនេះឯង ។

ស. កុសលកម្មបថ១០បណ្ឌិតគប្បីវិនិច្ឆ័យដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង?

ច. កុសលកម្មបថ១០បណ្ឌិតគប្បីវិនិច្ឆ័យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ។

ច. អាការៈ ៥ យ៉ាងនោះគឺ :

ធម្មៈ១, កោដ្ឋាសៈ១, អារម្មណ៍១, វេទនា១, មូល១ , ។

អធិប្បាយថា កម្មបថ ១០ ចែកជា ២ កម្មបថ ៧ ខាងដើមចាត់ជាចេតនាធម៌ ព្រោះមានវិរតិសម្រាប់វៀរ ដោយកាយនិងវាចា កម្មបថ ៣ ខាងចុង ចាត់ជាចេតនាសុទ្ធ ដូច្នេះឈ្មោះថា ធម្មៈ ។

កម្មបថ ៧ ខាងដើម ចាត់ជាកម្មបថសុទ្ធ មិនបានចាត់ជាមូលទេ កម្មបថ ៣ ខាងចុង ចាត់ជាកម្មបថផង ជាមូលផង ដូច្នេះឈ្មោះថា កោដ្ឋាសៈ ។

ដូចបាណាតិបាត មានពីវិតិន្ទ្រិយារម្មណ៍ជាដើម ឧបមាដូចជាព្រះអរិយមគ្គមានព្រះនិព្វានជាអារម្មណ៍ ហើយលះបង់នូវកិលេសនោះយ៉ាងណា កុសលកម្មបថ មានពីវិតិន្ទ្រិយជាអរម្មណ៍ ដើម្បីនឹងលះបង់នូវភាវៈទ្រុស្តសីល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ដូច្នេះឈ្មោះថា អារម្មណ៍

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វេទនានោះដូច្នេះ កុសលកម្មបថទាំង ១០ នោះមានវេទនាពីរ គឺ សុខវេទនា ១មជ្ឈត្តវេទនា ១(១) ឯទុក្ខវេទនាមិនមានឡើយ ដូច្នេះ ឈ្មោះថា វេទនា ។

មូលនោះដូច្នេះ កម្មបថ ៧ ខាងដើមបើវៀរដោយញាណសម្បយុត្ត ចាត់ជាមូល ៣ គឺអលោភៈ, អទោសៈ, អមោហៈ បើវៀរដោយញាណ-វិប្បយុត្ត ចាត់ជាមូលពីរគឺ អលោភៈ អទោសៈ ។

អភិជ្ឈា បើវៀរដោយញាណសម្បយុត្តចាត់ជាមូល ២ គឺអទោសៈ និងអមោហៈ វៀរដោយញាណសម្បយុត្ត ចាត់ជាមូល១ គឺអទោសៈ ។ អព្យាបាទ ដូចអភិជ្ឈាដែរ ។ សម្មាទិដ្ឋិ មានមូល ២ គឺ អលោភៈ និងអទោសៈ ដូច្នេះឈ្មោះថាមូល ។

ស. សម្មាទិដ្ឋិហេតុអ្វីក៏មិនចាត់ជាញាណវិប្បយុត្តផង?

ឆ. បានជាមិនចាត់ជាញាណវិប្បយុត្ត ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិនេះជាតួប្រាជ្ញាសុទ្ធចាំបាច់ជាញាណវិប្បយុត្តធ្វើអ្វីទៀត ។

កម្មបថ ១០ បើចាត់ជាសីល គឺ កម្មបថ ៧ ខាងដើមចាត់ជាចេតនាសីល កម្មបថ ៣ ខាងចុង ចាត់ជាចេតសិកសីល ។

ស. ហេតុដូចម្តេចក៏កម្មបថ ៧ ខាងដើម ចាត់ជាចេតនាសីល?

---

១ - មជ្ឈត្តវេទនា វេទនាជាកណ្តាល ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ច. កម្មបថ ៧ ខាងដើម បានចាត់ជាចេតនាសីលព្រោះមានវិរតិវៀរដោយកាយនិងវាចា បានជាចាត់ជាចេតនាសីល ។

ស. កម្មបថ៣ ខាងចុងហេតុដូចម្តេចបានជាចាត់ជាចេតសិកសីល

ច. បានជាចាត់ជាចេតសិកសីល ព្រោះវៀរតែផ្លូវចិត្តម្យ៉ាង ក៏គង់កើតជាសីលបាន ទើបហៅថា ចេតសិកសីល ។

(ចប់មូលកម្មបថតែប៉ុណ្ណេះ)

អារម្មណកម្មបថ

ស. បាណាតិបាត មានអ្វីជាអារម្មណ៍ ?

ច. បាណាតិបាត មានជីវិតិន្ទ្រិយជាអារម្មណ៍ គឺអ្នកសម្លាប់សត្វណា មានជីវិតរបស់សត្វនោះជាអារម្មណ៍ ។

ស. អទិន្នាទានមានអ្វីជាអារម្មណ៍?

ច. អទិន្នាទាន មានសត្វនិងសង្ខារជាអារម្មណ៍ ។ បានជាចាត់ថាមានសត្វនិងសង្ខារជាអារម្មណ៍នោះ សត្វគឺម្ចាស់ សង្ខារគឺទ្រព្យអ្នកលួចនោះតែងនឹកក្រែងម្ចាស់ទ្រព្យគេទាន់ ត្រង់នេះចាត់ថាមានសត្វជាអារម្មណ៍ នឹករកទ្រព្យនៅត្រង់នេះនៅត្រង់នោះ ចាត់ថាមានសង្ខារជាអារម្មណ៍ ។

ស. កាមេសុមិច្ឆាចារ មានអ្វីជាអារម្មណ៍ ?

ច. កាមេសុមិច្ឆាចារ មានសង្ខារជាអារម្មណ៍ ។បានជាចាត់សង្ខារ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជាអារម្មណ៍នោះ សង្ខារគឺសម្ពស្សដែលប៉ះពាល់ត្រូវ អ្នកប្រព្រឹត្តកាមេ វមែងនឹករកតែសម្ពស្សម្យ៉ាងជាអារម្មណ៍ បានជាចាត់ថាមានសង្ខារ ជាអារម្មណ៍ ។

ស. មុសាវាទ មានអ្វីជាអារម្មណ៍?

ឆ. មុសាវាទ មានសត្វនិងសង្ខារជាអារម្មណ៍ ។ មានសត្វជាអា-រម្មណ៍នោះ ព្រោះអ្នកពោលនូវមុសាវាទ ចំពោះបុគ្គលណា ប្រាថ្នានូវបុគ្គលនោះទើបប្រព្រឹត្តទៅបាន ។ សង្ខារនោះ គឺបម្រុងនឹងចង់បានរបស់គេដោយពាក្យកុហក ។

បិសុណាវាចា ដូចមុសាវាទ ។

ផរុសវាចា មានសត្វជាអារម្មណ៍

សម្ផប្បលាបៈ មានសត្វនិងសង្ខារជាអារម្មណ៍ ។

អភិជ្ឈា ក៏ដូចជា សម្ផប្បលាបៈដែរ ។

ព្យាបាទ មានសត្វជាអារម្មណ៍ តែម្យ៉ាង ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាលបើយល់ថាសត្វស្លាប់ហើយមិនកើតទៀត ដូច្នេះជាដើម មានតេភូមិធម៌ គឺធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ជាអារម្មណ៍ ឬនិងថាមានសង្ខារជាអារម្មណ៍ ដូច្នេះវិញក៏បាន ។

ស. ដូចម្តេចសត្វ? ដូចម្តេចសង្ខារ? ចូរឆ្លើយមកមើល?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឆ. សត្វនោះបានដល់កូនប្រពន្ធ និងរបស់ដែលមានវិញ្ញាណ សង្ខារបានដល់ទ្រព្យ ដែលឥតវិញ្ញាណ ។

(ចប់អារម្មណ៍កម្មបថ ១០ ដោយសង្ខេប)

ស. កិច្ចប្រតិបត្តិរបស់គ្រហស្ថមានតែត្រឹមប៉ុណ្ណឹង ឬ មានតទៅទៀត?

ឆ. កិច្ចប្រព្រឹត្តរបស់គ្រហស្ថមានច្រើនតទៅទៀត ។

ស. កិច្ចក្រោយដែលមានតទៅទៀតនោះដូចម្តេចគឺ វៀរចាកអបាយ ៦ យ៉ាង, ប្រតិបត្តិមាតាបិតា, ប្រតិបត្តិដល់កូន, ប្រតិបត្តិដល់ស្វាមីភរិយា, ប្រតិបត្តិដល់ពលី ៥ យ៉ាង, ប្រតិបត្តិដល់គ្រូឧបជ្ឈាយ៍និងប្រតិបត្តិដល់សមណៈ និងធ្វើប្រយោជន៍ទាំងពីរឱ្យកើតឡើង ។

ស. អបាយមុខ ៦ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ? គ្រហស្ថត្រូវវៀរចាកដូចម្តេច?

ឆ. អបាយមុខ ៦ យ៉ាងនោះគឺ:

១- សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានានុយោគោ កិរិយាប្រកបរឿយ ។ ក្នុងកិរិយាផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យដែលជាហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ .

២- វិកាលវិសិខាចរិយានុយោគោ កិរិយាប្រកបរឿយ ។ ក្នុងការ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដើរលេងតាមច្រកល្ហក ក្នុងវេលាយប់ខុសកាល ។

៣- សមជ្ជាភិចរណំ គឺកិរិយាដើរមើលល្បែងមហោស្រព ។

៤- ជូតប្បមាទដ្ឋានានុយោគោ គឺកិរិយាប្រកបរឿយ ៗ ក្នុងការលេងល្បែងភ្នាល់ ដែលជាហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រមាទ.

៥- បាបមិត្តានុយោគោ គឺកិរិយាប្រកបរឿយៗ ដោយបាបមិត្ត ។

៦- អាលស្សានុយោគោ គឺកិរិយាប្រកបរឿយ ៗ ដោយសេចក្ដីខ្ជិលច្រអូស ។

អបាយមុខ ៦ យ៉ាងនេះឧបាសក ឧបាសិកាមិនត្រូវប្រព្រឹត្តឡើយ ។

ស. កូនត្រូវប្រតិបត្តិមាតាបិតា ដោយស្ថានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ ?

ឆ. កូនត្រូវប្រតិបត្តិមាតាបិតា ដោយស្ថាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- ភតោ នេសំ ភរិស្សាមិ កូនត្រូវតាំងចិត្តថា អញពីមាតាបិតាអញបានចិញ្ចឹមរក្សាមកហើយ អញត្រូវចិញ្ចឹមមាតាបិតាវិញ.

២- កិច្ចំនេសំ ករិស្សាមិ កូនត្រូវតាំងចិត្តថា កាលបើមាតាបិតាមានកិច្ចរវល់ អញត្រូវបញ្ឈប់ការងាររបស់ខ្លួនទុកសិន ហើយជួយធ្វើកិច្ចរវល់របស់មាតាបិតា ។

៣- កុលវំសំ ឋបេស្សាមិ កូនត្រូវតាំងចិត្តថា អញត្រូវតែរក្សា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វង្សត្រកូលមាតាបិតាទុកឱ្យល្អមិនឱ្យវិនាស គឺថានឹងមិនញុំាងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់មាតាបិតាឱ្យវិនាសដោយការឥតប្រយោជន៍ និងសង្គ្រោះឱ្យពុំតអំពីវង្សដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឱ្យតាំងនៅក្នុងវង្សដែលប្រកបដោយធម៌និងមិនផ្តាច់បង់នូវការកុសលទាំងឡាយ មានសលាកភត្តជាដើមដែលមាតាបិតា បានប្រព្រឹត្តធ្វើតាមគន្លងត្រូវល្អមកហើយ ;

៤- ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជាមិ កូនត្រូវតាំងចិត្តថា អញនឹងតាំងចិត្តគំនិតមាយាទឱ្យល្អ ឱ្យជាទីពេញចិត្តនៃមាតាបិតា ឱ្យជាមនុស្សគួរមាតាបិតានិងប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិកេរ្តិ៍ដំណែលឱ្យ .

៥- ទក្ខិណំ អនុប្បទស្សាមិ កូនត្រូវតាំងចិត្តថា កាលបើមាតាបិតាធ្វើកាលកិរិយាហើយ អញត្រូវធ្វើទក្ខិណានុប្បទានឧទ្ទិសចំណែកផលបុណ្យជូនដល់មាតាបិតារឿយ ៗ ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃគំរប់៣អំពីថ្ងៃដែលមាតាបិតាដល់នូវមរណកាលនោះតរៀងទៅ ។

ស. មាតាបិតាត្រូវប្រតិបត្តិកូននោះដូចម្តេច? ហេតុដូចម្តេចបានជាមាតាបិតាត្រូវប្រតិបត្តិកូន ? គួរតែកូនប្រតិបត្តិមាតាបិតាវិញទើបគួរ ?

ឆ. មាតាបិតាត្រូវប្រតិបត្តិនោះមិនមែនទៅគោរពលំឱនលំឱនដល់កូននោះទេ កិច្ចប្រតិបត្តិក្នុងទីនេះសំដៅយកការសង្គ្រោះដល់កូនទេតើ! ។

ស. កិច្ចដែលសង្គ្រោះដល់កូននោះ តើមានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឌ. កិច្ចដែលសង្គ្រោះដល់កូននោះមាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- បាបានិ វារេន្តិ ហាមឃាត់កូនមិនឱ្យធ្វើកម្មអាក្រក់មានឃាត់មិនឱ្យសម្លាប់សត្វ និងមិនឱ្យលួចទ្រព្យគេជាដើម ,

២- កល្យាណេ និវេសេន្តិ តាំងនៅក្នុងកម្មជាកុសលមានទាននិងសីលជាដើម ,

៣- សិប្បំ សិក្ខាបេន្តិ ឱ្យកូនសិក្សារៀនសិល្បសាស្ត្រចំណេះវិជ្ជាដែលគួររៀនមានអក្សរនិងលេខជាដើម ,

៤- បតិរូបេន ទារេន សំយោជេន្តិ រៀបចំឱ្យកូនមានភរិយា ឬ ស្វាមី តាមសមគួរដល់ជាតិនិងត្រកូល និងទ្រព្យសម្បត្តិ ,

៥- សមយេ ទាយជ្ជំ និយ្យាទេន្តិ ឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិដល់កូនក្នុងសម័យ ២ យ៉ាងគឺ: និច្ចសម័យ ១, កាលសម័យ ១, ។

និច្ចសម័យនោះ គឺឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិរឿយ ៗ ដើម្បីឱ្យកូនចាយវាយតាមកាលគួរ ឬ ឱ្យដើម្បីឱ្យធ្វើកុសលណាមួយ ។

កាលសម័យនោះ គឺឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងកាលដែលបានរៀបចំឱ្យកូនមានភរិយា - ស្វាមីហើយ ឬ ឱ្យក្នុងកាលដែលខ្លួនជិតនឹងដល់នូវមរណភាព ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស. កិច្ចដែលស្វាមីត្រូវប្រតិបត្តិដល់ភរិយានោះមានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. កិច្ចដែលស្វាមី ត្រូវប្រតិបត្តិដល់ភរិយានោះមាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- សមាននាយ: ដោយសេចក្ដីរាប់អាន ដោយសំដីទន់ផ្អែម ទៅរកភរិយា ,

២- អវិមាននាយ:ដោយកិរិយាមិនបៀតបៀន គឺមិនមើលងាយ ភរិយាដូចជាទាសកម្មករ ,

៣- អនតិចរិយាយ: ដោយកិរិយាមិនប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តភរិយា ,

៤- ឥស្សរិយវោស្សគ្គេន ដោយកិរិយាប្រគល់នូវគ្រឿងឥស្សរិយយស គឺភារៈជាធំក្នុងការចាត់ចែងនូវខាទនីយៈ និងភោជនីយាហារឱ្យដាច់មុខទៅភរិយា ,

៥- អលង្ការានុប្បទានេន ដោយកិរិយាទំនុកបំរុងគ្រឿងប្រដាប់ដល់ភរិយាតាមសមគួរដល់សម្បត្តិរបស់ខ្លួន ។

ស. កិច្ចដែលភរិយាត្រូវប្រតិបត្តិដល់ស្វាមី ដោយស្ថានប៉ុន្មាន-យ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. កិច្ចដែលភរិយាត្រូវបតិបត្តិដល់ស្វាមី ដោយស្ថាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- សុសំវិហិតកម្មន្តា ចាត់ចែងការងារ មាននការចំរើននូវ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អាហារគឺបបរនិងបាយជាដើម ដោយផ្ចិតផ្ចង់ឱ្យត្រូវតាមពេលកំណត់.

២- សុសង្គហិតបរិជនា សង្គ្រោះដល់ជនជាញាតិរបស់ស្វាមី និងញាតិរបស់ខ្លួនដោយស្មោះស្មើ.

៣- សម្ភតញ្ច អនុរក្ខតិ ថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិដែលស្វាមីរកបានមកហើយ .

៤- អនតិមារិនី មិនប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តស្វាមី .

៥- ទក្ខា ច ហោតិ អនលសា សព្វកិច្ចេសុ ជាស្ត្រីឈ្លាសវៃប្រសប់ក្នុងកិច្ចការទាំងឡាយ មានការចាត់ចែងនូវបបរនិងបាយជាដើម ក៏តខ្ជិលច្រអូសក្នុងកិច្ចការទាំងពួង ហើយអាចញុំាងកិច្ចការទាំងនោះឱ្យសម្រេចបាន ។

ស. កិច្ចដែលឧបាសកឧបាសិកា ត្រូវប្រតិបត្តិផ្គត់ផ្គង់ដល់សមណៈនោះមានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ច. កិច្ចដែលឧបាសកឧបាសិកា ត្រូវប្រតិបត្តិផ្គត់ផ្គង់ដល់សមណៈនោះមាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- មេត្តេន កាយកម្មេន: ដោយកាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា គឺថាធ្វើនូវកិច្ចដោយកាយ មានទៅនិមន្តលោកដល់វត្តនិងទទួលយកនូវធម្មក្រក ទៅត្រងទឹកប្រគេនលោកនិងគក់ប្រចាច់ជាដើម ដោយសេចក្តី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

រាប់អានដ៏ស្មោះត្រង់អស់ពីដួងចិត្ត ។

២- មេត្តេន វចីកម្មេន: ដោយវចីកម្មប្រកបដោយមេត្តា គឺថា ធ្វើនូវកិច្ចដោយវាចា មានពោលពាក្យដាស់តឿនអ្នកឯទៀត ឱ្យធ្វើទានដល់សមណព្រាហ្មណ៍ និងបន្ទឹនូវសព្ទសាធុការ ក្នុងកាលដែលស្តាប់ធម៌ទេសនាចប់ និងធ្វើបដិសណ្ឋារៈ ដោយសំដីរាក់ទាក់ជាដើមដោយសេចក្តីរាប់អានដ៏ស្មោះអស់ពីដួងចិត្ត ។

៣- មេត្តេន មនោកម្មេន, ដោយមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា គឺថាធ្វើនូវកិច្ចដោយចិត្តមានគិតថា ព្រះថេរៈទាំងឡាយដែលលោកតែងនិមន្តមកកាន់ត្រកូលរបស់យើង សូមឱ្យលោកបានប្រកបដោយសេចក្តីសុខសប្បាយជាដើម ដោយសេចក្តីរាប់អានដ៏ស្មោះត្រង់អស់ពីដួងចិត្ត ។

៤- អនាវដទ្វារតាយ, ដោយភាវៈជាអ្នកមានទ្វារផ្ទះមិនបិទគឺថាជាអ្នកឧស្សាហ៍ធ្វើទានដល់សមណព្រាហ្មណ៍ កាលបើឃើញសមណ-ព្រាហ្មណ៍មកដល់ហើយ ក៏ឱ្យទានដោយមិនបានគួញគ្លេចំពោះរបស់ដែលមាននោះ ថាជាគ្មានវិញឡើយ ។

៥- អមិសានុប្បទានេន ដោយកិរិយាឱ្យនូវអាមិសគឺឱ្យនូវខាទនីយៈនិងភោជនីយាហារដល់សមណៈព្រាហ្មណ៍ ។

៦ កិច្ចដែលឧបាសកឧបាសិកា ត្រូវប្រតិបត្តិដល់សមណៈដូច

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បានរៀបរាប់មកខាងលើរួចហើយ ចុះសមណៈមានកិច្ចសង្គ្រោះដល់ឧបាសក ឧបាសិកាវិញដែរឬទេ?

ឆ. សមណៈត្រូវមានកិច្ច សង្គ្រោះដល់ឧបាសក-ឧបាសិកាវិញដែរ មានក៏ល យ៉ាងគឺ:

១- បាបា និវារេន្តិ ហាមឃាត់ឧបាសក ឧបាសិកាមិនឱ្យធ្វើកម្មអាក្រក់ មានហេតុមិនឱ្យសម្លាប់សត្វ និងមិនឱ្យលួចទ្រព្យគេជាដើម .

២- កល្យាណេ និវេសេន្តិ ឱ្យឧបាសកឧបាសិកាតាំងនៅក្នុងកុសលធម៌ មានទាននិងសីលជាដើម .

៣- កល្យាណេន មនសា អនុកម្បន្តិ អនុគ្រោះឧបាសកឧបាសិកា ដោយកល្យាណចិត្ត គឺតាំងចិត្តផ្សាយមេត្តាធម៌ដល់ឧបាសកឧបាសិកាទាំងឡាយ ឱ្យបានសេចក្តីសុខ កុំបីមានទុក្ខសោករោគភ័យអ្វីឡើយ .

៤- អស្សុតំ សាវេន្តិ ឱ្យឧបាសកឧបាសិកាបានស្តាប់ធម៌ដែលមិនធ្លាប់បានស្តាប់ .

៥- សុតំ បរិយោទបេន្តិ ញុំាងធម៌ដែលឧបាសក ឧបាសិកាធ្លាប់បានស្តាប់ហើយឱ្យផូរផង់ល្អ គឺចាត្រាប់ពន្យល់សេចក្តីនៃធម៌នោះ ៗ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឱ្យច្បាស់លាស់ប្រាកដឡើង ត្រាតែឧបាសក ឧបាសិកានោះលែងមាន សេចក្តីសង្ស័យ :

៦- សគ្គស្ស មគ្គំ អាចិក្ខន្តិ ប្រាប់ផ្លូវស្ថគ៌ដល់ឧបាសក ឧបាសិកាមានប្រាប់ឱ្យដឹងដូច្នេះថា បុគ្គលដែលបានទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ នោះព្រោះអំណាចនៃកុសលមានសីល៥និងកុសលកម្មបថ ១០ជាដើម ។

ស. ពាក្យថា ពលីនោះប្រែដូចម្តេច ? ពលីនោះតើមានប៉ុន្មាន យ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ច. ពាក្យថា ពលី ប្រែថា "បូជា" ពលីនោះមាន៥ យ៉ាងគឺ ញាតិពលី១, អតិថិពលី១, បុព្វបេ្បតពលី១, រជ្ជពលី១, ទេវតាពលី១.

ស. ញាតិពលី បូជាដល់ញាតិនោះដូចម្តេច?

ច. បូជាដល់ញាតិនោះ គឺសង្គ្រោះញាតិដោយវត្ថុផ្សេង ៗ ដែល គួរនឹងសង្គ្រោះបាន ។

ស. អតិថិពលី បានសេចក្តីដូចម្តេច?

ច. អតិថិពលី នោះបូជាភ្ញៀវដែលទើបមកដល់ថ្មីដោយវត្ថុផ្សេងៗ ដែលគួរនឹងទទួល ។

ស. បុព្វបេ្បតពលី បានសេចក្តីដូចម្តេច?

ច. បុព្វបេ្បតពលី នោះគឺធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសផលបញ្ជូនទៅដល់ពួក

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ញាតិដែលទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខទៀត ។

ស. រជ្ជពលី បានសេចក្តីដូចម្តេច?

ច. រជ្ជពលីនេះបូជាដល់រដ្ឋ គឺបង់ស្ពួយសាអាករដល់រដ្ឋការដោយចិត្តស្មោះត្រង់ (បង់ពន្ធជូនរដ្ឋការដោយជ្រះថ្លា)

ស. ទេវតាពលី នោះបូជាដូចម្តេច?

ច. ទេវតាពលី នោះបូជាដល់ទេវតា គឺធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសផលបញ្ជូនទៅដល់ទេវតា នឹកដល់ ទេវតាដែលបានទៅកើតជាទេវតា ព្រោះប្រកបដោយគុណធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងមានសទ្ធាជាដើម ។

ពលីទាំង ៥ នេះ គ្រហស្ថគប្បីប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីសុខក្នុងលោកនេះ និងលោកខាងមុខ ។

ស. ផុះគ្រហស្ថ ដែលត្រូវប្រតិបត្តិ ប្រយោជន៍ទាំងពីរនោះតើប្រយោជន៍ដូចម្តេច?

ប្រយោជន៍ទាំងពីរនោះគឺ:

១- ទិដ្ឋធម្មិកត្ថ ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ;

២- សម្បរាយិកត្ថ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ។

ស. ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្នមានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្នមាន ៤ យ៉ាងគឺ:

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

១- ឧដ្ឋានសម្បទា ដល់ព្រមដោយការខ្នះខ្នែងប្រឹងប្រែង ចាត់ចែងការងារ ដែលខ្លួនត្រូវប្រកបរកនោះ ។ ដែលជាការប្រាសចាកទោស មានកសិកម្មជាដើម ។

២- អារក្ខសម្បទា ដល់ព្រមដោយការថែរក្សាទ្រព្យ ដែលរកបានមកមិនឱ្យវិនាសទៅដោយហេតុផ្សេង ។ មានភ្លើងឆេះចោរលួច និងលេងល្បែងភ្នាល់ជាដើម ។

៣- កល្យាណមិត្តតា សេពគប់មិត្រល្អ គឺមិត្រដែលមានចិត្តល្អ ដែលនាំឱ្យរកប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន គឺជាមនុស្សត្រង់មិនចេះបោកប្រាសក្នុងកិច្ចណាមួយ ឬរកស៊ីអ្វីៗ ជាហេតុឱ្យកើតប្រយោជន៍ ។

៤- សមជីវិតា ចិញ្ចឹមជីវិតស្មើ គឺរកទ្រព្យបានមកហើយ ចាយវាយតាមកម្លាំងខ្លួនដែលរកបានមក មិនឱ្យខ្ជះខ្ជាយហួសប្រមាណ លៃឱ្យស្មើដូចគេថ្លឹងនឹងជញ្ជីង ។

ស. ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោកមានប៉ុន្មានយ៉ាង? គឺអ្វីខ្លះ?

ឆ. ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោកមាន ៤ យ៉ាងគឺ:

១- សទ្ធាសម្បទា ដល់ព្រមដោយសេចក្ដីជឿគុណព្រះរតន-ត្រ័យ ជឿកម្ម ជឿផល ។

២- សីលសម្បទា ដល់ព្រមដោយសីលមានសីល ៥ ជាដើម

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៣- ចាគសម្បទា ដល់ព្រមដោយការលះបង់បច្ច័យ ៤ មានចីវរប្បច្ច័យជាដើមដល់សមណនិងព្រាហ្មណ៍ .

៤- បញ្ញាសម្បទា ដល់ព្រមដោយបញ្ញាគឺការចេះដឹង ។

ប្រយោជន៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ បើបុគ្គលណាបានធ្វើហើយឈ្មោះថាបានតម្រង់ផ្លូវទៅកាន់លោកខាងមុខជានិច្ច លុះរំលងខន្ធពីនេះទៅនឹងបានទៅសុគតិដោយស្រួលមិនលំបាក ឧបមាដូចជាមនុស្ស ដែលដើរតាមថ្នល់ដ៏ស្អាត រមែងមិនលំបាកឡើយ ។

ប្រយោជន៍ទាំងពីរនេះបើបុគ្គលណាមិនមានទេ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា អន្ធបុគ្គល គឺបុគ្គលខ្វាក់ភ្នែក បើបុគ្គលណា មានតែប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឯកចក្ខុបុគ្គល គឺបុគ្គលមានភ្នែកតែម្ខាង បើមានប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺទិដ្ឋធម្មិកត្ថប្រយោជន៍

ឈ្មោះថា ទ្វិចក្ខុបុគ្គល បុគ្គលមានភ្នែកពីរ មើលឆ្វេងស្តាំឃើញបានទាំងអស់ បុគ្គលណាកាន់យកនូវប្រយោជន៍ទាំងពីរនេះបាន បុគ្គលនោះឈ្មោះថាបណ្ឌិត សមនឹងពុទ្ធភាសិតដែលព្រះបរមគ្រូទ្រង់សំដែងថា :

ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្ថោ យោ ចត្ថោ សម្បរាយិកោ
អត្ថាភិសមយា ធីរោ បណ្ឌិតោតិ បវុច្ចតិ ។

សេចក្តីថា ប្រយោជន៍ឯណាដែលជាប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្នក្តី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ប្រយោជន៍ឯណា ដែលជាប្រយោជន៍ក្នុងបរលោកក្តី បុគ្គលដែលលោកហៅថាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញាខ្ជាប់ខ្ជួន ព្រោះបាននូវប្រយោជន៍ (ទាំងពីរនោះឯង) ។

(ចប់វិន័យឧបាសក)

វគ្គទី ៦ ឆាទេតព្វកិច្ចប្បញ្ញា

ឧបាសកឧបាសិកាបានទទួលសមាទានឧបោសថសីល ក្នុងថ្ងៃឧបោសថកាលនោះរួចហើយ បើចង់ឱ្យមានផលានិសង្សច្រើនក្នុងថ្ងៃនោះយប់នោះត្រូវសង្រួមកាយវាចាឱ្យបានសមគួររៀបរយតាមពុទ្ធានុញ្ញាតទុកមក ។

ឯការដែលសង្រួមកាយឱ្យបានសមគួរនោះ គឺត្រូវលះបង់នូវការងារទាំងឡាយ មានភ្ជួររាស់ស្រែកាប់ចំការជាដើម ដែលជាការសៅហ្មងដល់ព្រហ្មចារិយសីលដែលខ្លួនបានទទួលសមាទាន ហើយក្នុងថ្ងៃនោះយប់នោះសង្រួមវាចាឱ្យបានសមគួរនោះគឺត្រូវលះបង់នូវតិរច្ឆានកថាទាំង ៣២ យ៉ាង មាននិយាយអំពីបាយឬស្រូវអង្ករថាអាក្រក់ល្អ អំពីទឹកឬអំពីដីថាក្នុងទីនេះទីនោះមានទឹកថ្លាទឹកល្អក់ដីល្អដីអាក្រក់ អំពីគ្រឿងស្លៀកពាក់ថាល្អថាអា-ក្រក់អំពីញាតិរបស់ខ្លួនថាល្អ ថាចំរើនដោយសេចក្តីសុខ អំពីរូបស្រ្តីប្រុសថាអាក្រក់ថាល្អជាដើម ហើយគួរប្រកបដោយពាក្យពោលជាទីសប្បាយ ១០ ប្រការមានពោលអំពីសិល ៥ សីល ៨ និងអានិសង្សសីល ៥

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សីល ៨ អំពីសមាធិកម្មដ្ឋានទាំង ៤០ អំពីវិបស្សនាបញ្ញាជាដើម ។

បើបានសង្រួមកាយវាចាសមគួរហើយ ក្នុងថ្ងៃនោះយប់នោះត្រូវស្តាប់ធម៌ទេសនាឬធ្វើនូវធម្មសាកច្ឆា គឺសាកសួរអំពីធម៌ បើមិនបានស្តាប់ធម៌នោះទេ ត្រូវសង្រួមចិត្តតាំងចំរើននូវកម្មដ្ឋានក្នុងសមថកម្មដ្ឋាន ៤០ ប្រការត្រង់កម្មដ្ឋានណាមួយក៏បាន។ ឯកម្មដ្ឋានទាំង៤០នោះមានសេចក្តីពិស្តារនៅក្នុងគម្ពីរវិសុទ្ធិមគ្គបាលី ឬ សំរាយត្រង់សមាធិនិទ្ទេសជានិទ្ទេសទី២. ក្នុងទីនេះមិនបានសំដែងអំពីកម្មដ្ឋានទាំងនោះដោយសព្វគ្រប់ទេ គ្រាន់តែប្រាប់របៀបនិងធម៌ដែលត្រូវចំរើននោះខ្លះប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រោះពុទ្ធភាសិតសំដែងថាអ្នកដែលចំរើននូវកម្មដ្ឋានទាំង ៤០ ប្រការត្រង់កម្មដ្ឋានណាមួយក្តីនោះត្រូវចំរើនមូលកម្មដ្ឋាន គឺពុទ្ធានុស្សតិកម្មដ្ឋានជាមុនសិន ហើយទើបឱ្យចំរើនកម្មដ្ឋានឯទៀតតទៅ តាមគួរដល់អធ្យាស្រ័យ ។

ស. កម្មដ្ឋានទាំង ៤០ ប្រការនេះ តើកម្មដ្ឋានណាជាកំពូលលើកម្មដ្ឋានទាំងអស់ ទោះចំរើនទៅហើយកើតឧគ្គហនិមិត្តក្តី មិនកើតក្តីតែមានប្រយោជន៍ច្រើន មានអនិសង្សជាងកម្មដ្ឋានដទៃ តើកម្មដ្ឋានណា?

ឆ. ត្រូវចំរើនកាយគតាសតិកម្មដ្ឋាន ទើបមានអានិសង្សច្រើន ។

ស. ពិធីចំរើនកាយគតាសតិកម្មដ្ឋាននោះ តើដូចម្តេច?

ឆ. កាលបើព្រះយោគីប្រាថ្នាដើម្បីចំរើន កាយគតាសតិកម្មដ្ឋាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នេះ គប្បីរៀនយកនូវឧគ្គហកោសល្លវិធី គឺវិធីឈ្លាសក្នុងឧគ្គហៈ៧យ៉ាង និងមនសិការកោសល្លវិធី គឺវិធីឈ្លាសក្នុងមនសិការៈ ១០ យ៉ាង ក្នុងសំណាក់នៃអាចារ្យដែលជាកល្យាណមិត្តជាមុនសិន ។

ឧគ្គហកោសល្លវិធី ៧ យ៉ាងនោះគឺៈ

១- វចសា ឈ្លាសដោយវាចាស្វាធ្យាយក្នុងអាការៈ ៣២ ,

២- មនសា ឈ្លាសដោយចិត្តកំណត់តាមការស្វាធ្យាយនឹ៍ក្នុងអាការៈ៣២ ,

៣- វណ្ណតោ ឈ្លាសដោយការកំណត់ពណ៌របស់អាការៈនោះ ។

៤- សណ្ឋានតោ ឈ្លាសដោយការកំណត់សណ្ឋានរបស់អាការៈនោះ ,

៥- ទិសតោ ឈ្លាសដោយការកំណត់ទិសដែលអាការៈនោះតាំងនៅ

៦- ឱកាសតោ ឈ្លាសដោយការកំណត់ឱកាសដែលអាការៈនោះៗ តាំងនៅ ,

៧- បរិច្ឆេទតោ ឈ្លាសដោយការកំណត់ព្រំជុំវិញរបស់អាការៈនោះៗ និងភាពដែលអាការៈនោះមិនច្រឡំគ្នា ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អធិប្បាយទី ១- ត្រូវហាត់ស្វាធ្យាយដោយវាចាឱ្យស្ទាត់ជំនាញក្នុងអាការៈទាំង ៣២ . ឯអាការៈ ៣២ នោះ លោកចាត់ទុកជា ៦ ពួកគឺៈ

ពួកទី ១ ឈ្មោះតចបញ្ចកៈ មានអាការៈ ៥ គឺ

១- កេសា សក់ទាំងឡាយមាន ៩ ណានសរសៃ មានពណ៌ខ្មៅ មានឫសចាក់ចុះទៅក្នុងស្បែកក្បាលប្រវែងមួយចុងស្រូវ. សក់នេះដុះតែក្នុងមួយរន្ធមួយសរសៃ មិនដែលមានពីរសរសៃឡើយ . សក់នេះអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយលោកកំណត់ពិចារណាដោយបដិកូលកម្មដ្ឋានថា ជាទីគួរខ្ពើមរអើម ៥ ប្រការ បដិកូលដោយសម្បុរ១. បដិកូលដោយឋាន១. បដិកូលដោយក្លិន១. បដិកូលដោយទីកើត១. បដិកូលដោយទីលំនៅ១. ត្រូវជា ៥ ប្រការ ឱ្យពិចារណាដូចបុគ្គលបរិភោគភោជនាហារ កាលបើបានឃើញសក់ធ្លាក់ចុះមកលើភោជនាហារ ក៏ខ្ពើមរអើមចាក់ចោលចេញ ពុំបានបរិភោគឡើយ. សក់នេះជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តតែកាលតាំងនៅលើក្បាល វេលាដែលជ្រុះចុះមកកាលណាហើយ ក៏មានសេចក្ដីខ្ពើមពន់ពេកណាស់. សក់នេះដុះនៅលើក្បាលត្រាំនៅក្នុងខ្ទុះនិងឈាម ទឹកស្លេស្មជាដើម ឧបមាដូចជាបន្លែ ឬស្មៅដុះនៅជិតគូថឬបង្គន់ ជារបស់ស្មោកគ្រោកណាមកពោកក៏គួរខ្ពើមរអើមពេកណាស់ ។

២- លោមា រោមទាំងឡាយ មានប្រមាណ ៩ ហ្មឺនរណ្ដៅ សម្បុរ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សក៏មាន លឿងក៏មាន ខៀវក៏មាន ឧបមាដូចឫសត្នោត. ឯរោមនោះ កើតពីសាច់ស្បែកដែលរុំកាយ វៀរលែងតែទីដែលសក់ដុះនិងបាទដៃ . ក្នុងមួយរន្ធ១ សរសៃ ។ មិនដុះមួយរន្ធ ៗ ពីរបីសរសៃឡើយ រោមនេះ ជាបដិក្កូលកម្មដ្ឋាន ៥ ប្រការដូចគ្នានឹងសក់ដែរ ។

៣- នខា ក្រចកទាំងឡាយ មាន ២០ ពពក៏សដូចស្រកាត្រី ដុះនៅចុងម្រាម ទាំង ២០ គឺម្រាមដៃ ១០ ម្រាមជើង ១០ ក្រចកនេះជា បដិក្កូលកម្មដ្ឋាន ៥ ប្រការដូចគ្នា ។

៤- ទន្តា ធ្មេញទាំងឡាយមាន ៣២ ចំពោះអ្នកដែលមានវាសនា បើអ្នកដែលឥតមានវាសនា មាន ២៤ ខ្វះ ២១ ខ្វះធ្មេញនេះមានសម្បុរស មានសណ្ឋានទីទៃ ៗ ពីគ្នា គឺចុងធ្មេញ ៤ នោះបីដូចគ្រាប់ឃ្លោកដុះរៀង គ្នា ឯចង្កូមទាំង ៤ មានសណ្ឋានដូចផ្កាម្លិះក្រពុំមានចុងស្រួចឡើង មាន ឫសដុះចុះទៅ ចង្កូម ១ បន្ទាប់ចេញមកម្ខាង ៗ ៤ សណ្ឋានដូចកង់រទេះ ឯចុងចាក់ឫសទៅនោះមានចំពាម ៣ ខាងលើមានចំពាម ២ . ធ្មេញនេះ បង្កើតពីឆ្អឹងលើឆ្អឹងក្រោមជាទីស្មោកគ្រោកជាប់ស្ពៃខ្វះ ជាប់ឈាមខ្វះ ជាប់ទឹកមាត់ខ្វះឈាមអាក្រក់ខ្វះ បើពុំបានកំរះតែមួយវេលាក៏មានក្លិនស្អុយ ព្រាប ជាទីគួរខ្ពើមរអើមដល់បុគ្គលទាំងពួង ធ្មេញនេះតែកើតមកហើយ តែងលាក់បែករង្គោះរង្គើចេញទៅវិញជាធម្មតាឥតខ្លឹមសារទេ. ធ្មេញនេះក៏

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជាបដិក្កូលដោយកម្មដ្ឋាន ៥ ប្រការដែរ ។

៥- តចោ ស្បែក ។ នេះបើបកយកតែសម្បកក្រៅចេញពីខ្លួនមក ប្រមូលឱ្យមូលមានប្រមាណប៉ុនផ្លែពុទ្រាមានសម្បុរទីទៃ ។ ពីគ្នា ខ្លះស ខ្លះខ្មៅ ខ្លះលឿងខ្លះក្រហម ស្បែករុំសាច់ឧបមាដូចជាសម្បុ កផង្គួនៃនាងស្បែកជើងដូចជាគេពាក់ទ្រនាប់ជើងស្បែកកំភួនជើង ដូចជាគេយកស្លឹកត្នោតមករុំ, ស្បែករលោងដូចជាថង់ដែលបុគ្គលប្រកអង្ករពេញ, ស្បែកត្រគាកដូចជាដំរងទឹក, ស្បែកខ្នងដូចជាស្បែកដែលគេរុំផែនក្ដារ, ស្បែកពោះដូចជាស្បែករុំពើង,ស្បែកដើមទ្រូងមានសណ្ឋាន ៤ ជ្រុង ស្បែកដៃទាំងពីរដូចជាស្បែកគេរុំបំពង់ធ្នូ, ស្បែកម្រាមដៃដូចស្រោមកាំបិតកោរ, ស្បែករុំកាយដូចថង់ដាក់កូនសោ, ស្បែកកដូចគេយកបន្ទះឫស្សីមកត្បាញជាបំពង់តៗគ្នា ស្បែកមាត់មានរន្ធព្រោកដូចជាសម្បុកកណ្ដូប, ស្បែកក្បាលដូចជាស្លោកបាត្រ, ស្បែកនេះក៏ជាប់ដិក្កូលដោយកមដ្ឋាន ៥ ប្រការដូចគ្នាដែរ ។

ពួកទី ២ ឈ្មោះវក្កបញ្ចកៈមានអាការៈ ៥គឺៈ

១- មំសំ សាច់នោះមានប្រមាណ ៩០០ ដុំ មានសម្បុរក្រហមដូចផ្កាចារមានសណ្ឋានទីទៃ។ ពីគ្នា សាច់កំភួនជើងនោះដូចជាស្លឹកត្នោតដែលគេវេចប្រមូលហើយដំកល់ទុក សាច់ភ្លៅដូចអង្រែថ្ម សាច់ចុងត្រគាកនោះដូចដុំថ្មចង្ក្រាន, សាច់ស្នងនោះដូចផែននៃស្ករ, សាច់ឆ្អឹងជំនី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នោះដូចជាគីស្និតដែលបេកកាលពេញរាំង. សាច់នោះទាំងពីរនោះ ដូចដីគេយកទៅបង្ហូរទុក សាច់ទាំង ៩០០ ដុំនេះដូចជាគេរុំភ្ជាប់នឹងឆ្អឹង ៣០០ កំណាត់, សាច់ក្រោមភ្ជាប់នឹងឆ្អឹង សាច់លើភ្ជាប់ស្មើនឹងស្បែក សាច់ទាំងនេះពុំមានខ្លឹមសារទេ ជាអសុភស្មោកគ្រោកគួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

២- ន្ហារូសរសៃទាំងឡាយ, សរសៃនេះ មានប្រមាណ ៩០០ សរសៃ មានសម្បុរសស្រូបចងព័ទ្ធរឹតរួតឆ្អឹងទាំង ៣០០ កំណាត់ដូចរូបយន្តដែលគេគោតក្រងខ្សែយន្ត សរសៃធំចាក់ទៅតាមឆ្អឹងកំនីខាងឆ្វេង ៥ សរសៃ ខាងស្តាំ ៥ សរសៃ, សរសៃធំចាក់ចុះទៅតាមឆ្អឹងខ្នងខាងឆ្វេង ៥ សរសៃ ខាងស្តាំ ៥ សរសៃ, សរសៃធំៗមកជួបប្រជុំគ្នានូវកទាំងអស់. សរសៃធំសួរទៅតាមដៃស្តាំ ដៃឆ្វេងម្ខាងៗ ១០ គឺសរសៃខ្នងដៃ ៥ ពោះដៃ ៥ ត្រូវជា ១០ ,សរសៃធំដែលសួរទៅតាមជើងម្ខាងៗ ១០ ។ និងពួជើងម្ខាងៗ ៥ ។ សរសៃ រួមត្រូវជាសរសៃធំ ៦០ ដែលរឹតរួតនូវឆ្អឹង ៣០០ កំណាត់ ដែលមាននៅក្នុងកាយ ។

៣- អដ្ឋិ ឆ្អឹងទាំងឡាយ ឆ្អឹងនេះមានប្រមាណ ៣០០ កំណាត់ លើកតែធ្មេញ ៣២ ចេញ គឺឆ្អឹងដៃ ៦៤, ឆ្អឹងជើង ៦៤. ឆ្អឹងខ្ចី ដែលអាស្រ័យនូវសាច់នោះ ៦៤, ឆ្អឹងកែង ២ ជើងមួយៗ មានឆ្អឹងភ្នែកគោ ៗ. ឆ្អឹងភ្លៅ ២. ឆ្អឹងចង្កេះ ២. ឆ្អឹងក្រទុកខ្នង ១៨. ឆ្អឹង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជំនី ២៤. ឆ្អឹងដើមទ្រូង ១៤ ឆ្អឹងចុងសង្កើម ១. ឆ្អឹងដងកាំបិត. ឆ្អឹងព្យាក់ ២. ឆ្អឹងស្មា២. ឆ្អឹងកណ្ដុយស្មា ២. ឆ្អឹងដើមដៃ ២ កំភួនដៃមួយ ៗ មាន ឆ្អឹងពីរ ៗ. ឆ្អឹងកក ៧. ឆ្អឹងភ្លៅ ២. ឆ្អឹងត្រអុះ ១. ឆ្អឹងភ្នែក ២. ឆ្អឹងត្រចៀក ២. ឆ្អឹងថ្ពាស ១. ឆ្អឹងបង្កើយ ១. ឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាល ៩. រួមត្រូវជាឆ្អឹង ៣០០ កំណាត់ ។

ឯឆ្អឹងទាំងនេះមានសម្បុរសសុទ្ធ មានសណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយផ្សេងពីគ្នា គឺឆ្អឹងចុងម្រាមជើងដូចផ្លែគេស ឆ្អឹងម្រាមដៃកណ្ដាលដូចគ្រាប់ខ្នុរឈើរាំង. ឆ្អឹងម្រាមជើងខាងគល់ដូចដើមបបុស. ឆ្អឹងកោះបីដូចជាតំនរឆ្កា. ឆ្អឹងកែងជើងដូចកំពឹងត្នោត. ឆ្អឹងភ្នែកគោដូចផ្លែរង្គញ់. ឆ្អឹងកជើងដូចបណ្ដូលចេក. ឆ្អឹងស្នងជើងតូចដូចដងធ្នូ. ឆ្អឹងស្នងជើងធំដូចឆ្អឹងពស់ស្វិតៈ ឆ្អឹងក្បាលជង្គង់ដូចពពុះទឹក. ឆ្អឹងដែលជាប់ទៅនឹងឆ្អឹងភ្លៅដូចផ្លែត្រួចទុំដែលគេកាត់ចុងចេញ. ឆ្អឹងចង្កេះទាំងពីរជាប់គ្នាតែមួយដូចចង្ក្រានស្មូនឆ្នាំង. បើញែកឱ្យផ្សេងគ្នាដូចផ្កាប់ជាងទង. ឆ្អឹងត្រគាកដែលនៅក្នុងឆ្អឹងចង្កេះដូចពស់ផ្កាប់មុខបើកពពារ មានប្រហោងតូចៗចំនួន ៧ ឬ ៨ ឆ្អឹងខ្នងទាំងអស់ខាងក្នុង ដូចជាចង្កៀងសំណ ដែលគេដាក់ចុកលើ ៗគ្នា ខាងក្រៅដូចរបៀបត្បូងឆ្កាំ. ឆ្អឹងទ្រនុងខ្នង ២ ៣ តាមចន្លោះឆ្អឹងខ្នងទាំងនោះដូចធ្មេញរណារ. ឆ្អឹងជំនីទាំង ២៤ បើមិនពេញបរិបូណ៌ទេ ដូចគល្បៀវដែល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មានធ្មេញមិនពេញបរិបូណ៌ បើពេញបរិបូណ៌ ដូចកណ្ដៀវដែលពេញបរិបូណ៌រួបរួមទាំងអស់ដូចស្លាបមាន់សដែលគេលាតសន្ធឹង. ឆ្អឹងបេះដូងដូចរលាវែក,ឆ្អឹងជ្រូងទាំង ១៤ ដូចស្លាបគ្រុឌចាស់. ឆ្អឹងភ្នែកដូចដងកាំ-បិតស្ដាន់តូច. ឆ្អឹងបង្កួយស្នាដូចផ្លែចបរបស់ជនក្នុងប្រទេសឈ្មោះសីហឡៈដែលរិចរិលអស់. ឆ្អឹងដើមដៃដូចក្របកញ្ចក់. ឆ្អឹងដើមដៃខាងចុងដូចគ្រាប់ត្នោតមួយគូ៖ ឆ្អឹងភ្នែកដៃដូចដែនសំណរដែលគេរំលាយជាមួយដំកល់ទុកឆ្អឹងខ្នងដៃដូចគំនរបូសរុនដែលគេយកមកដំរៀប. ឆ្អឹងម្រាមដៃខាងគល់ដូចខ្ទុយ. ឆ្អឹងកណ្ដាលដូចគ្រាប់ខ្នុរមិនពេញ. ឆ្អឹងខាងចុងដូចគ្រាប់ល្ពៀងឆ្អឹងទាំង ៧ ដូចថ្នាំងឫស្សី ដែលគេដោតនិងឈើតាមលំដាប់គ្នា. ឆ្អឹងចង្កាខាងក្រោមដូចខ្សែអង្កាប់ដែករបស់ជាងទង. ខាងលើដូចផ្លែកាំបិតសកអំពៅ. ឆ្អឹងថ្ពាសដូចស្នូកស័ង្ខដែលគេដាក់ផ្កាប់. ឆ្អឹងរណ្ដៅភ្នែកនិងរណ្ដៅច្រមុះដូចគ្រាប់ត្នោតខ្ចី ដែលគេយកសាច់ក្នុងចេញ ឆ្អឹងគុម្ពត្រចៀកដូចស្រោមកាំបិតកោររបស់ខ្វាន់ព្រះកេស. ឆ្អឹងថ្ងាសឆ្អឹងគុម្ពត្រចៀកដែលជាប់គ្នាជាផ្ទាំង ៗ ខាងលើដូចក្ដមដាក់ខ្លាញ់ពេញ. ឆ្អឹងបង្កើយដូចត្រឡោកដូងកោងដែលគេកាត់មាត់ចេញ. ឆ្អឹងក្បាលដូចរលាឃ្លោកសាយដៀវចាស់គេស្រេះទុក ។

បណ្ដាឆ្អឹងទាំងឡាយឆ្អឹងក្បាលនៅលើឆ្អឹងក ៗ នៅលើឆ្អឹងខ្នង ៗ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នៅលើឆ្អឹងចង្កេះៗ នៅលើឆ្អឹងភ្លៅ ៗនៅលើឆ្អឹងជង្គង់នៅលើឆ្អឹងស្មងៗនៅលើឆ្អឹងភ្នែកគោៗនៅលើឆ្អឹងជើង មានសភាពគួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

អដ្ឋិមិញ្ជំ ខួរក្នុងឆ្អឹង មានសម្បុរសតាំងនៅក្នុងឆ្អឹង ៣០០ កំណាត់ បើឆ្អឹងធំខួរក៏ច្រើន បើឆ្អឹងតូចខួរក៏តិច ឧបមាដូចផ្តៅដែលបុគ្គលរោលភ្លើងឱ្យឆ្អិនហើយយកសំបកចេញ ហើយដាក់ក្នុងបំពង់ឫស្សី ។

៥- វក្កំ(១) ទាច មានសម្បុរក្រហមដូចផ្លែឧទុម្ពរស្រគាលជាប់នៅជាមួយនិងច្រើម ស្ងួត-បេះដូងទាំងពួង ។

ពួកទី៣ឈ្មោះបញ្ចាសបញ្ចកមានអាការៈ ៥គឺៈ

១- ហទយំ បេះដូង ឬ ចិត្ត នៅចំពាក់កណ្តាលដើមទ្រូងមានសម្បុរក្រហមដូចផ្លែបទុមជាត. ឯខាងក្នុងបេះដូងនោះ ប្រៀបដូចផ្លែននោងទុំ ទន្ទឹមនិងក្រូចឆ្មារ មានសណ្ឋានដូចឈូកក្រពុំ បើបុគ្គលមានប្រាជ្ញាឈ្លាសវាងវៃ បេះដូងនោះដូចផ្កាឈូកស្រពោនខាងក្នុងមានទឹករក្សាទឹកចិត្តចំនួន១ចួកដៃ បើបុគ្គលជារាគចរិតទឹករក្សាចិត្តក្រហម ទោសៈចរិតរក្សាទឹកចិត្តខ្មៅ មោហចរិតទឹករក្សាចិត្តក្រហមដូចទឹកលាងសាច់រីតក្ដ

(១) វក្កំ ក្នុងសៀវភៅប្រជុំគងធម៌ថ្នាក់ត្រី ប្រែថា តម្រងបស្សាវៈ បើតម្រងបស្សាវៈទេហេតុអ្វីនៅជាមួយ- ស្ងួត- បេះដូងទៅវិញ ?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចរិតទឹករក្សាចិត្តពណ៌ដូចកាកផ្លែពពាយព្រុំង សទ្ទាចរិតទឹករក្សាចិត្តពណ៌ដូចផ្កាកណ្ណិកា បញ្ញាចរិតទឹករក្សាចិត្តថ្លាមិនល្អក់កករឡើយដូចកែវមណី ។

២- យកនំ ថ្លើម មានសម្បុរក្រហមដូចផ្កាឈូកក្រហមដំកល់នៅខាងចន្លោះខាងស្តាំ រាងដូចស្លឹករល្លួសជុំង បើអ្នកមានប្រាជ្ញាចុងថ្លើមបែក. បើអ្នកអប្បកតប្រាជ្ញា ចុងថ្លើមនោះមិនបែកឡើយ. បើខ្លួនធំម្តេចម្តាតែមានប្រាជ្ញាថ្លើមនោះតូច បើមនុស្សនោះតូច តែជាអ្នកឆោតល្ងង់ ថ្លើមនោះក៏ធំពុំមានចុងបែកឡើយ ។

៣- កិលោមកំ វាវឬក្រដាស មាន ២ យ៉ាង គឺវាវដែលរុំថ្លើមសួតបេះដូង ១ វាវដែលរុំឆ្អឹង ៣០០ កំណាត់១, មានពណ៌ដូចសំពត់ទុកូលពស្ត្រចាស់ ។

៤- បិហកំ ក្រពះ មានសម្បុរដូចផ្កាកន្ទិស ដូចអណ្តាតកូនគោខ្មៅក៏មាន បើគេប្រហារដោយគ្រឿងសស្ត្រាវុធឱ្យតែក្រពះនោះលៀនចេញមកខាងក្រៅទៀងតែស្លាប់ ។

៥- បប្ផុ សួតៗនេះមានប្រភេទជាដុំសាច់ ៣៣ ដុំជាប់គ្នាមានសម្បុរក្រហមព្រឿង ។ ដូចផ្លែឧទុម្ពរស្រគាល បើបុគ្គលនោះអត់អាហារពុំបានបរិភោគ ភ្លើងក៏ឆេះឆ្អួលដល់សួតៗក៏ស្ងួតក្រៀម បើបានបរិភោគអាហារឆ្អែតបរិបូណ៌ហើយភ្លើងធាតុនោះ ក៏ឆេះអស់អាហារដែលបរិភោគចូល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទៅ ស្លូតនោះក៏ស្រស់ឡើងដូចពីដើម ឯស្លូតនោះស្ថិតនៅត្រង់ចន្លោះ ពោះទាំងពីរសំយុងចុះមកត្រូវបេះដូងផ្ទៀមនិងសាច់ស្លូត ។

ពួកទី៤ឈ្មោះមត្តលុង្គបញ្ចក មានអាការៈ៥គឺ

១- អន្តំ ពោះវៀនធំ បើពោះវៀនមនុស្សប្រុសប្រវែង ៣២ ហត្ថ, បើពោះវៀនមនុស្សស្រីប្រវែង ២៤ ហត្ថ វៀនជាផ្នត់ ២៤ ផ្នត់ ទៅលើដល់ដើមក ចុះទៅក្រោមដល់ទ្វារធំ ពោះវៀននេះមានសម្បុរស ខាងក្នុងពោះវៀននោះដូចសម្បុរខ្នុរណាំង ក្រៅពីរនោះរមួល ។ ក្នុងពោះវៀននោះសឹងប្រឡូមដោយហ្វូងដង្កូវ ៣២ ត្រកូល ដង្កូវនេះវារទៅវារមក ក្នុងពោះវៀនធំ បើខានបរិភោគអាហារចូលទៅ ដង្កូវទាំងនោះវាងើបក្បាលឡើងប្រវ្វូង ហើយវាព័ញក់ច្ធើម បេះដូង- ស្លូត បើបុគ្គលបានបរិ- ភោគអាហារចូលទៅបាន ១ ម៉ាត់ឬ ២ ម៉ាត់ ដង្កូវទាំងនោះក៏នាំគ្នាមកប្រ- ជែងដណ្ដើមស៊ីអាហារដែលចូលទៅនោះ ដង្កូវទាំងនោះតែងកើតតែងស្លាប់នូវក្នុងពោះវៀនធំនោះឯង ។ ពោះវៀនធំនោះជាលំនៅជាទីកើត ជាទីស្លាប់នៃដង្កូវទាំងឡាយ ឧបមាដូចបុគ្គលកាត់ក្បាលពស់ ហើយបំពេនក្នុងទីណាមួយ ។

២- អន្តគុណំ ពោះវៀនតូច ។ នេះចងទាក់និងពោះវៀនធំមានសម្បុរសដូចជានីលុប្បល (ផ្កាឧប្បលខៀវ) បើបុគ្គលធ្វើការជាទម្ងន់ពោះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

រៀនតូចធូ បើពោះវៀនតូចនោះធូហើយ ពោះវៀនធំក៏ធូតាម បើនៅស្ងៀមដូចប្រក្រតី ពោះវៀនតូចនោះក៏រឹតរួតពោះវៀនធំ គង់នៅដូចដើម ។

៣- ឧទរិយំ អាហារថ្មីដែលបុគ្គលបរិភោគចូលទៅនោះល្អិតដោយធ្មេញក្រោម និងធ្មេញលើ ដូចត្បាល់បុក អណ្តាតនោះដូចបុគ្គលយកដៃត្រឡប់បង្វិល កាលបើអាហារចូលទៅដល់ក្នុងអណ្តាតជ្រួតជ្រាបប្រឡាំ និងទឹកមាត់ភាវ លុះដល់ដើមអណ្តាតជ្រួតជ្រាបប្រឡាំនិងទឹកមាត់ខាប់ក្លិនរសពិសាក៏បាត់ទៅ ។ លុះដល់ក្នុងពោះហើយ មុខគួរឱ្យខ្ពើមរអើមក្រៃពេកឧបមាដូចកំអួតឆ្កែពុំនោះសោត ដូចបាយគេត្រាំសិតអំបោះកាលបើអាហារនោះធ្លាក់ចូលទៅក្នុងពោះហើយ ក៏ប្រឡាក់ដោយទឹកលាមកអា-ក្រក់ បើបុគ្គលនោះមានស្លេស្មច្រើនអាហារនោះខៀវ បើមានខ្ទុះច្រើនអា-ហារនោះប្រឡាំទៅដោយទឹកស្អុយ បើមានឈាមច្រើនអាហារនោះក្រហមភ្លើងធាតុដុតអាហារនោះបក់ឡើងឱ្យហួងដង្កូវដណ្តើមគ្នា អាហារដែលបុគ្គលលេបចូលទៅនោះ ចែកចេញជា៥ ចំណែក គឺបានទៅដង្កូវស៊ី ១ចំណែក ភ្លើងធាតុដុតក្នុងឧទរ ១ ចំណែក បានជាទឹកមូត្រចំណែកបានជាលាមក១ចំណែក បានជាសាច់ស្បែកឈាម ១ចំណែក រួមជា ៥ចំណែក

៤- ករីសំ អាហារចាស់ ដែលភ្លើងធាតុដុតឱ្យស្អាតដូចគេបុកនិង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក្បាលថ្ងៃល្ងិតហើយ ក៏ហូរច្រូរទៅតាមចន្លោះពោះវៀនធំចូលទៅខាប់ជាអុំ ហើយក៏តាំងនៅក្រោមពោះវៀនធំ ក្នុងពោះវៀនយើងនេះឧបមាដូចផ្ទាំងប្ញស្សីប្រវែង ១ អង្គុលីដ៏ពេញដោយដី ដូចម្ដេចវិញ. ឯអាហារចាស់នោះសោតក៏ដូចដីដែលបុគ្គលដាក់ក្នុងបំពង់ប្ញស្សីនោះឯង ។ អាហារដែលជ្រួតជ្រាបសព្វសព៌ាង្គកាយ ឱ្យចំរើនសាច់សម្បុរឈាម គឺអាហារដែលបុគ្គលបរិភោគទៅនោះ ទោះតិចក្ដីច្រើនក្ដី ក៏បែកចេញជា ៥ ជំពូកដូចពណ៌នាមកនោះឯង អាហារដែលភ្លើងធាតុពេះពុះពុលឡើង ឧបមាដូចផ្ទាំងពាយពុះ ពម្ងតាពាយពុះកន្ទក់លំអងរមែងអណ្តែតតាមពពុះឡើងមកជាប់និងមាត់ឆ្នាំងដូចម្ដេចវិញ អាហារដែលយើងបរិភោគចូលទៅភ្លើងធាតុរមែងពេះពុសឡើងមកជាប់នៅត្រចៀក ភ្នែកច្រមុះដូច្នោះដែរ ។ ពពុះអាហារដែលភ្លើងធាតុបក់ឡើងមកជាប់នៅក្នុងរន្ធត្រចៀក ភ្នែកច្រមុះសន្មតថា អាចម៍ត្រចៀកភ្នែកច្រមុះ បើមកជាប់នៅធ្មេញ សន្មតថាសំអែកធ្មេញបើមកជាប់អណ្ដាតសន្មតថាអុលអណ្ដាត ភ្លើងធាតុផុតឱ្យល្អិតឡើងបែកចេញជាលាមក (អាចម៍) បែកចេញឱ្យចំរើនសាច់ស្បែកទាំងពួង ។

៥- មត្ថកេមត្ថលុង្គំ ខួរក្នុងក្បាល មូលបីដូចជានំ ខួរក្នុងក្បាលនេះឧបមាដូចម្សៅ ដែលបុគ្គលលុញឱ្យមូលជាអុំ មានសម្បុរសដូចដំឡូង ៣ អុំប្រពុំគ្នានៅក្នុងឆ្អឹងក្បាល មុខគួរឱ្យខ្ពើមរអើម

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក្រែពេក ។ លោកអ្នកប្រាជ្ញគប្បីពិចារណាភ្លឺងពេះខួរអសុភដូចម្តេចមិញ ខួរក្នុងក្បាលយើងទាំងពួងក៏ដូចគ្នាពុំមានប្លែកឡើយ ។

ពួកទី ៥ ឈ្មោះមេទពក្ក: មានអាការ: ៦គឺ:

១- បិត្តំ ទឹកប្រមាត់ ឯទឹកប្រមាត់នោះមាន ២ យ៉ាងគឺ ព័ទ្ធបិត្ត១ អព័ទ្ធបិត្ត១ ។ ព័ទ្ធពិត្តនោះមានសណ្ឋានដូចផ្សែរនោងនៅក្នុងទីជាចន្លោះ បេះដូងថ្លើម. ទឹកប្រមាត់នោះថាបើកំរើកហើយសត្វឥងទាំងពួងទៅជា ឆ្កួតល្ងីល្ងើ ពំគិងអ្វីឡើយ. អព័ទ្ធបិត្តនោះមានសម្បុរសដូចផ្កាក្តុលស្វិត ប្រមាត់នេះក្រាបសព្វសព៌ាង្គកាយចៀសតែសក់រោមក្រចកចេញ ក្រៅពី នោះទាំងប៉ុន្មានក្រាបទៅសព្វទាំងអស់ ឥតមានសេសសល់ឡើយ. ប្រមាត់នេះតែកម្រើកហើយតែងធ្វើឱ្យភ្នែកក្រហមឱ្យវិល ធ្វើខ្លួនឱ្យកំរើក ញាប់ញ័រ រួមត្រូវជាប្រមាត់២ ប្រការ ។

២- សេម្ហំ ស្លេស្ម ៗក្នុងរាងកាយនៃអ្នកទាំងពួងនេះ ប្រមាណ ១បាត្រ សម្បុរដូចទឹកស្លឹកខ្ទុងដំកល់នៅក្នុងពោះ បរិភោគអាហារចំណី អ្វីៗទៅក្នុងបំពង់កហើយ អាហារនោះក៏វែកសេម្ហៈចែកជាចន្លោះហើយ កលេចចុះទៅក្នុងខាងក្រោមពោះ កាលអាហារលេចចុះទៅក្រោម ស្លេស្ម នោះក៏ប្រមូលគ្នាដូចដែលវិញ មានឧតណភគាដោយស្រះក៏ពេញទៅដោយ ចកសារាយទាំងពួង ហើបុគ្គលយកអុំពីមួយចោលទៅក្នុងស្រះ ចក

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សាកាយនោះក៏មកពិតវិញ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ - អាហារដែលបរិ-ភោគចូលទៅហើយ ក៏ពិតមកវិញដូចដើម មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

សេម្ហៈនេះ ប្រមូលបិទបាំងនៅលើខ្លិនអសោចិ៍ ក្នុងពោះមិនឱ្យហុយមកលើបាន បើពុំមានសេម្ហៈបិទបាំងទេ សំអុយអសោចិក្នុងពោះក៏ហុយឡើង ស្លេស្មនេះមានឧបមាដូចផែនក្តារបិទបង្គន់ មិនឱ្យក្លិនអសោចិ៍ ហុយឡើងយ៉ាងណា. ស្លេស្មបិទបាំងក្លិនអសោចិ៍ ក្នុងកាយមិនឱ្យហុយឬចំហាយឡើងយ៉ាងនោះដែរ ។

៣- បុព្វំ ខ្ទុះ មានពណ៌ក្រហម ស - លឿនទីទៃៗ ពីគ្នា បើត្រូវមុតនិងអ្វីៗខ្លាំង ឈាមក៏មកគុមទៅជាខ្ទុះត្រង់កន្លែងដែលមុតនោះ ។

៤- លោហិតំ ឈាម មានពីរប្រការ គឺសំសរណលោហិត ១ សន្និចិតលោហិត ១ ។ សន្និចិតលោហិត មានសម្បុរដូចជាទឹកស្បែងខាប់- នៅក្នុងពោះឡើងទៅដល់សួត ថ្លើម បេះដូង បើឈាមនោះពុំបានលិចដល់សួត ថ្លើម - បេះដូងកាលណា ក៏បណ្តាលទៅជាផ្សាឆួលក្តៅក្នុងដើមទ្រូងកាលណោះ ។ ថាបើឈាមនោះតាំងនៅដោយធម្មតាប្រក្រតី ក៏ត្រជាក់ដើមទ្រូង ត្រជាក់ចិត្ត មានសិរីសួស្តី មានសម្បុរដូចទឹកល័ក្ខក្រហមថ្លា ។

៥- សេទោ ញើស ។ នេះជាទឹកតាំងនៅក្នុងរោមទាំងពួង មាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សម្បុរឿងប្រេងល្ងថា ថាបើត្រូវក្ដៅកាលណាក៏ហូរចេញពីរន្ធរោមទាំងពួងកាលណោះ ។

៦- មេទោ ខ្លាញ់ខាប់ មានសម្បុរដូចរមៀត មានសណ្ឋានដូចសំពត់ទុកូលបកស្ដើចាស់ នៅចន្លោះស្បែកក និងសាច់បើបុគ្គលនោះស្គមខ្លាញ់ខាប់ក៏តិច បើធាត់ខ្លាញ់ច្រើន ។

ពួកទី ៦ ឈ្មោះមុត្តកក្កៈមានអាការៈ ៦គឺ

១- អស្សុ ទឹកភ្នែក ។ បីដូចប្រេងថា នៅក្នុងរង្វង់ភ្នែកទាំងពីរថាបើមានកើតទុក្ខទោមនស្សកាលណាហើយ ទឹកភ្នែកនោះក៏ហូរចេញមកឬសើចខ្លាំងពេកឬអត់ងងុយណាក់ទៅ ក៏បណ្ដាលឱ្យទឹកភ្នែកហូរចេញមកដែរ ហើយក៏ស្រក់មកពីរង្វង់ភ្នែក ។

២- វសា ខ្លាញ់រាវ សម្បុរដូចប្រេងដូង ដែលតាំងនៅក្នុងស្បែកពោះ ព្រំមុះ ថ្ពាស និងចុងស្មា ថាបើបុគ្គលត្រូវកំដៅភ្លើងក្ដី កំដៅព្រះអាទិត្យក្ដី ឬធ្វើការសារពើអ្វីជាទម្ងន់ ខ្លាញ់រាវនោះក៏ហូរចេញមកជ្រាបអស់ទាំងខ្លួន ។

៣- ខេឡោ ទឹកមាត់ មានសម្បុរស តាំងនៅក្នុងថ្ពាល់ បើឃើញវត្ថុអ្វីៗ ដែលគួរខ្ពើមរអើម ទឹកមាត់នោះក៏ហូរចេញមក ឬឃើញគេបរិភោគអ្វី ។ ដែលមានរសជាតិឆ្ងាញ់ក៏កើតសេចក្ដីស្រេកឃ្លានឡើង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទឹកមាត់នោះក៏ហូរចេញមក ពុំនោះសោតបរិភោគរបស់មានរសជូរ ឬប្រៃ ហើរជាដើមក៏បណ្តាលឱ្យហូរមកដែរ ឬមិនបាច់បរិភោគអ្វី ។ សោតតែ ស្រាប់តែហូរមកឯងៗ ក៏មាន, បើទឹកមាត់គ្មានទេ បំពង់កក៏ខះស្ងួតពុំបាន សេចក្តីសុខស្រួលឡើយ ។ ទឹកមាត់រាវនៅចុងអណ្តាត ទឹកមាត់ខាប់នៅ ដើមអណ្តាត ទឹកមាត់តែងហូរជ្រាបមកជានិច្ច ឧបមាដូចអណ្តូងខ្សាច់ ដែលបុគ្គលជីក មិនដែលរីងទឹកដូចម្តេចមិញ, ទឹកមាត់យើងនេះ ក៏ជ្រាប ស៊ើមចេញមកពីក្នុងមាត់មិនដែលដាច់ ដូចអណ្តូងខ្សាច់នោះឯង ។

៤- សង្ឃានិកា ទឹកសម្បោ មានសម្បុរដូចជាទឹកនៅក្នុងគ្រាប់ ត្នោតខ្ចី បើបុគ្គលនោះមានជម្ងឺឈឺផ្តាសសាយ ក្អក ទឹកសម្បោក៏ហូរចេញ មកតាមរន្ធច្រមុះ មានសភាពគួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

៥- លសិកា ទឹករំអិល នៅក្នុងសម្លាក់ឆ្អឹងទាំងពួង បើបុគ្គល នោះមានទឹករំអិលនៅក្នុងសម្លាក់ឆ្អឹងតិច នឹងដេក, ដើរ ឈរ អង្គុយមិន ស្ទួរហើសរហួន ហើយច្រើនលាន់ឮប្រស ។ បើសម្លាក់ឆ្អឹងនោះមានទឹក រអិលច្រើន មិនលាន់ឮឡើយ ហើយជាអ្នករហ័សរហួនផង ។

៦- មុត្តំ ទឹកមូត្រ មានសម្បុរដូចទឹកជ្រក់សណ្តែករាជមាសកើត នៅក្នុងខាងក្រោមស្ថិតនៅក្នុងក្រពះនោម ផ្លូវដែលទឹកមូត្រចូលទៅមិន ប្រាកដ ប្រាកដតែទឹកមូត្រហូរចេញ បើក្រពះនៅមានទឹកមូត្រពេញ

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បណ្ណាល័យ LIBRARY BUDDHIST INSTITUTE

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ហើយក៏សរត្រិះរិះផ្ទៃក្បាលពេញទៅដោយស៊ីតទាំងខាងក្រោមដោយនឹងខ្វល់ខ្វាយថា " អញនឹងបន្ទោរអង្គរសេដ្ឋា: " ស៊ូច្នេះ ទឹកម្ហូត្រដែលហូរចេញមកនោះ គួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

ត្រូវស្វាធ្យាយពួកទី ១ ជាអនុលោមប្បដិលោមឱ្យចេះស្ទាត់ជាមុន រួចហើយស្វាធ្យាយចូលទៅក្នុងពួកទី ២. លុះបានស្ទាត់ក្នុងពួកទី ២ ហើយ ត្រូវស្វាធ្យាយសាភ្ជាប់មកនឹងពួកទី ១ ខាងដើមវិញ ជាអនុ-លោមប្បដិលោមដូចគ្នា គ្រាបានស្ទាត់ហើយ សឹមស្វាធ្យាយពួកចូលទៅក្នុងពួកខាងចុងៗ ទៀតជាលំដាប់តទៅ ។

ព្រះយោគាវចរ ស្វាធ្យាយនូវកាយគតាសតិកម្មដ្ឋាននេះ ឧបមាដូចសត្វស្វាដែលទីពឹងអាស្រ័យនូវដើមត្នោត ៣២ ដើម ដែលជាទីលំនៅរបស់សត្វស្វានោះ ថ្ងៃមួយមានព្រានព្រៃម្នាក់បពេញ្ញីរព្រួញមួយហ្វូងទៅជួបប្រទះឃើញសត្វស្វានោះ ព្រានព្រៃក៏ពន្យុះព្រួញឱ្យដេញស្វានោះ ស្វាភ័យនឹងព្រួញដេញខាំក៏ចោលទៅឡើងដើមត្នោតទី ១ ដែលជាលំនៅរបស់ខ្លួនលុះស្វានោះឡើងដល់ចុងត្នោត ហើយក៏គិតថា " អញអស់នរណាបៀតបៀនបានហើយ " ព្រានព្រៃនោះបានឃើញស្វាឡើងដើមត្នោតដូច្នោះ ក៏បានឫស្សីមួយដើមក៏ដេញចាក់ស្វានោះ ។ ក៏លោតពីដើមទី ១ ទៅដើមទី ២ ស្វាក៏នៅមិនទាន់ភ័យ ដោយអាងថាដើមត្នោតច្រើន. ព្រានព្រៃមិនឈប់ដេញ ចេះតែយកដើមឫស្សីទៅចាក់សត្វស្វា ឱ្យលោតពីដើម ១

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទៅដើម ១ ចេះតែលោតត ៗ ទៅដរាបដល់ដើមទីបំផុត ស្វានោះទល់គំនិតដោយមើលទៅខាងមុខឃើញសុទ្ធតែទីវាលស្រឡះ និងលោតទៅទៀតពុំបាន ព្រោះរកដើមឈើខ្ពស់ទីពឹងគ្មាន ស្វានោះភ័យណាស់ ពុំដឹងទៅណាទៀត ក៏លោតទៅឱបកំពូលត្នោតសម្ងំនៅស្ងៀម ព្រានព្រៃបានឃើញដូច្នោះហើយ ក៏លបឡើងទៅចាប់ស្វានោះបានមកទាំងរស់ ហើយយកស្វានោះទៅបង្ហាត់បង្រៀនដរាបដល់ប្រើការបានយ៉ាងណា ចំណែកសតិទុកដូចព្រានព្រៃ, ចិត្តទុកដូចជាស្វា, អាការៈទាំង ៣២ ទុកដូចដើមត្នោត, ព្រះយោគាវចរដែលស្វាធ្យាយនូវអាការៈ ៣២ ដូចជាព្រានព្រៃដេញ ស្វាដែលនៅលើកំពូលត្នោតនោះ ៗ ដូចជាចិត្តដែលពឹងអាការៈ ៣២ ព្រោះឃើញសុទ្ធតែជាបដិកូលគួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក លែងជាប់ចិត្តក្នុងអាការៈនោះៗក៏យ៉ាងនោះឯង ។

ម្យ៉ាងទៀតឧបាសកឧបាសិកា ដល់ថ្ងៃឧបោសថសីលបើសមាទានរួចហើយ គប្បីចំរើននូវកម្មដ្ឋានណាមួយដើម្បីពង្រាត់ចិត្តឱ្យចេញចាកពីកាមគុណ ៥ ឧបមាដូចគេពង្រាត់កូនគោដែលកំពុងបៅដោះនៅឡើយ កូនគោនោះនូវអល័យដោះខ្លាំងណាស់ព្រោះជាសត្វនៅតូច តែគេអាចចាប់កូនគោនោះបង្ខាំងទុកហើយគេយកមេវាទៅ លុះគេយកទៅបាត់ចំនួនរំលងស្រែមួយ ឬ ស្រែពីរទើបគេលែងកូនគោនោះឱ្យទៅបៅដោះមេ ថ្ងៃ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក្រោយមកទៀតគេចងកូនគោនោះទុកចំនួន ១ ថ្ងៃ កូនគោនោះក៏ស្រាំនៅបានគេចេះតែធ្វើដូច្នេះរាល់ៗ ថ្ងៃដើម្បីឱ្យកូនគោដាច់អាល័យអំពីដោះបន្តិចម្ដងៗយ៉ាងណា. ឧបាសកឧបាសិកាដែលស្វាធ្យាយកម្មដ្ឋានក្នុងថ្ងៃឧបោសថរឿយ ៗ ទៅទាល់តែចិត្តងាកចេញពីកាមគុណ ៥ បន្តិចម្ដងៗដើម្បីឱ្យចិត្តងាកទៅរកវិបស្សនាញាណ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ស. វិបស្សនាញាណមានប៉ុន្មាន?

ឆ. វិបស្សនាញាណមាន ៩ យ៉ាង ។

ស. មាន ៩ នោះតើមានអ្វីខ្លះ ? ចូររាប់និងអធិប្បាយមកមើល ។

ឆ. មាន ៩ នោះដូច្នេះគឺ:

១- ឧទយព្វយានុបស្សនាញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងឃើញទាំងសេចក្ដីកើតទាំងសេចក្ដីរលត់.

២- ភង្គានុបស្សនាញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងឃើញសេចក្ដីរលត់.

៣- ភយតុបដ្ឋានញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងសង្ខារឃើញប្រាកដជារបស់គួរខ្លាច.

៤- អាទីនវានុបស្សនាញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងឃើញទោសសង្ខារ.

៥- និព្វិទានុបស្សនាញាណប្រាជ្ញារំពឹងអោយសេចក្ដីនឿយណាយ

៦- មុញ្ចិតុកម្យតាញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងអោយចង់ចេញផុតទៅ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៧- បដិសង្ខារុបស្សនាញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងដោយពិចារណារកផ្លូវ.

៨- សង្ខារុបេក្ខាញាណ ប្រាជ្ញារំពឹងដោយសេចក្ដីព្រងើយកន្តើយចំពោះសង្ខារ.

៩- សច្ចានុលោមិកញ្ញាណ ប្រាជ្ញាប្រព្រឹត្តទៅដោយសមគួរដល់សេចក្ដីកំណត់ដឹងនូវអរិយសច្ច ។

អធិប្បាយថា :

ញាណទី ១ ពិចារណាឃើញនូវសភាវៈកើតឡើងរលត់សូន្យទៅនៃសង្ខារ ដូចជាពពុះទឹកដែលប៉ោងឡើងហើយបែកធ្លាយទៅវិញ ។

ញាណទី ២ ពិចារណាឃើញនូវកិរិយាបែកធ្លាយនៃសង្ខារគឺឃើញថាឧប្បាទៈ ឋិតិ ភង្គៈ.ឧប្បទានៈ ជាជាតិទុក្ខ. ឋិតិ ជាជរាទុក្ខ. ភង្គៈជាមរណទុក្ខៈ ដូចជាទឹកសន្សើមដែលជាប់នៅលើចុងស្មៅ ព្រះអាទិត្យរះឡើងក៏ស្ងួតហែងហួតអស់ទៅមួយរំពេច យ៉ាងណាមិញ . ចំណែកសង្ខារដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅវិញ យ៉ាងនោះដែរ ។

ញាណទី ៣ ពិចារណាឃើញថាសង្ខារជាធម្មជាតិគួរខ្លាច ដូចគេខ្លាចសត្វសាហាវ មានសត្វសីហៈជាដើម ព្រោះឃើញថាសង្ខារណាដែលកន្លងហួសទៅហើយ សង្ខារនោះក៏រលត់ទៅ. សង្ខារណាដែល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

មាននៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន . សង្ខារនោះក៏រលត់ទៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន សង្ខារណាដែលមិនទាន់មានមក ក៏សង្ស័យទុកជាមុនថា មុខជានឹងបែកធ្លាយ

ឧបមាដូចជាស្ត្រីមានកូន៣នាក់មានទោសកំហុសនឹងព្រះរាជអាជ្ញា ព្រះរាជាមានព្រះរាជឱង្ការឱ្យពេជ្ឈឃាតនាំយកទៅសម្លាប់ មាតាក៏ដើរតាមកូនដែលពេជ្ឈឃាតនាំយកទៅសម្លាប់ លុះដល់កន្លែងសម្រាប់សម្លាប់ហើយ ពេជ្ឈឃាតក៏កាត់ក្បាលកូនច្បងជាដម្បូងលុះស្លាប់កូនច្បងនោះហើយ ទើបប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ប្អូនកណ្តាលនោះទៀត ស្ត្រីនោះកាលបើឃើញនាយពេជ្ឈឃាតកាត់ក្បាលកូនច្បង ហើយប្រាថ្នានឹងកាត់ក្បាលកូនបន្ទាប់ទៀត ក៏អស់អាឡោះអាល័យនិងកូនពៅ ដោយគិតថាមុខតែគេនឹងសម្លាប់កូនពៅទៀតមិនខានឡើយ. ព្រះយោគីពិចារណាឃើញសង្ខារជាអតីតរលត់ទៅនោះ ដូចជាស្ត្រីឃើញពេជ្ឈឃាតកាត់ក្បាលកូនច្បង ដែលឃើញនូវសង្ខារជាបច្ចុប្បន្នរលត់ទៅនោះ ដូចជាស្ត្រីឃើញពេជ្ឈឃាតកាត់ក្បាលកូនបន្ទាប់ ដែលឃើញនូវសង្ខារជាអនាគតមុខជានឹងបែកធ្លាយទៅដូចជាស្ត្រីអស់អាឡោះអាល័យនិងកូនពៅ ។

ញាណទី ៤ ពិចារណាឃើញទោសរបស់សង្ខារមិនគួរស្ញប់ស្ញែងត្រេកចិត្ត ដូចជាផ្ទះដែលភ្លើងឆេះ ហើយភៀសខ្លួនចេញពីផ្ទះនោះទៅ ពុំនោះដូចជាគេឃើញទោសក្នុងភពទាំង ៣ ដ៏វិចិត្ររចនាទៅដោយរកើតភ្លើង.បត្តារោ

អាហោភូតា ឃោរវិសាសិវិសា វិយ មហាភូតរូប ៤ ដូចជាពស់មានពិសដ៏ពន្លឹក, បញ្ចក្ខន្ធា ឧក្ខិត្តាសិកវធកា វិយ បញ្ចក្ខន្ធ ដូចជាខ្មាំង៥នាក់ · លើកដាវឡើងបំរុងនឹងប្រហារអ្នកដំណើរដែលដើរទៅតាមផ្លូវ ៣ អជ្ឈត្តិកាយតនានិ សុញ្ញគាមោ វិយ អាយតនៈខាងក្នុង ៦ ដូចជាស្រុកដ៏ស្ងាត់ ជាទីរហោឋាន. ៣ ពាហិរាយតនានិ គាមឃាតកចោរា វិយ អាយតនៈខាងក្រៅ ៦ ដូចជាចោរសម្លាប់អ្នកស្រុក សត្តវិញ្ញាណដ្ឋិតិយោ នវសត្តាវាសោ ឯកាទសហិ អគ្គីហិ អាទិត្តា សម្បជ្ជលិតា សញ្ជោតិភូតា វិយ ច វិញ្ញាណដ្ឋិតិ ៧ និងសត្តាវាស ៩ ដូចជាគប់ភ្លើងទាំង ១១ សន្ធោសន្ធៅទៅលើពួកសត្វដែលដេកលក់ក្នុងផ្ទះ គឺសង្សារវដ្តៈ សព្វេ សង្ខារា រោគា វិយ សង្ខារទាំងឡាយដូចជាដំបៅនិងរោគាពាធគ្រប់យ៉ាង ។ ព្រះយោគីដែលពិចារណាឃើញទោសរបស់សង្ខារជាក់ច្បាស់កើតឡើងប្រាកដ ដូចជាបុរសមានភ័យប្រាថ្នាចង់បានសេចក្តីសុខ រត់ទៅរកព្រៃជ្រក បែរទៅឯព្រៃនោះសុទ្ធតែបន្លាពិតស្និទ្ធចូលមិនរួច ចុះទឹកមានអារក្សទឹកឬក្រពើជាដើម ដើរតាមផ្លូវប្រទះនឹងចោរ នៅក្នុងភូមិសុទ្ធតែសេនាទាហាន បុរសនោះឃ្លានបាយណាស់ងាកទៅមើលភោជនសុទ្ធតែថ្នាំពិស ហើយក៏ភិតភ័យតក់ស្លុតមហិមា យ៉ាងណាមិញ. ព្រះយោគាវចរឃើញទោសរបស់សង្ខារ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ហើយភិតភ័យខ្លាច ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ញាណទី ៥ ពិចារណាឃើញទោសក្នុងសង្ខារ ធុញទ្រាន់នឿយណាយរអាចិត្ត ដូចសត្វរាជហង្សមាសនៅលើកំពូលភ្នំចិត្តកូដ មិនត្រេកអរនិងរណ្ដៅដែលប្រឡាក់ដោយវត្ថុមិនស្អាត ត្រេកអរតែនឹងស្រះធំ៧ប្រការ យ៉ាងណាមិញ, ព្រះយោគីមិនពេញចិត្តនិងសង្ខារ ដែលប្រកបដោយទោសផ្សេង ។ ពេញចិត្តតែក្នុងអនុបស្សនា ៧ ប្រការ យ៉ាងនោះដែរ ។ ពុំនោះសោត ដូចជាសត្វសីហៈដែលគេដាក់ក្នុងទ្រុងមាសរមែងមិនត្រេកអរឡើយ តែងត្រេកអរក្នុងព្រៃហេមពាន្តតែម្យ៉ាង យ៉ាងណាមិញ, ព្រះយោគីមិនត្រេកអរក្នុងសុគតិភព ៣ ត្រេកអរតែក្នុងអនុបស្សនាញាណ ៣ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ញាណទី ៦ ពិចារណាឃើញទោសរបស់សង្ខារ ប្រាថ្នាចង់ដោះខ្លួនឱ្យរួចពីខន្ធ ៥ ប្រៀបដូចត្រីចង់រួចពីសំណាញ់ ឬក៏ពីទីគោក ឬក៏ដូចមនុស្សមានទោសចង់រួចពីគុកច្រវ៉ាក់ខ្នោះឃ្នាង ពុំនោះដូចសត្វលលកចង់រួចចេញពីទ្រុង ពុំនោះសោត ដូចជាសត្វពស់ចង់រួចពីកណ្ដាប់ដៃនៃហ្មពស់ សេចក្ដីចង់រួចដូចប្រៀបមកនេះ ហៅថា មុញ្ចិតុកម្យតាញាណ ។

ញាណទី ៧ ពិចារណាឃើញទោសរបស់សង្ខារហើយ រកឧបាយដែលនឹងដោះខ្លួនឱ្យរួចពីបញ្ចក្ខន្ធ ប្រៀបដូចបុរសចាប់ពស់ស្មានថាជា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ត្រីលុះដឹងថាពស់ទើបរកឧបាយនឹងវាយពស់នោះឱ្យអន់ហើយលែងទៅ ។

ញាណទី ៨ ពិចារណាឃើញទោសរបស់សង្ខារដូច្នោះហើយ ក៏តាំងចិត្តជាឧបេក្ខា គឺគោះតើយមិនសោមនស្សមិនថ្នាំងថ្នាក់ចិត្តនឹងសង្ខារធម៌នោះ ៗ ឡើយ ដូចបុរសដែលព្រងើយកន្តើយនឹងប្រពន្ធដែលលែងលះស្រឡះហើយ ។

វិបស្សនាញាណទាំង ៨ នោះប្រៀបឧបមាដូចជាសត្វប្រចៀវសេចក្ដីថា ប្រចៀវទំនៅលើមែកស្រគំទាំង ៥ ថាមុខជានិងបានផ្លែផ្កាពីមែកស្រគំទាំង ៥ នេះមិនខានឡើយ ហើយហើរទៅទំលើមែកទីមួយមិនឃើញមានផ្កាផ្លែនៅត្រង់មែកនោះសោះទើបហើរទៅទំលើមែកទី ២, ទី ៣, ទី ៤ ទី ៥ ទៀត ក៏មិនឃើញមានផ្លែទៀត វាក៏គិតថាឈើនេះគ្មានផ្លែបន្តិចបន្តួចសោះទើបហើរចេញពីដើមឈើនោះទៅ ហើយហើរទៅទំដើមឯទៀតដែលមានផ្លែវិញ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ, ព្រះយោគីពិចារ-ណារូបក្ខន្ធមិនឃើញមានរបស់អ្វីបន្តិចបន្តួចក្នុងរូបក្ខន្ធសោះ ហើយពិចារណាទួវខន្ធដ៏សេស ដូចជាប្រចៀវទំនៅលើមែកមួយ ៗ មិនឃើញនូវរបស់អ្វីបន្តិចបន្តួចសោះ ដូចប្រចៀវស្ទាបអង្អែលនូវមែកដ៏សេស ដែលធុញទ្រាន់នឿយណាយប្រាថ្នានឹងចេញពីដើមឈើ ដូចប្រចៀវសំ-គាល់ថាឈើគ្មានផ្លែហើយហើរចេញទៅ ។ ឯអនុលោមជវនរបស់ព្រះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យោគីដូចប្រចៀវឡើងទៅលើមែកឈើ ត្រង់គោត្រភូញាណដូចប្រចៀវអើតក្បាលចេញហើយក្រឡេកមើលទៅខាងលើ មគ្គញាណដូចប្រចៀវហើរទៅឰដ៏អាកាស ផលញាណដូចជាប្រចៀវទំនៅលើដើមឈើឯទៀតដែលមានផ្លែ មានឧបមេយ្យដូច្នេះឯង ។

ញាណទី ៩ បញ្ញាដែលអនុលោមតាមវិបស្សនាញាណទាំង ៨ ខាងដើម សច្ចានុលោមញាណនេះបានដល់ជវនទាំង ៣ គឺបរិកម្មជវន លះកិលេសគ្រោតគ្រាត ១ ឧបចារជវន លះកិលេសយ៉ាងកណ្តាល ១ អនុលោមជវន លះកិលេសយ៉ាងល្អិត ១ ។ វិបស្សនាញាណខាងដើមមានព្រះត្រៃលក្ខណ៍ជាអារម្មណ៍ អនុលោមញាណមានពោធិបក្ខិយធម៌ជាអារម្មណ៍ ឧបមាដូចស្តេចប្រកបដោយរាជធម៌ គង់នៅក្នុងសាលាសម្រាប់វិនិច្ឆ័យក្តី ហើយចាំស្តាប់ពាក្យមហាមាត្យទាំង៨នាក់ ដែលជាអ្នកវិនិច្ឆ័យទ្រង់ពេញព្រះរាជហឫទ័យ ចំពោះពាក្យមហាមាត្យទាំងនោះព្រះអង្គក៏ទ្រង់អនុលោមទៅតាមពាក្យមហាមាត្យដែលវិនិច្ឆ័យត្រឹមត្រូវនោះ យ៉ាងណាមិញ, អនុលោមញាណដូចជាស្តេច វិបស្សនាទាំង៨ទុកដូចជាមហាមាត្យ ពោធិបក្ខិយធម៌ ៣៧ ទុកដូចជាស្តេចប្រកបដោយរាជធម៌ដែលមានមកពីដើម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

វិបស្សនាញាណទាំង៩ ដូចជាកញ្ចក់សម្រាប់ឆ្លុះបញ្ចាំងមើលសង្ខារធម៌ទាំងអស់ ។

(ចប់ភាវេតព្វកិច្ចតែប៉ុណ្ណេះ)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វគ្គទី៧បកិណ្ណកធម៌

សច្ចកិរិយាគាថា (១)

គាថានៃដំណើរបួងសួង

ឥមិនា បុញ្ញកម្មេន ឧបជ្ឈាយា គុណុត្តរា
អាចរិយូបការា ច មាតា បិតា បិយា មមំ

ប្រែថាព្រះឧបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយផងដែលមានគុណយ៉ាងលើសលុប ព្រះអាចារ្យទាំងឡាយផងដែលមានឧបការគុណ , មាតាផងបិតាផងដែលជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំ (សូមឱ្យជាបុគ្គលមានសេចក្តីសុខ) ដោយសារបុញ្ញកម្មនេះ.

សុរិយោ ចន្ទិមា រាជា គុណវន្តា នរាបិ ច
ព្រហ្មមារា ច ឥន្ទា ច លោកបាលា ច ទេវតា

ប្រែថា ព្រះអាទិត្យផង ព្រះចន្ទផងព្រះរាជាផង ទាំងមនុស្សទាំងឡាយដែលមានគុណផង ព្រះព្រហ្មនិងទេវបុត្តមារទាំងឡាយផង ព្រះឥន្ទ្រ

១- គាថាឥមិនានេះព្រះមហាវីរិយបណ្ឌិត សន្ទរិទ្ធ(ពាង សុខ)អតីតក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក បានប្រែពិនិត្យកែបាលីយ៉ាងត្រឹមត្រូវឥតខ្ចោះ ព្រោះលោកពូកែខាងបាលីលេខ ១ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទាំងឡាយផងទេវតាទាំងឡាយដែលថែរក្សានូវសត្វផង (សូមឱ្យជាបុគ្គលមានសេចក្តីសុខ ដោយសារបុញ្ញកម្មនេះ) ;

យមោ មិត្តា មនុស្សា ច មជ្ឈត្តា វេរិកាបិ ច
សព្វេ សត្តា សុខី ហោន្តុ បុញ្ញានិ បកតានិ មេ
សុខញ្ច តិវិធំ ទេន្តុ ខិប្បំ បាបេថ វោមតំ

ប្រែថាព្រះយមរាជផងមនុស្សទាំងឡាយផង ដែលជាទីស្រឡាញ់ខ្លះដែលមានចិត្តយ៉ាងកណ្តាលខ្លះដែលមានពៀរខ្លះ សត្វទាំងឡាយទាំងអស់ផង សូមឱ្យជាបុគ្គលមានសេចក្តីសុខ (ដោយសារបុញ្ញកម្មនេះ) សូមឱ្យបុណ្យទាំងឡាយដែលខ្ញុំបានសាងហើយ ឱ្យនូវសេចក្តីសុខដែលមាន ៣ យ៉ាងដល់ខ្ញុំផង សូមឱ្យលោកអ្នកទាំងឡាយ (ញុំាងខ្លួន) ឱ្យដល់នូវព្រះនិព្វានយ៉ាងឆាប់ផង ។

ឥមិនា បុញ្ញកម្មេន ឥមិនា ឧទ្ទិសេន ច
ខិប្បាហំ សុលភេ ចេវ តណ្ហុបាទានឆេទនំ

ប្រែថា សូមឱ្យខ្ញុំបានងាយនូវកិរិយាកាត់នូវតណ្ហានិងឧបាទានយ៉ាងឆាប់ផងកុំឱ្យខាន ដោយសារបុញ្ញកម្មនេះ និងដោយសារកិរិយាផ្សាយនូវផលនៃបុញ្ញកម្មនេះ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យេ សន្តានេ ហីនា ធម្មា យាវ និព្វានតោ មមំ

នស្សន្តុ សព្វទាយេវ យត្ថ ជា{តោ / តា} ភវេ ភវេ

ប្រែថា ធម៌គឺចិត្តចេតសិកទាំងឡាយណាដែលថោកថយ (មាន) ក្នុងសន្តានរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំកើតក្នុងភពណា ក្នុងភពណា សូមឱ្យ (ធម៌ចិត្តនិងចេតសិកទាំងឡាយនោះ) បាត់ (ក្នុងភពនោះភពនោះ) ផងកុំឱ្យខាន គ្រប់កាលទាំងពួង រហូតដល់ព្រះនិព្វាន (ដោយសារបុញ្ញកម្មនេះនិងដោយសារកិរិយាផ្សាយនូវផលនៃបុញ្ញកម្មនេះ)

ឧជុំ ចិត្តំ សតិប្បញ្ញា សល្លេខោ វីរិយម្ពិ ចា

មារា លភន្តុ នោកាសំ កាតុញ្ច វីរិយេសុ មេ

ប្រែថា ចិត្តត្រង់ផងមែនពិត សតិនិងបញ្ញាទាំងឡាយផងមែនពិត សេចក្តីហ្មត់ហ្មងផងមែនពិត សេចក្តីព្យាយាមផងមែនពិត (សូមឱ្យមានដល់ខ្ញុំផងកុំខាន), សូមកុំឱ្យមារទាំងឡាយបានសោះនូវឱកាសដើម្បីធ្វើនូវ (អន្តរាយ) ក្នុងសេចក្តីព្យាយាមទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំផង (ដោយសារបុញ្ញកម្មនេះ និងដោយសារកិរិយាផ្សាយនូវផលនៃបុញ្ញកម្មនេះ);

ពុទ្ធោ ទីបវរោ នាថោ ធម្មោ នាថោ វរុត្តមោ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នាថោ បច្ចេកពុទ្ធោ ច សង្ឃោ នាថោត្តរោ មមំ

តេសោត្តមានុភាវេន មារោកាសំ លភន្តុ មា ។

ប្រែថា ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំផង ព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំផង ព្រះបច្ចេកពុទ្ធដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំផង ព្រះសង្ឃដ៏លើសលុបជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំផង សូមកុំឱ្យមារទាំងឡាយបាននូវឱកាស (ដើម្បីធ្វើនូវអន្តរាយនៃបុញ្ញកម្មរបស់ខ្ញុំ) ដោយសារអានុភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ព្រះពុទ្ធ និងព្រះធម៌និងព្រះបច្ចេកពុទ្ធនិងព្រះសង្ឃទាំងឡាយនោះ ។

(ចប់ឥមិនា)

សុខមូលកគាថា

សុខោ ពុទ្ធានមុប្បាទោ សុខោ សទ្ធម្មទេសនា (១)

សុខា សង្ឃស្សសាមគ្គី សមគ្គានំ តបោ សុខោ ។

ការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនាំមកនូវសេចក្តីសុខ.ការសំដែងព្រះសទ្ធម្មនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ការព្រមព្រៀងគ្នានៃពួកនាំមកនូវសេចក្តីសុខ.តបៈធម៌របស់ជនអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាទាំងឡាយនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

១- សុខោនេះ មហាពុទ្ធបរិស័ទតែងសូត្រក្នុងធម្មសភាវត្តលង្កាក្រុងភ្នំពេញ ដែលជាកន្លែងប្រជុំ សមាទានសីលពីបំផុត ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា.សូត្រពេល ព្រះសង្ឃឱ្យពរហើយ បន្ទាប់ពីសូត្រសុខោនេះទៅ សូត្រអាកាសដ្ឋាទើបសូត្រយំកិញ្ចិចុងបំផុត ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទិវា តបតិ អាទិច្ចោ រត្តិមាភាតិ ចន្ទិមា
សន្នទ្ធោ ខត្តិយោ តបតិ ឈាយី តបតិ ព្រាហ្មណោ
អថ សព្វមហោរត្តិំ ពុទ្ធោ តបតិ តេជសា ។

ព្រះអាទិត្យរុងរឿងតែពេលថ្ងៃ, ព្រះចន្ទ្ររុងរឿងតែពេលយប់, ក្សត្រ ទ្រង់គ្រឿងក្រោះទើបរុងរឿង, ព្រាហ្មណ៍មានឈានទើបរុងរឿង, ឯព្រះ ពុទ្ធទ្រង់រុងរឿងដោយតេជៈទាំងថ្ងៃទាំងយប់

(ឯតេន សច្ចវជ្ជេន សោត្ថិ { មេ / នោ } ហោតុ សព្វទា

ដោយសច្ចវាចានេះសូមសួស្តីមានដល់ { ខ្ញុំ / យើងទាំងឡាយ }

គ្រប់កាលទាំងពួង)

ហិរិឱត្តប្បសម្បន្នា សុក្កធម្មសមាហិតា
សន្តោ សប្បុរិសា លោកេ ទេវធម្មាតិ វុច្ចរេ ។

ពួកសប្បុរសមានសន្តានស្ងប់ បរិបូណ៌ដោយហិរិនិង ឱត្តប្បៈ មាន ស្មារតីតំកល់មាំក្នុងធម៌ស បណ្ឌិតទាំងឡាយហៅថាទេវធម៌ក្នុងលោក ។

(ចប់សុខោ)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

រតនត្តយវន្ទនគាថា

កច្ចេសច្ចន្តនមស្សនេយ្យំ នមស្សមានោ រតនត្តយំ យំ
បុញ្ញាភិសន្ទំ វិបុល អលត្ថំ តស្សានុភាវេនហតន្តរាយោ

ខ្ញុំសូមនមស្សការ លើកហត្ថាឱនសិរសី បង្គំគុណទាំងបី ខ្ពស់លើសលប់លោកាចារ្យ ។ សូមបុណ្យកងកុសល ចូរមានដល់យើងខ្ញុំណា ពេញពោរស្មើធារា ដូចជលសាធំទូលាយ ។ សូមឱ្យកំចាត់បង់ អព្វមង្គលទាំងឡាយ ឱ្យចៀសចេញចាកឆ្ងាយ ក្តីអន្តរាយកុំបីមាន ។ ដោយកំឡាំងអានុភាព បុញ្ញលាភជាប្រធាន កងបុណ្យរាសីមាន សូមបានក្សាន្តកុំមានមោះ ។ ដោយគុណនមស្សការ ត្រៃរតនាប្រសើរខ្ពស់ សូមអានិសង្សនោះ ដាក់ដល់ឋាននិព្វនហោង ។

នមស្ការបូជនីយវត្ថុជាទីគោរព

វន្ទាមិ ចេតិយំ សព្វំ សព្វដ្ឋានេសុ បតិដ្ឋិតំ
សារីរិកធាតុមហាពោធឹ ពុទ្ធរូបំ សកលំ សទា ។

ប្រែថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះចេតិយទាំងអស់ ដែលប្រតិស្ឋានល្អហើយក្នុងទីទាំងពួង នូវព្រះមហាពោធិព្រឹក្ស និងព្រះសារីរិកធាតុផង នូវព្រះពុទ្ធរូបទាំងអស់ផងក្នុងកាលទាំងពួង ។

ប្រែមួយបែបទៀត

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំ ឆ្ពោះព្រះបរមចេតិយ ព្រមទាំងព្រះសារីរិកៈ ធាតុនៃព្រះពុទ្ធ ។ និងមហាពោធិព្រឹក្ស ដែលគួរនឹកដោយលំអុត លំឱនចិត្តបរិសុទ្ធ លើកកំបង់អញ្ជលី ។ និងព្រះពុទ្ធរូប តំណាងអង្គព្រះមុនី ដែលឋិតនៅគ្រប់ទី ថាននានានោះទាំងអស់ៗដោយតេជៈនៃគុណ ព្រះមានបុណ្យប្រសើរខ្ពស់ ដែលតែងតែរំលស់ រំដោះទុក្ខភ័យអន្តរាយ ។ សូមឱ្យខ្ញុំបានសុខ ឃ្លាតចាកទុក្ខផងទាំងឡាយ សត្រូវទោះពិតឆ្ងាយ សូមឱ្យក្លាយមកជាមិត្រ ។ សូមឱ្យទាន់ព្រះអរិយៈមេត្តេយ្យថ្លៃវិសិដ្ឋ សូមបានឃើញធម៌ពិត សមដូចចិត្តប្រាថ្នាហោង ។

អនុមោទនារក្ខាយាចនគាថា

កាថានៃកិរិយាសូមនូវកិរិយាអនុមោទនានិងកិរិយារក្សា

អាកាដ្ឋា ច ភុម្មដ្ឋា ទេវា នាគា មហិទ្ធិកា

បុញ្ញំ { មេ / នោ } អនុមោទន្តុ ចិរំ រក្ខន្តុ សាសនំ

ប្រែថា ទេវតាទាំងឡាយដែលឋិតឰដ៏អាកាសផង ដែលឋិតលើផែនដីផង នាគទាំងឡាយដែលមានឫទ្ធិច្រើនផង សូមឱ្យអនុមោទនានូវបុណ្យ

របស់ { ខ្ញុំ / យើងទាំងឡាយ } សូមឱ្យរក្សានូវព្រះពុទ្ធសាសនា (ឱ្យឋិតថេររុង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

រៀង) យូរយារ.

អាកាសដ្ឋា ច ភុម្មដ្ឋា ទេវា នាគា មិទ្ធិកា

បុញ្ញំ { មេ / នោ } អនុមោទន្តុ ចិរំ រក្ខន្តុ វដ្ឋកេ

ប្រែថា ទេវតាទាំងឡាយដែលឋិតនៅអាកាសផង ដែលឋិតលើផែនដីផង នាគទាំងឡាយដែលមានឫទ្ធិច្រើនផង សូមឱ្យអនុមោទនានូវបុណ្យរបស់ { ខ្ញុំ / (ឱ្យឋិតយើងទាំងឡាយ } សូមឱ្យរក្សានូវអ្នករក្សាវដ្តទាំងឡាយក្នុងលោកភ័យ) យូរយារ .

អាកាសដ្ឋា ច ភុម្មដ្ឋា ទេវា នាគា មហិទ្ធិកា

បុញ្ញំ { មេ / នោ } អនុមោទន្តុ ចិរំ រក្ខន្តុ ញាតយោ

ប្រែថា ទេវតាទាំងឡាយដែលឋិតនៅអាកាសផង ដែលឋិតលើផែនដីផង នាគទាំងឡាយដែលមានឫទ្ធិច្រើនផង សូមឱ្យអនុមោទនានូវបុណ្យរបស់ { ខ្ញុំ / យើងទាំងឡាយ } សូមឱ្យរក្សានូវញាតិទាំងឡាយឱ្យបានចម្រុងចម្រើននិងសុខសាន្ត) យូរយារ .

អាកាសដ្ឋា ច ភុម្មដ្ឋា ទេវា នាគា មហិទ្ធិកា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បុញ្ញំ { នោ / មេ } អនុមោទន្តុ ចិរំ រក្ខន្តុ បាណិនោ

ប្រែថា ទេវតាទាំងឡាយ ដែលឋិតក្នុងអាកាសផង ដែលឋិតលើផែនដីផង នាគទាំងឡាយដែលមានឫទ្ធិច្រើនផង សូមឱ្យអនុមោទនានូវបុណ្យ

របស់ { យើងទាំងឡាយ / ខ្ញុំ } សូមឱ្យរក្សានូវសត្វទាំងឡាយ (ឱ្យចម្រុងចម្រើននិងឱ្យសុខសាន្ត) យូរយារ:

អាកាសដ្ឋា ច ភុម្មដ្ឋា ទេវា នាគា មហិទ្ធិកា

បុញ្ញំ { នោ / មេ } អនុមោទន្តុ ចិរំ រក្ខន្តុ { នោ / មេ } សទា

ប្រែថា ទេវតាទាំងឡាយដែលឋិតក្នុងអាកាសផង ដែលឋិតលើផែនដីផង នាគទាំងឡាយដែលមានឫទ្ធិច្រើនផង សូមឱ្យអនុមោទនានូវបុណ្យ

របស់ { យើងទាំងឡាយ / ខ្ញុំ } សូមឱ្យរក្សានូវ { យើងទាំងឡាយ / ខ្ញុំ }

ឱ្យចម្រុងចម្រើននិងឱ្យសុខសាន្ត) យូរយារគ្រប់កាលទាំងពួង ។

(ចប់អាកាសដ្ឋា)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យំ កិញ្ចិ កុសលកម្មំ កត្តព្វំ កិរិយំ មម

កាយេន វាចាមនសា តិទសេ សុគតំ កតំ

យេ សត្តា សញ្ញិនោ អត្ថិ យេ ច សត្តា អសញ្ញិនោ

កត្តំ បុញ្ញផលំ មយ្ហំ សព្វេ ភាគី ភវន្តុតេ

យេ តំ កតំ សុចិរិតំ ទិន្នំ បុញ្ញផលំ មយា

យេ ច តត្ថ ន ជានន្តិ ទេវា គន្ត្វា និវេទយុំ

សព្វេ លោកម្ហិយេ សត្តា ជីវន្តាហារហេតុកា

មនុញ្ញំ ភោជនំ សព្វេ លភន្តុ មម ចេតសា ។

ប្រែថា: យំ កិញ្ចិ កុសលកម្មំ កត្តព្វំ កិរិយំ មម អំពើជាកុសលឯណាមួយដែលខ្ញុំគប្បីធ្វើ កាយេន វាចាមនសា ដោយទ្វារទាំង ៣ គឺកាយ វាចា ចិត្ត តិទសេ សុគតំ កតំ អំពើជាកុសលទាំងអស់នោះ ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយជាកុសលអាចនឹងនាំឱ្យទៅកើតក្នុងឋានត្រៃត្រឹង្សសួគ៌បាន យេ សត្តា សញ្ញិនោ អត្ថិ សត្វ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទាំងឡាយឯណាគឺជាមនុស្សឬទេវតា ឬព្រហ្មដែលជាសត្វមានសញ្ញក្តី យេ ច សត្តា អសញ្ញិនោ សត្វទាំងឡាយឯណា ជាអសញ្ញិសត្វ គឺសត្វដែលឥតសញ្ញក្តី កតំ បុញ្ញផលំ មយ្ហំ សព្វេ ភាគី ភវន្តុ តេ សត្វទាំងឡាយទាំងអស់នោះ ចូរឱ្យបាននូវចំណែកផលនៃបុណ្យ ហើយចូរសោយនូវផលនៃបុណ្យ ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ បានឧទ្ទិសផ្សាយឱ្យទៅនេះចុះ យេ តំ កតំ សុវិទិតំ ទិន្នំ បុញ្ញផលំ មយា បុណ្យដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយនោះ បើសត្វទាំងឡាយឯណាបានដឹងច្បាស់ហើយ សត្វទាំងឡាយនោះ ចូរឱ្យបានសោយនូវផលនៃបុណ្យដែលខ្ញុំបានឧទ្ទិសឱ្យទៅនោះចុះ យេ ច តត្ថ ន ជានន្តិ ម្យ៉ាងទៀតបណ្តាសត្វទាំងអស់នោះ បើសត្វទាំងឡាយឯណាមិនបានដឹងនូវបុណ្យដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយនោះ ទេវា គន្ត្វា និវេទយុំ សូមទេវតាទាំងឡាយអញ្ជើញទៅឱ្យដំណឹងដល់សត្វទាំងឡាយនោះ ឱ្យបានដឹងផងថា ជនឯនោះគេបានធ្វើបុណ្យ ហើយគេឧទ្ទិសផ្សាយផលបុណ្យនោះមកដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ចូរអនុមោទនាត្រេកអរនឹងបុណ្យគេនោះចុះ សព្វេ លោកម្ហិ យេ សត្តា ជីវន្តាហារហេតុកា សត្វទាំងឡាយឯណាក្នុងលោកទាំងអស់ ដែលអាស្រ័យនូវអាហារហើយរស់នៅ មនុញ្ញំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ភោជន៍ សព្វ លភន្តុ មម បេតស្សាតិ សត្វទាំងឡាយទាំងអស់នោះចូរឱ្យបាននូវភោជនជាទីគាប់ចិត្ត ដែលសម្រេចដោយបុញ្ញឫទ្ធិតាមចិត្តខ្ញុំឧទ្ទិសផ្សាយទៅឱ្យនេះចុះ ។

(បត្តិទានគាថានេះសម្រាប់សូត្រចាកក្នុងទីទាំងពួង ក្នុងកាលដែលបានធ្វើកុសលអ្វីមួយរួចហើយ)

ស. សត្វដែលឥតសញ្ញានោះបានដល់សត្វពួកណា? ឋិតនៅទីណា?

ឆ. សត្វដែលឥតសញ្ញានោះ បានដល់អសញ្ញីសត្វ ឋិតនៅក្នុងសញ្ញីភព ។

ស. អសញ្ញីសត្វនោះ ហេតុអ្វីក៏ទទួលកុសល ដែលគេឧទ្ទិសនោះបាន? បើគ្មានសញ្ញាសោះ ។

ឆ. ទោះបីទទួលបានក្តី មិនបានក្តី ត្រូវឧទ្ទិសផលឱ្យទៅ អ្នកធ្វើកុសលត្រូវឧទ្ទិសផលឱ្យ ព្រោះប្រកបដោយមេត្តាចិត្ត ។

ស. អ្នកឧទ្ទិសផលឱ្យទៅនោះសុទ្ធតែបានដល់ឬមានមិនដល់ដែរ?

ឆ. អ្នកឧទ្ទិសផលឱ្យទៅនោះ សុទ្ធតែដល់ទាំងអស់ ។

ស. បើសុទ្ធតែដល់ចុះក្នុងសោណភិជានិសូត្រ ថាបានដល់តែប្រេត ៣ ពួក មានប្រេតបរទត្តូបជីវីជាដើមទេ ចុះហេតុអ្វីក្នុងបត្តិទានគាថានេះថាបានដល់ពួកសត្វទាំងអស់?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឆ. ឧទ្ទិសផលនោះមាន ២ ចំណែក ១ ចំណែកឧទ្ទិសចំពោះឱ្យកើតអាហារ ឬ សំពត់សម្រាប់ស្លៀកពាក់ នោះបានចំពោះតែប្រេត ៣ ពួកទេ. ឯមនុស្សទេវតាជាដើមមិនបានទេ ឧទ្ទិសឱ្យទៅបាននោះគឺឧទ្ទិសកុសលឱ្យទៅមិនកំណត់ដូចបុណ្យធ្វើជាសាធារណ៍ ទោះបីទៅកើតក្នុងទីណាក៏តែងដល់ ។

ស. ឧទ្ទិសដល់ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន?

ឆ. ឧទ្ទិសដល់ប្រកបដោយអង្គ ៣ ។

ស. អង្គ ៣ គឺអ្វីខ្លះ? ចូររាប់និងអធិប្បាយ?

ឆ. អង្គ ៣ ដូច្នេះគឺ

១. **ឧទ្ទិសេន** អ្នកឧទ្ទិសឱ្យទៅ,

២. **សង្ឃេ្ហ សុប្បតិដ្ឋិតំ** តំកល់នៅចំពោះសង្ឃ

៣. **អនុមោទនេន** ពួកសត្វទាំងអស់នោះបានទទួលអនុមោទនា។

អធិប្បាយថា **ឧទ្ទិសេន**អ្នកឧទ្ទិសឱ្យទៅនោះគឺ កូនចៅសាច់សាលោហិតញាតិមិត្រ ធ្វើកុសលណាមួយហើយឧទ្ទិសឱ្យទៅដោយមេត្តាចិត្ត ឬដោយកតញ្ញូកតវេទី

ដែលតម្កល់ចំពោះសង្ឃនោះគឺ ឱ្យដល់សង្ឃ ឬដែលគណៈសង្ឃឧទ្ទិសឱ្យទៅ ឈ្មោះថាសង្ឃទាំងអស់ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អនុមោទនេន សត្វដែលកំពុងរងទុក្ខ ដែលគេឧទ្ទិសផលឱ្យទៅបើសត្វមានកម្មស្រាលទទួលផលបាន បើសត្វនោះមានកម្មធ្ងន់ ផលទៅដល់ទទួលយកមិនបានទេ ។ បើប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះទើបបាន ។

បត្តិទានគាថា

យា ទេវតា សន្តិ វិហារវាសិនី
ថូបេឃរេ ពោធិឃរេ តហឹ តហឹ
តា ធម្មទានេន ភវន្តុ បូជិតា
សោត្ថឹ ករោន្តេធ វិហារមណ្ឌលេ
ថេរា ច មជ្ឈា នវកា ច ភិក្ខវោ
សារាមិកា ទានបតី ឧបាសកា
គាមា ច ទេសា និគមា ច ឥស្សរា
សប្បាណភូតា សុខិតា ភវន្តុ តេ
ជលាពុជា យេបិ ច អណ្ឌសម្ភវា
សំសេទជាតា អថវោបបាតិកា
និយ្យានិកំ ធម្មវរំ បដិច្ច តេ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សព្វេបិ ទុក្ខស្ស ករោន្តុ សំខយំ ។
ឋាតុ ចិរំ សតំ ធម្មោ ធម្មធរា ច បុគ្គលា
សង្ឃោ ហោតុ សមគ្គោវ អត្ថាយ ច ហិតាយ ច
អម្ហេ រក្ខតុ សទ្ធម្មោ សព្វេបិ ធម្មចារិនោ
វុឌ្ឍឹ សម្បាបុណេយ្យាម ធម្មារិយប្បវេទិតេ ។

ប្រែថា : យា ទេវតា សន្តិ វិហារវាសិនី ថូបេឃរេ ពោធិឃរេ តហឹ តហឹ ទេវតាទាំងឡាយឯណាមានប្រក្រតីនៅក្នុងទីវត្តជាទីនៅនៃសង្ឃ ឰដ៏ខឿនព្រះស្ដូប ឰដ៏ខឿនព្រះពោធិព្រឹក្សាក្នុងទីនោះ ៗ តា ធម្មទានេន ភវន្តុ បូជិតា ទេវតាទាំងឡាយនោះជាបុគ្គលគឺយើងទាំងឡាយបូជាហើយដោយធម្មទាន សោត្ថឹ ករោន្តេធ វិហារមណ្ឌលេ ចូរធ្វើនូវសួស្ដីក្នុងមណ្ឌលនៃវត្តជាទីនៅនៃសង្ឃនេះ ថេរា ច មជ្ឈា នវកា ច ភិក្ខវោ ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈក្ដី ជាកណ្ដាលក្ដី ទើបនឹងបួសថ្មីក្ដី សារាមិកា ទានបតី ឧបាសកា ឧបាសកនិងឧបាសិកាទាំងឡាយដែលជាម្ចាស់នៃទាន ព្រមទាំងអារាមិកជន គឺព្បោមវត្តក្ដី គាមា ច ទេសានិគមា ច ឥស្សរា ជនទាំងឡាយដែលជាអ្នកស្រុកក្ដី ជាអ្នកប្រទេសក្ដី ជាអ្នកនិគមក្ដីដែលជា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឥស្សរៈជាធំក្តី សប្បាណភូតា សុខិតា ភវន្តុ តេ សត្វទាំងឡាយ
នោះ ៗ ចូរឱ្យបាននូវសេចក្តីសុខ ជលាពុជា យេបិ ច
អណ្ឌសម្ភវា សំសេទជាតា អថោបបាតិកា មួយវិញទៀត
សត្វទាំងឡាយឯណាដែលជាជលាពុជៈកំណើតក្តី ដែលជាអណ្ឌជៈកំ-
ណើតក្តី ដែលជាសំសេទជៈកំណើតក្តី ដែលជាឧបបាតិកៈកំណើតក្តី
និយ្យានិកំ ធម្មវរំ បដិច្ច តេ សព្វេបិ ទុក្ខស្ស តរោន្តុ
សំខយំ សត្វទាំងឡាយទាំងអស់នោះ កាលបើបានអាស្រ័យនូវធម៌ដ៏
ប្រសើរ ជានិយ្យានិកធម៌ហើយ ចូរធ្វើនូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃទុក្ខចុះ
ឋាតុ ចិរំ សតំ ធម្មោ សូមឱ្យធម៌របស់សប្បុរសទាំងឡាយ
ស្ថិតនៅអស់កាលអង្វែងទៅ ធម្មធរា ច បុគ្គលា បុគ្គល
អ្នកទ្រទ្រង់នូវធម៌ទាំងឡាយ (ចូរស្ថិតនៅអស់កាលយូរអង្វែងទៅ)
សង្ឃោ ហោតុ សមគ្គោវ សូមព្រះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា អត្ថាយ
ច ហិតាយ ច ដើម្បីសេចក្តីចំរើនផង ដើម្បីសេចក្តីសម្រេចផល
ប្រយោជន៍ផង អម្ហេ រក្ខន្តុ សទ្ធម្មោ សព្វេបិ ធម្មចារិនោ
សូមព្រះសទ្ធម្មរក្សានូវយើងទាំងឡាយ សូមរក្សានូវអ្នកដែលប្រព្រឹត្តធម៌
ទាំងឡាយទាំងអស់ផង វុឌ្ឍឹ សម្បាបុណេយ្យាម ធម្មារិយប្ប-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដើរតែ សូមឱ្យយើងទាំងឡាយបានដល់នូវសេចក្ដីចំរើនក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយលោកសំដែងហើយ ។

(ចប់យាវទេវតា)

សុខាភិយាចនគាថា

បសន្នា ហោន្តុ សព្វេបិ បាណិនោ ពុទ្ធសាសនេ
សម្មា ធារំ បវេច្ឆន្តោ កាលេ ទេវោ បវស្សតុ
វុឌ្ឍិភាវាយ សត្តានំ សមិទ្ធំ នេតុ មេទនី
មាតា បិតា ច អត្រជំ និច្ចំ រក្ខន្តិ បុត្តកំ
ឯវំ ធម្មេន រាជានោ បជំ រក្ខន្តុ សព្វទា ។

ប្រែថា បសន្នា ហោន្តុ សព្វេបិ បាណិនោ ពុទ្ធសាសនេ សត្វទាំងឡាយទាំងពួងចូរជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា សម្មា ធារំ បវេ-ច្ឆន្តោ កាលេ ទេវោ បវស្សតុ វុឌ្ឍិភាវាយ សត្តានំ សមិទ្ធំ នេតុ មេទនី សូមឱ្យភ្លៀងបង្អុរនូវធារទឹកដោយប្រពៃ ចូរបង្អុរចុះក្នុងកាលដ៏គួរ ចូរបណ្ដាលឱ្យផែនដីសម្រិទ្ធិពីថាឱ្យមានជីវជាតិល្អឡើង ដើម្បីឱ្យកើតសេចក្ដីចំរើនដល់សត្វទាំងឡាយ មាតា បិតា ច អត្រជំ និច្ចំ រក្ខន្តិ បុត្តកំ មាតាក្ដី បិតាក្ដី រមែងរក្សាជានិច្ចនូវកូនតូចជាកូនបង្កើត យ៉ាងណាមិញ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឯវំ ធម្មេន រាជានោ បជំ រក្ខន្តុ សព្វទា សូមព្រះបរមក្សត្រទាំងឡាយរក្សានូវប្រជាជនតាមគន្លងធម៌ ដូចជាមាតាបិតាបីបាច់រក្សាកូនដូច្នោះឱ្យបានសព្វកាលទៅហោង ។

(ធម៌នេះសម្រាប់សូត្រក្នុងកាលចប់ទេសនា ឬព្រះបរិត្ត)

បរិត្តតាសនាយាចនគាថា

(ពាក្យអារាធនាព្រះភិក្ខុសង្ឃសូមឱ្យចំរើនព្រះបរិត្ត)

វិបត្តិប្បដិពាហាយ សព្វសម្បត្តិសិទ្ធិយា
សព្វទុក្ខវិនាសាយ បរិត្តំព្រូថមង្គលំ ។
វិបត្តិប្បដិពាហាយ សព្វសម្បត្តិសិទ្ធិយា
សព្វភយវិនាសាយ បរិត្តំព្រូថមង្គលំ ។
វិបត្តិប្បដិពាហាយ សព្វសម្បត្តិសិទ្ធិយា
សព្វរោគវិនាសាយ បរត្តំព្រូថមង្គលំ ។

ប្រែថា សូមព្រះករុណាទាំងឡាយចំរើននូវព្រះបរិត្តជាជយមង្គលដើម្បីនឹងការពារបញ្ចៀសនូវវិបត្តិ គឺសេចក្ដីអន្តរាយទាំងពួង ដើម្បីនឹងឱ្យបានសម្រេចនូវសម្បត្តិគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីនិងញុំាង

ទុក្ខ
ភ័យ ទាំងអស់ឱ្យ
រោគ

វិនាសបាត់ទៅ ។

លុះលោកអាចារ្យអារាធនាដូច្នេះហើយ ហោកសង្ឃចំរើនព្រះបរិត្តនោះ ត្រូវសូត្រធម៌ សគ្គេ កាមេ ។ ល ។ អយម្ភទន្តា ប្រកាសអញ្ជើញពួកទេវតារួចហើយ ទើបចំរើនព្រះបរិត្តជាពុទ្ធមន្តតាមគួរដល់ពុទ្ធានុញ្ញាតក្នុងខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈក្នុងព្រះវិន័យ ។

ទេវតាបកាសនគាថា

(ពាក្យប្រកាសអញ្ជើញពួកទេវតា)

សគ្គេ កាមេ ច រូបេ គិរិសិខរតដេ ចន្តលិក្ខេ
វិមានេ ទីបេ រដ្ឋេ ច គាមេ តរុវនគហនេ
គេហវត្ថុម្ហិ ខេត្តេ ភុម្មា អាយន្តុ ទេវា
ជលថលវិសមេ យក្ខគន្ធព្វនាគា តិដ្ឋន្តា សន្តិកេ
យំ មុនិវរវចនំ សាធវោ មេ សុណន្តុ

ប្រែថា ទេវតាទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានសួគ៌ ដែលជាកាមភពនិងរូបភពក្តី ភុម្មទេវតាទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្នុងទិព្វវិមានដ៏លើកំពូលភ្នំ ឬ ភ្នំដែលដាច់ក្តី ព្វដ៏អាកាសក្តី នៅនាកោះនិងដែននិងស្រុកក្តីនៅនាដើមព្រឹក្សានិងព្រៃញាតស្បាត ឬ ទីស្រែចម្ការក្តី យក្ខនិងគន្ធព្វនិងនាគទាំងឡាយ ដែលស្ថិតនៅទីទឹកពីគោក ឬ ទីមិនរាបស្មើ ដែល

នៅក្នុងទីពិធីនេះក្តី សូមអញ្ជើញមកប្រជុំគ្នា (ក្នុងទីនេះ) ពាក្យឯណាដែលជាពាក្យព្រះសក្យមុនីដ៏ប្រសើរ (ដែលយើងនឹងសូត្រឥឡូវនេះ) លោកអ្នកសប្បុរសទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ (ដោយគោរព)

ធម្មស្សវនកាលោ អយម្ភទន្តា បពិត្រលោកអ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ពេលនេះជាពេលគួរនឹងស្តាប់នូវព្រះធម៌ ។ (ត្រូវសូត្រ ៣ ដង) ។

ស. ទេវតាមានភ្នែកទិព្វត្រចៀកទិព្វ ហេតុអ្វីកាលបើមានកិច្ចទាំងឡាយ មានស្តាប់ធម៌ជាដើម ចាំបាច់ឱ្យគេអញ្ជើញធ្វើអ្វីបើមានភ្នែកទិព្វត្រចៀកទិព្វហើយ?

ឆ. ទេវតាមានភ្នែកទិព្វត្រចៀកទិព្វពិតមែនតែកិច្ចបុណ្យរបស់គេទុកណាជាដឹងក៏មិនត្រូវមក លុះតែគេប្រាប់គេអញ្ជើញទើបគួរមក, ដូចជាមនុស្សយើងបើមានគេធ្វើបុណ្យជិតខាងបើទុកជាដឹងក៏មិនបានទៅ លុះតែគេប្រាប់គេអញ្ជើញទើបបានទៅ យ៉ាងណា ទេវតាក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់

ធម្មទេសនាយាចនគាថា

(ពាក្យសូមអារាធនាលោកអ្នកសំដែងធម៌)

ព្រហ្មា ច លោកាធិបតី សហម្បតី

កតញ្ជលី អន្ធិវរំ អយាចថ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សន្តីធ សត្តាបរជក្ខជាតិកា
តេសេតុ ធម្មំ អនុកម្បិមំ បជំ ។
សទ្ធម្មភេរី វិនយញ្ច កាយំ
សុត្តញ្ច ពន្ធំ អភិធម្មចម្មំ
អាកោដយន្តោ ចតុសច្ចទណ្ឌំ
បពោធ នេយ្យេ បរិសាយ មជ្ឈេ ។
ឯវំ សហម្បតិ ព្រហ្មា ភគវន្តំ អយាចថ
តុណ្ហីភាវេន តំ ពុទ្ធោ ការុញ្ញេនាធិវាសយ
តុម្ហា វុដ្ឋាន ជាទេន មិគទាយំ គតោ គតោ
បញ្ចវគ្គាទយោ នេយ្យ អមតំ ជាយេសិ ធម្មតោ
គតោ បភូតិ សម្ពុទ្ធោ អន្ទូនា ធម្មទេសនំ
មាយវស្សានិ ទេសេសិ សត្តានំ អត្ថសិទ្ធកំ
តេន សធុ អយ្យោ ភន្តេ ទេសេតុ ធម្មទេសនំ
សញ្ញយិធ បរិសាយ អនុកម្បម្បិ កាតវេ ។

គ្រានោះសហម្បតី ព្រហ្មជាក់ស្លូវលោកា ចូរគាល់ព្រះសាស្តា ហើកហត្ថាសិរោរាប ។ ហើយពោលពាក្យទូលថា សូមករុណាស្តេចទ្រង់ព្រាប រឿតសត្វអន់ទន់ទាប ទុព្វលភាពពាបក្រៃក្រាស់ ។ ចទឹងព្រះធម៌

ថ្ងៃ ជានិស្ស័យបច្ច័យច្បាស់ ផ្លូវទ្រង់បានត្រាស់ ក្រោកអរអោរាស់ ពុំកន្ត្រើយ ។ សត្វខ្លះត្រាស់ដោយកាម មិនយល់តាមត្រៃល័ក្ខឡើយ ផ្លូវយល់ខ្លះហើយ ដោយអំណាចព្រះមានបុណ្យ ។ បើបានស្តាប់ទេសនា បញ្ញាក្លាខ្លាំងលើសមុន សូមព្រះអ៏មានបុណ្យ ទ្រង់និមន្តត្រាស់ទេសនា ។ ប្រោសសត្វបំបាត់លោក ទាំងរាគរោគរូបតណ្ហា ងងឹតប្រែប្រជ្រះថ្លា កើតបញ្ញាភិយ្យោយល់ ។ ត្រៃលោកគោកត្រៃល័ក្ខណ៍ សង្សារចក្រវិលមិនដល់ អវិជ្ជាកប្បសគល់ ជាបច្ច័យនៃសង្ខារ ។ នាំសត្វឱ្យសោកសៅ លិចលង់នៅក្នុងសង្សារ បញ្ចមារមោហន្ធការ រឹតរុំហ៊ុមពុំជាប់នៅ ។ ហេតុនោះសូមព្រះអង្គ ប្រោសស្រោចស្រង់ដាក់សំពៅ បំ-ឡងសត្វឆ្លោះទៅ កាន់ត្រើយត្រាណនិព្វននាយ ។ ដូចកលប្រទីបធំ សាយត្រសុំភ្លឺព្រោងព្រាយ បំភ្លឺសត្វទាំងឡាយ ឱ្យសប្បាយក្សាន្តភិរម្យ ។ ព្រះសទ្ធម្មជាស្តរជ័យ ព្រះវិន័យជារាងធំ ព្រះសូត្រជាខ្សែរុំ ព្រះអភិធម្មស្បែកផាស់ ។ អរិយសច្ចជាអន្ទង សំរាប់ទូងឱ្យឮច្បាស់ សត្វលោកងោគងុយណាស់ឮស្គរផាស់ក្រោកឡើងបាន ។ បរិស័ទ ៤ ពំពួក ដូចផ្កាឈូកក្នុងជលដ្ឋាន ខ្លះពុំសចាំសូរ្យភាន រះនិងរីកដោយរស្មី ។ ព្រះធម៌ជាសូរ្យសែង រះឡើងចែងចាំងរង្សី បំភ្លឺលោកទាំងបី ឱ្យយល់ផ្លូវឋានសុខា ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សរហេអ្សកីព្រហ្ម និងសរង្គ្រែរាពធនា សម្តេចព្រះភគវា ដោយគាថា យ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់អនុគ្គល ព្រមទទួលនឹងសំដែង ដោយតុណ្ហីភាពថ្លៃង តាមភាវៈគុណករុណា ។ ទើបក្រោកចាកទីនោះ ភគ្គ្រាផ្គោះព្រៃមិគទា យាងចេញចរលីលា ពីទីនោះដោយព្រះបាទ ។ ញាំងសត្វចូលពុទ្ធចក្រ មានបញ្ចវគ្គីយ៍កាអាទិ៍ ឱ្យផឹកអម្រឹតជាតិ រសនិព្វទតាមធម្មតា ។ ចាប់ផើមពីនោះឯង ទ្រង់សំដែងធម៌ទេសនា ធ្វើពុទ្ធក្រិត្យា អស់វស្សាសែសិបប្រាំ ។ ពុំថយពុំបន្ធូរ ប្រយោជន៍យូរអង្វែងឆ្នាំសំរេចបុញ្ញាកម្ម ដល់សព្វសត្វទាំងភពត្រៃ ។

ហេតុនោះឥឡូវនេះ យើងខ្ញុំនេះសាទរក្រៃ បពិត្រព្រះគុណថ្លៃ សូមនិមន្តប្រោសទេសនា ។ អនុគ្រោះពួកបរិស័ទ ដែលជាប់ខាត់ដោយកហា ឱ្យកើតមានបញ្ញា ព្រាកឥនាទីនេះហោង ។

ស. ដូចម្តេចពាក្យថាត្រៃលោកគោកត្រៃល័ក្ខណ៍?

ឆ. ត្រៃលោកនោះបានដល់លោកទាំង ៣ គឺកាមលោក ១. រូបលោក ១.អរូបលោក ១ សត្វដែលត្រេកអរក្នុងសម្បត្តិក្នុងលោកទាំង ៣ នេះ មិនឃើញនូវព្រះត្រៃល័ក្ខណ៍ទាំង ៣ ដូច្នេះឈ្មោះថា ត្រៃលោកគោកត្រៃលក្ខណ៍ ។

ស. ព្រះពុទ្ធទ្រង់ពេញបារមីចំនួន ៤ អសង្ខេយ្យកម្រៃមួយសែន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

កប្ប   តើម្បីនឹងបានត្រាសសព្វញ្ញុតញ្ញាណ និងសំដែងធម៌ ព្រោះសព្វ

ឥឡូវបានត្រាស់ហើយហេតុម្តេចក៏មិនសំដែងទៅ ?   ចាំបាច់ឱ្យព្រហ្មមក

អារាធនាធ្វើអ្វីទៀត ?

ច. ព្រះអង្គបានជាទ្រង់មិនទាន់សំដែងធម៌ទេសនា ក្នុងពេលនោះ

ព្រោះពួកទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយនៅរាប់អានមហាព្រហ្មថាជាសាស្តា

ធំបងគេ. បានជាព្រះអង្គរង់ចាំងឱ្យព្រហ្មមកអារាធនា   ដើម្បីនឹងអោយ

សំដែងធម៌ដល់ពួកទេវតា និងមនុស្សបានជារង់ចាំឱ្យព្រហ្មមកអារាធនា ។

គត្ថ ១៨ យ៉ាងគឺ

១- សង្ឃភត្ត   វេរនូវភត្តាហារដែលអោយកាទាយិកាទាំងឡាយ

បានចាត់ចែងចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃដែលនិមន្តមកអំពីទិស

ទាំង ៤ ទទួលបង្ហាន់បិណ្ឌបាតឥតកំណត ។

២- ឧទ្ទេសភត្តំ វេរនូវភត្តដល់ភិក្ខុ ១ អង្គ ឬ ៣ អង្គជាដើម តាម

ពាក្យដែលសង្ឃសំដែងឱ្យ ។

៣- និមន្តនភត្តំ   វេរនូវភត្តដល់ភិក្ខុដែលខ្លួននិមន្តមកហើយប្រ

គេន   ចំណែកខាងភិក្ខុសង្ឃបានដឹងហើយក៏ចេញទៅទទួលបង្ហាន់បិណ្ឌ

បាត សំគាល់តាមបាត្ររបស់ខ្លួន ។

៤- សលាកភត្តំ   វេរនូភត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលខ្លួនសរសេរ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពេញ្ជោះក្នុងស្លាកហើយចូលទៅកាន់អាកអ វាយរតាំងប្រជុំលោកឱ្យចាប់ស្លាក លុះព្រឹកឡើងលោកនិមន្តទៅទទួលបង្គាន់តាមស្លាករបស់ខ្លួន ។

៥- បក្ខិកភត្តំ វេរន្នវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃក្នុងសុក្កបក្ខ ចំណែកខាងខ្នើតឬកាឡបក្ខ គឺចំណែកខាងរនោច តែក្នុងមួយបក្សប្រគេនតែមួយថ្ងៃមិនមានកំណត់ថ្ងៃណា ។

៦- ឧបោសថិកភត្តំ វេរន្នវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃឧបោសថកាលគឺក្នុងមួយខែ ។ អស់វារៈ ២ ដង ឬ ៤ ដង ឬក៏ ៨ ដង តាមថ្ងៃឧបោសថដ៏សមគួរដល់សទ្ធា ។

៧- បាដិបទិកភត្តំ វេរន្នវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃ ១ កើត ឬ ១ រោច ដែលជាភត្តគឺព្រះពុទ្ធទ្រង់សរសើរថាជាភត្តមានផលានិសង្សច្រើន

៨- អាគន្តុកភត្ត វេរន្នវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃជាអាគន្តុក ដែលទើបនិមន្តមកថ្មីៗ ។

៩- គមិកភត្តំ វេរន្នវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃ ដែលបានធ្វើដំណើរទៅកាន់ទីណាមួយ ។

១០- គិលានភត្តំ វេរន្នវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃដែលមានជម្ងឺតែម្យ៉ាង ។

១១- គិលានុបដ្ឋាកភត្តំ វេរន្នវភត្តដល់សង្ឃជាអ្នកស្លាជម្ងឺ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ភិក្ខុសាមណេរពេងគ្នាតែម្ដាង ។

១២- និច្ចភត្តំ វេរនូវភត្តដែលប្រគេនជានិច្ចដល់ភិក្ខុសង្ឃ ។

១៣- កុដិកភត្តំ វេរនូវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃដែលបានបវារណានៅទីលំនៅមានកុដិជាដើម ដែលខ្លួនបានកសាងទុកក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា (ភត្តនេះហៅតាមឈ្មោះទីកន្លែងដែលសង្ឃនៅ)

១៤- វារកភត្តំ វេរនូវភត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃដោយបានចាត់ចែងដាក់វេនផ្លាស់ប្ដូរគ្នា ម្ដងត្រូវផ្ទះអ្នកឯណេះម្ដងត្រូវផ្ទះអ្នកឯណោះ ចំពោះភិក្ខុសង្ឃ - សាមណេរដែលនៅវត្តមួយៗ ។

១៥- វិហារភត្តំ វេរនូវភត្តាហារដល់ភិក្ខុសង្ឃ សាមណេរដែលនៅក្នុងវត្តមួយ ។ បានពាន់គ្រប់គ្រាន់បរិបូណ៌ទាំងអស់ ។

១៦- ចតុក្កភត្តំ វេរនូវភត្តាហារចំពោះភិក្ខុសង្ឃបួនអង្គ។ ដែលខ្លួនបានសូមមកអំពីគណសង្ឃ ។បានចាត់មកទទួលចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនៅផ្ទះខ្លួនរាល់ៗ ថ្ងៃពុំដែលដាច់ ។

១៧- អដ្ឋកភត្តំ វេរនូវភត្តហារចំពោះភិក្ខុសង្ឃ ៨ រូប ដែលខ្លួនបានសូមមកអំពីគណសង្ឃ។បានចាត់មកទទួលចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនៅផ្ទះខ្លួនរាល់ៗ ថ្ងៃពុំដែលដាច់ ។

១៨- គម្យភត្តំ វេរនូវភត្តាហារដែលលាយដោយស្ករអំពៅមាន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បាយដំណើបបបរស្ករ នំលតជាដើម ចំពោះភិក្ខុសង្ឃ សាមណេរដែលនៅក្នុងវត្តមួយៗ តាមសទ្ធា ។

ភត្ត ទាំង ១៨ ប្រការនេះ បើទាយកប្រាថ្នានឹងវេរ នូវភត្តណាមួយ ត្រូវដាក់ឈ្មោះភត្តនោះត្រង់បាលីដែលវង់ក្រចកយ៉ាងនេះ (......) ទុកនោះចុះ ។

ស. សង្ឃភត្ត និងសង្ឃទាន ផ្សេងគ្នាឬដូចគ្នា?

ច. សង្ឃភត្តនិងសង្ឃទានមិនដូចគ្នាទេ ចំណែកសង្ឃភត្តបានចំពោះតែបិណ្ឌបាតប្បច្ច័យ ១ សង្ឃទានបានចំពោះបច្ច័យទាំង ៤ សេចក្តីផ្សេងគ្នាដូច្នេះឯង ។

បាលីវេរភត្ត

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។បីចប់។

អយំ នោ ភន្តេ { បិណ្ឌបាតោ / ភត្តាហារោ } ធម្មិកោ ធម្មលទ្ធោ ធម្មេនេវ

ឧប្បាទិតោ មាតាបិតុអាទិកេ គុណវន្តេ ឧទ្ទិស្ស តំមំ (ឥត្ថន្នាមំ) សបរិក្ខារំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស ទេម តេ គុណវន្តានយោឥមំ (ឥត្ថន្នាមំ) អត្តនោ សន្តកំ វិយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ត្រូវដាក់ថា បិណ្ឌបាត បើវេរចេញឈ្មោះ ភត្តា ហារោ ត្រូវបញ្ចូលថា ភត្តាហារំ ដាក់ឈ្មោះតាមប្រាថ្នា យ៉ាងដូចជាសង្ឃភត្តត្រូវបញ្ចូល សង្ឃភត្តំ នូវសង្ឃភត្ត ដូច្នេះជាដើម ។

បើវេរចតុប្បច្ច័យជាសង្ឃទានដូច្នេះ

មយំ ភន្តេ ឥមេ ចត្តារោ បច្ចយេ ឥធានេត្វា សង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមេ ចត្តារោ បច្ចយេ បដិគណ្ហតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ ៗ តតិយម្បិ . . . ៗ

បពិត្រព្រះតម្លែងសង្ឃដ៏ចំរើនអើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បាន នាំនូវបច្ច័យទាំងឡាយ ៤ នេះមកពិកល់ទុកក្នុងទីនេះ ហើយវេរប្រគេន ដល់ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃទទួលយកនូវបច្ច័យ ទាំងឡាយ ៤ នេះ ដើម្បីសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដើម្បីសេចក្ដី សុខដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ២ដងផង ។ . . . អស់វារៈ៣ ដងផង ។

បើវេរចតុប្បច្ច័យដល់ភិក្ខុមួយអង្គដូច្នេះ

មយំ ភន្តេ ឥមេ ចត្តារោបច្ចយេ ឥធានេត្វា អាយស្មតោ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឥមេ សាធុ ភន្តេ អាយស្មន្តោ មេ បច្ចយេ បដិគ្គណ្ហន្តុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ។ ទុតិយម្បិ ។ តតិយម្បិ

ប្រែថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាននាំនូវបច្ច័យទាំងឡាយ ៤ នេះមកដំកល់ទុកក្នុងទីនេះ សូមវេរដល់ព្រះករុណាដ៏មានអាយុបពិត្រព្រះករុណា ដ៏ចំរើនសូមព្រះករុណាទទួលយកនូវបច្ច័យទាំងឡាយនេះ ដើម្បីសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ ២ ដងផង ។ អស់វារៈ ៣ ដងផង ។

បើវេរកឋិនទានដល់ព្រះសង្ឃថាដូច្នេះ

ឥមំ ទុស្សំ កឋិនចីវរំ សង្ឃស្ស ទេម ។ ទុតិយម្បិ ។ តតិយម្បិ

ប្រែថា បពិត្រព្រះតម្លៃងសង្ឃដ៏ចំរើនអើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយសូមវេរនូវសំពត់នេះជាសំពត់ដើម្បីកឋិនចីវរ ប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ ។ អស់វារៈ ២ ដងផង ។ អស់វារៈ ៣ ដងផង ។ ឬនឹងវេរថាៈឥមំ វត្ថំ កឋិនចីវរំ សង្ឃស្ស ទេម ដូច្នេះក៏បាន សេចក្ដីប្រែដូចគ្នា ។

វេរគ្រឿងបរិក្ខារជាបរិវារកឋិនថាដូច្នេះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៦- ឥមំ មុខបុញ្ឆនចោឡំ នូវសំពត់សម្រាប់ជូតមុខគឺកន្សែងជាបរិក្ខារនេះ ,

៧- ឥមំ បរិក្ខារចោឡំ នូវសំពត់តូចឬធំជាងប្រមាណជាបរិក្ខារនេះ

៨- ឥមំ បរិស្សាវនំ នូវសំពត់សម្រាប់ត្រងទឹកនេះ.

៩- ឥមំ វស្សាវាសិកំ នូវសំពត់ចំណាំវស្សានេះ ,

១០- ឥមំ អច្ចេកចីវរំ នូវសំពត់អច្ចេកចីវរនេះ ។

សំពត់ទាំង១០ ប្រការនេះ បើត្រូវការនឹងវេរសំពត់ណាមួយ ឱ្យយកឈ្មោះសំពត់ ដែលបានសំដៅជាបែបពុកនេះ មកដាក់ជាបាលីសម្រាប់សូត្រវេរ ត្រង់កន្លែងដែលមានវង់ក្រចកទុកស្រាប់ហើយនោះ ។

ទេរត្រៃចីវរថា:

មយំ ភន្តេ ឥមំ (តិចិវរំ)ឥធានេត្វា សង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមំ (តិចីវរំ)បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ ៗ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថា បពិត្រគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើនពេកីយ ! យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាននាំអកនូវ (ត្រៃចីវរ) នេះមកដំកល់ទុកក្នុងទីនេះ សូមវេរប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើនសូមព្រះសង្ឃ ទទួលយកនូវ (ត្រៃចីវរ)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សម្រេចសេចក្តីសុខ, ដល់អ្នកដ៏មានគុណទាំងឡាយមានអាចារ្យនិងបិតាជាដើមផង, ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយផងអស់កាលជាយូរអង្វែងទៅហោង ។

ឯសំពត់ ៧ ប្រការដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់អនុញ្ញាតទុកឱ្យជាសំពត់ជាបរិក្ខារនោះ គឺសំពត់ត្រៃចីវរ ១, សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀង ១ សំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយ ១,សំពត់សម្រាប់ក្រាលជាកម្រាល ១, សំពត់ទាំងប្រមាណហៅថាសំពត់បរិក្ខារចោឡ ១. បញ្ចូលសំពត់សម្រាប់ងូតទឹក ១ សំពត់ចំពាក់វស្សា ១ និងសំពត់របេក្ខចីវរ១ថែមទៀតជា ១០ ។

ឯសំពត់ទាំង១០ ប្រការនេះ បើទាយកមានប្រាថ្នានឹងវេរសំពត់ណាមួយដល់ព្រះសង្ឃ, តែសំពត់នោះមានតែ ១ ត្រៃឬ១ ផ្ទត់ត្រូវឱ្យដាក់ឈ្មោះសំពត់នោះ ជាបាលីឯកវចនៈ ដូចបែបខាងមុខនេះទាំង ១០ ប្រការគឺ :

១- ឥមំ តិចីវរំ នូវត្រៃចីវរនេះ,

២- ឥមំ វស្សិកសាដិកំ នូវសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងនេះ,

៣- ឥមំ និសិទនំ នូវសំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយនេះ,

៤- ឥមំ បច្ចត្ថរណំ នូវសំពត់សម្រាប់ក្រាលនេះ

៥- ឥមំ គណ្ឌុប្បដិច្ឆាទិ នូវសំពត់សម្រាប់គ្របបូសឬគ្របដំបៅនេះ,

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៦- ឥមំ មុខបុញ្ឆនចោឡំ នូវសំពត់សម្រាប់ជូតមុខគឺកន្សែង ជាបរិក្ខារនេះ ,

៧- ឥមំ បរិក្ខារចោឡំ នូវសំពត់តូចឬធំជាងប្រមាណជាបរិក្ខានេះ

៨- ឥមំ បរិស្សាវនំ នូវសំពត់សម្រាប់ត្រងទឹកនេះ,

៩- ឥមំ វស្សាវាសិកំ នូវសំពត់ចំណាំវស្សានេះ ,

១០- ឥមំ អច្ចេកចីវរំ នូវសំពត់អច្ចេកចីវរនេះ ។

សំពត់ទាំង១០ ប្រការនេះ បើត្រូវការនឹងវេរសំពត់ណាមួយ ឱ្យយកឈ្មោះសំពត់ ដែលបានសំដៅជាបែបទុកនេះ មកដាក់ជាបាលីសម្រាប់សូត្រវេរ ត្រង់កន្លែងដែលមានវង់ក្រចកទុកស្រាប់ហើយនោះ ។

វេរត្រៃចីវរថវាយ

មយំ ភន្តេ ឥមំ (តិចីវរំ)ឥធានេត្វា សង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមំ (តិចីវរំ)បដិគ្គណ្ហតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ ទុតិយម្បិ ។ តតិយម្បិ ។

ប្រែថា បពិត្រភន្តេព្រះសង្ឃដ៏ចំរើនណើយ ! យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាននាំមកនូវ (ត្រៃចីវរ) នេះមកដំកល់ទុកក្នុងទីនេះ សូមវេរប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើនសូមព្រះសង្ឃ ទទួលយកនូវ (ត្រៃចីវរ)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នេះដើម្បីសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ ២ ដងផង ។ អស់វារៈ ៣ ដងផង ។

សំពត់ទាំង ១០ ប្រការនេះប្រើប្រាថ្នានិងវេរសំពត់ណាមួយដល់ព្រះសង្ឃ តែសំពត់នោះមានច្រើនត្រៃឬច្រើនផ្ទត់ ត្រូវឱ្យយកឈ្មោះសំពត់នោះជាបាលីពហុវចនៈ មកដាក់បញ្ចូលវេរ ដូចមានសំណៅជាបែបទុកខាងក្រោមនេះស្រាប់ ។

១- ឥមានិ តិចីវរានិ នូវសំពត់ត្រៃចីវរទាំងឡាយនេះ ។

២- ឥមានិ វស្សិកសាដិកាយោ នូវសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងទាំងឡាយនេះ ។

៣- ឥមានិ និសីទនានិ នូវសំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយទាំងឡាយនេះ ។

៤- ឥមានិ បច្ចត្ថរណានិ នូវសំពត់កំរាលទាំងឡាយនេះ ។

៥- ឥមានិ គណ្ឌុប្បដិច្ឆាទីនិ នូវសំពត់សម្រាប់គ្របបូសឬគ្របដំបៅទាំងឡាយនេះ ។

៦- ឥមានិ មុខបុញ្ឆនចោឡានិ នូវសំពត់សម្រាប់ជូតមុខទាំងឡាយនេះ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

៧- ឥមានិ បរិក្ខារចោឡានិ នូវសំពត់បរិក្ខារចោឡទាំងឡាយនេះ ។

៨- ឥមានិ បរិស្សាវនានិ នូវសំពត់សម្រាប់ត្រងទឹកទាំងឡាយនេះ ។

៩- ឥមានិវស្សាវាសិកាយោ នូវសំពត់ចំនាំវស្សាទាំងឡាយនេះ ។

១០- ឥមានិ អច្ចេកចីវរានិ នូវសំពត់អច្ចេកចីវរទាំងឡាយនេះ ។

ឯសំពត់ ១០ ប្រការនេះ បើត្រូវការនឹងវេរសំពត់ណាមួយឱ្យយកឈ្មោះសំពត់នោះមកដាក់ជាបាលី សម្រាប់សូត្រវេរខាងមុខនោះចុះត្រង់កន្លែងដែលបានវង់ក្រចកនោះស្រាប់ ។

ទេរសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងថា:

មយំ ភន្តេ ឥមានិ (វស្សិកសាដិកាយោ) ឥធានេត្វា សង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមា (វស្សិកសាដិកាយោ) បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ។ ទុតិយម្បិ ។ តតិយម្បិ ។

ប្រែថា បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើនហើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយនាំនូវ (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងទាំងឡាយ) នេះ មកអំពលទុកក្នុងទីនេះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សូមវេរប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃទទួលយកនូវ (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងទាំងឡាយ) នេះដើម្បីសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ ២ ដងផង។ អស់វារៈ៣ដងផង ។

ទេវសច្ឆទានថាៈ

ឥមានិខាទនីយភោជនីយានិ សឧទ្ទកា សង្ឃស្សទេម សាធុ នោ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមានិ ខាទនីយភោជនីយានិ បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថាៈ បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើនពេកឹយ ! យើងខ្ញុំទាំងឡាយបានតាក់តែងនូវវត្ថុទាំងឡាយមានខាទនីយភោជនីយា ហារ គឺបង្អែមនិងចំអាបជាដើមនេះ ហើយវេរប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃទទួលយកនូវវត្ថុទាំងឡាយ មានបង្អែមនិងចំអាបជាដើមនេះ ដើម្បីសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ ២ ដងផង ។ អស់វារៈ ៣ ដងផង ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទេវគណទានថា:

មយំ ភន្តេ ឥមានិ ខាទនីយភោជនីយានិ សជ្ជេត្វា សិលវន្តានំ ទេម សាធុ ភន្តេ សីលវន្តោ ឥមានិ ខាទ-និយភោជនីយានិ បដិគ្គណ្ហន្តុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ។ ទុតិយម្បិ ។ តតិយម្បិ ។

ប្រែថា បពិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចំរើនពើយយើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានតាក់តែងនូវវត្ថុទាំងឡាយមានខាទនីយភោជនីយាហារ គឺបង្អែមនិងចំអាបជាដើមនេះ ហើយវេរប្រគេនដល់លោកម្ចាស់អ្នកមានសីលទាំងឡាយ បពិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់អ្នកមានសីលទាំងឡាយទទួលយកនូវវត្ថុទាំងឡាយ មានបង្អែមនិងចំអាបជាដើមនេះដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ ២ ផង ផង ។ អស់វារៈ៣ផងផង ។

ទេវបាដិបុគ្គលិកទានថា

មយំ ភន្តេ ឥមានិ ខាទនិយភោជនីយានិសជ្ជេត្វា សីលវតោ ទេម សាធុ ភន្តេ សីលវា ឥមានិ ខាទ-និយភោជនីយានិ បដិគ្គណ្ហតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ ៗ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើនណើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាន តាក់តែងនូវវត្ថុទាំងឡាយ មានខាងនិយភោជន៍យាហារ គឺបង្អែមនិង ចំអាបជាដើមនេះ ហើយវេរប្រគេនដល់ព្រះករុណា បពិត្រព្រះករុណា ដ៏ចំរើន សូមលោកអ្នកមានសីលទទួលយកនូវវត្ថុទាំងឡាយមានបង្អែម និងចំអាបជាដើមនេះ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បី សេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។

វេរអង្ករដល់ព្រះសង្ឃថា៖

មយំ ភន្តេ ឥមានិ តណ្ឌុលានិ ឥធានេត្វា សង្ឃស្ស ទេម សាធុភន្តេសង្ឃោ ឥមានិ តណ្ឌុលានិ បដិគ្គណ្ហ តុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថា បពិត្រព្រះតម្លែងសង្ឃដ៏ចំរើននើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាន នាំនូវអង្ករទាំងឡាយនេះ មកដំកល់ក្នុងទីនេះ ហើយសូមប្រគេនដល់ ព្រះសង្ឃបពិត្រព្រះតម្លែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃទទួលយកនូវអង្ករ ទាំងឡាយនេះ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅហោង

ភវៈ២ដងផង ។ អស់ភវៈ ៣ ដងផង ។

ទេរផ្លែឈើផ្សេងៗថា:

មយំភន្តេ ឥមានិ នានាផលានិ ឥធានេត្វា សង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមានិ នានាផលានិ បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថា បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើននើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ នាំនូវផ្លែឈើផ្សេង ៗ ទាំងឡាយនេះ មកដំកល់ទុកក្នុងទីនេះ សូមវេរប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃទទួលយកនូវផ្លែឈើផ្សេង ៗ ទាំងឡាយនេះ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់ភវៈ២ ដងផង ។ អស់ភវៈ ៣ ដងផង . ។

បើរោងឧបោសថគិរិហារថា:

អយំ ភន្តេ កម៌ . (ឧបោសថាគារំ) ការេត្វា ឧបោសថ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បរាំនោទិសង្ឃកម្មករពោក្លាយ **ចាតុទ្ទិសស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទេម សាធុភន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ ឥមំ** (ឧពោសថាគារំ) **បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិតតិយម្បិ ៗ**

ប្រែថា បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើននើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាន ចាត់ចែងធ្វើនូវ (រោងសម្រាប់ធ្វើឧពោសថ) នេះហើយសូមវេរដល់ព្រះ ភិក្ខុសង្ឃដែលមកអំពីទិសទាំង ៤ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិរិយាធ្វើនូវសង្ឃ កម្ម មានឧពោសថកម្មនិងបវារណាកម្មជាដើម បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃ ដ៏ចំរើន សូមព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលយកនូវ (រោងសម្រាប់ធ្វើនូវឧពោសថ) នេះ ដើម្បីសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ ដល់ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អសវារៈ ២ ដង ផង អស់វារៈ ៣ ដងផង ។

បើវេរសាលាថា :

ឥមំ សាលំ នូវសាលានេះ

វេរកប្បិយកុដីថា :

ឥមំ កប្បិយកុដឹ នូវកប្បិយកុដីនេះ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វេរកុដិតូចឬតូបថា :

ឥមំ កុដឹ នូវកុដិតូច ឬ តូបនេះ ។

វេរកុដិធំថា:

ឥមំ វិហារំ នូវកុដិធំនេះ ។

វេរបង្គន់ថា:

ឥមំ វច្ចកុដឹ នូវបង្គន់នេះ ។

បើប្រាថ្នានឹងវេរសាលាក្តី កប្បិយកុដិក្តី កុដិតូចក្តី ឬ តូបក្តី កុដិធំក្តី បង្គន់ក្តី ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ និងវេររបស់ណាមួយឱ្យយករបស់នោះទាំងពាលីទាំងសម្រោយមកដាក់ត្រង់វង់ក្រចកនោះហើយសូត្រវេរចុះ ។

វេរគរុភណ្ឌថា:

មយំ ភន្តេ ឥមំ គរុភណ្ឌំ ឥមានេត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ ឥមំ គរុភណ្ឌំ បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ ៗ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថា: បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើនអើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បាននាំនូវគរុភណ្ឌនេះ មកដាក់ចុះក្នុងទីនេះ សូមវេរប្រគេនដល់ព្រះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ភិក្ខុសង្ឃ បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលយក នូវគុភេណ្ឌនេះ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី - សុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ២ផងផង ។ អស់វារៈ៣ផងផង ។

វិធីវេរគ្រឿងភេសជ្ជៈ

វេរទឹកឃ្មុំថា :

មយំ ភន្តេ ឥមំ (មធុំ) ឥធានេត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទេម សាធុ ភន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ ឥមំ (មធុំ) បដិគ្គណ្ហាតុ អម្ហាកំ ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ៗ ទុតិយម្បិ ៗ តតិយម្បិ ៗ

ប្រែថា បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើនអើយ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាន នាំនូវ (ទឹកឃ្មុំ) នេះមកដំកល់ទុកក្នុងទីនេះ សូមវេរប្រគេនដល់ព្រះ ភក្ខុសង្ឃ បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលយក នូវ (ទឹកឃ្មុំ) នេះ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បី សេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយអស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។ អស់វារៈ ២ផងផង ។ អស់វារៈ៣ផងផង ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បើទេរប្រេងថា៖

កម្មំ តេលំ នូវប្រេងនេះ ។

បើទេរទឹកអំពៅថា៖

កុម្មំ ផាណិតំ នូវទឹកអំពៅនេះ ។

បើទេរថ្នាំរម្ងាប់រោគថា

កម្មំ គិលានភេសជ្ជំ នូវថ្នាំសម្រាប់មនុស្សឈឺនេះ ។

បើប្រាថ្នានឹងវេរប្រេងក្តី ទឹកអំពៅក្តី ទឹកត្នោតក្តី ថ្នាំរក្សាកម្មី ទាំង ៤ នេះ របស់ណាមួយ ឱ្យយកឈ្មោះរបស់នោះ ទាំងបាលីទាំងសម្រាយមកដាក់ត្រង់កន្លែងដែលវង់ក្រចកនោះ ហើយសូត្រវេរចុះ

វិធីវេរចតុប្បច្ច័យទាំង ៤ ប្រការចប់

ដោយសង្ខេបតែប៉ុណ្ណោះ

(ប្រស្នាគិហិប្រតិបត្តិពិស្តារចប់តែប៉ុណ្ណេះ)

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បរាភវសុត្ត

រៀបរៀងដោយ

ព្រះសាសនមុនី កឹម តូរ ចន្ទមង្គលោ

ក្រោមការពិនិត្យកែសម្រួល

នៃ

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ គណៈមហានិកាយ

ជ. ណ. ជោតញ្ញាណោ

ឯវម្មេ សុតំ សូត្រនេះឈ្មោះបរាភវសូត្រ គឺខ្ញុំព្រះអានន្ទ បានស្តាប់មកហើយយ៉ាងនេះថា:

ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ នៅក្នុងវត្តជេតពន ជាអារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀប ក្រុងសាវត្ថី ។ **អថខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ** លំដាប់នោះឯង ទេវតាអង្គមួយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

កាលដែលវេលារាត្រីបឋមយាមកន្លងទៅហើយ មានរស្មីដ៏រុងរឿង បានញុំាងវត្តជេតពនជុំវិញទាំងអស់ឲ្យភ្លឺស្វាង ។ ហើយព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងទីណា ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ

ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ សា ទេវតា ភគវន្តំ គាថាយ អជ្ឈភាសិ

កាលទេវតានោះឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យជាគាថា យ៉ាងនេះថា

បរាភវន្តំ បុរិសំ មយំ បុច្ឆាម គោតមំ
ភវន្តំ បុដ្ឋុមាគម្ម កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយនាំគ្នាមក ដើម្បីទូលសួរនូវបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាសចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាសនោះ ?

(ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថាៈ)

សុវិជនោ ភវំ ហោតិ សុវិជានោ បរាភវោ
ធម្មកាមោ ភវំ ហោតិ ធម្មទេស្សី បរាភវោ

បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីចម្រើន គេក៏ដឹងបានដោយងាយ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីវិនាស គេក៏ដឹងបានដោយងាយដែរ (ដូចគ្នា) បុគ្គល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អ្នកស្រឡាញ់ធម៌ ជាអ្នកមានសេចក្ដីចម្រើន បុគ្គលអ្នកស្អប់ធម៌ ជាអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម បឋមោ សោ បរាភវោ
ទុតិយំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី ១ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ. សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ២ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រី អ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ?

អសន្តស្ស បិយា ហោន្តិ សន្តេ ន កុរុតេ បិយំ
អសតំ ធម្ម រោចេតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុគ្គលមានពួកអសប្បុរសជាទីស្រឡាញ់ មិនធ្វើសេចក្ដីស្រឡាញ់ចំពោះពួកសប្បុរស ពេញចិត្តតែនឹងធម៌របស់ពួកអសប្បុរស អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ទុតិយោ សោ បរាភវោ
តតិយំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី ២ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ៣ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ?

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

និទ្ទាសីលី សភាសីលី អនុដ្ឋាតា ច យោ នរោ

អលសោ កោធបញ្ញាណោ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុគ្គលដែលល្មោភដេកច្រើនក្តី, ហៃប្រជុំគ្នានិយាយលេងច្រើនក្តី មិនមានសេចក្តីប្រឹងប្រែងក្តី ខ្ជិលច្រអូសក្តី ជាប់មានសេចក្តីក្រោធខឹងក្តី , អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម តតិយោ សោ បរាភវោ

ចតុត្ថំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៣ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ៤ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស?

យោ មាតរំ បិតរំ វា ជិណ្ណកំ គតយោព្វនំ

បហុសន្តោ ន ភរតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុគ្គលអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន តែមិនចិញ្ចឹមមាតាក្តី បិតាក្តី ដែលចាស់ជរាមានវ័យកន្លងទៅហើយ អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ចតុត្ថោ សោ បរាភវោ

បញ្ចមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៤ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ៥ តើអ្វីជាប្រធាន នៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ?

យោ ព្រាហ្មណំ សមណំ វា អញ្ញំ វាបិ វណិព្វកំ
មុសាវាទេន វញ្ចេតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុគ្គលដែលបញ្ឆោតព្រាហ្មណ៍ក្តី សមណក្តី ឬបញ្ឆោតស្មូមយាចកដទៃក្រៅពីនោះក្តី ដោយមុសាវាទ អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម បញ្ចមោ សោ បរាភវោ
ឆដ្ឋមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៥ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គ សម្តែងនូវហេតុទី ៦ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស?

បហូតវិត្តោ បុរិសោ សហិរញ្ញោ សភោជនោ
ឯកោ ភុញ្ជតិ សាទូនិ តំបរាភវតោ មុខំ

បុរស បុគ្គល ដែលមានទ្រព្យច្រើន មានមាសប្រាក់និងភោជនាហារច្រើនហើយលបលាក់បរិភោគ នូវភោជនាហារទាំងឡាយ ដែលមានរស

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ផ្ទាញ់ពិសារតែម្នាក់ឯង អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ឆដ្ឋមោ សោ បរាភវោ
សត្តមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី ៦ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ៧ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ?

ជាតិត្ថទ្ធោ ធនត្ថទ្ធោ គោត្តត្ថទ្ធោ ច យោ នរោ
សញ្ញាតឹ អតិមញ្ញេតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

នរជន ដែលរឹងត្អឹងដោយអាងជាតិក្ដី រឹងត្អឹងដោយអាងទ្រព្យក្ដី រឹងត្អឹងដោយអាងគោត្រត្រកូលក្ដី ហើយមើលងាយញាតិរបស់ខ្លួន អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម សត្តមោ សោ បរាភវោ
អដ្ឋមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី ៧ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសម្ដែងនូវហេតុទី ៨ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រី អ្នកមានសេចក្ដីវិនាស?

ឥត្ថីធុត្តោ សុរាធុត្តោ អក្ខធុត្តោ ច យោ នរោ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

លទ្ធំ ឡទ្ធំ វិនាសេតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

នរជនជាអ្នកលេងស្រីក្តី លេងសុរាក្តី លេងល្បែងភ្នាល់ក្តី រមែង ញ៉ាំងទ្រព្យ ដែលខ្លួនបានហើយ ឱ្យវិនាសទៅ. អំពើនោះថា ប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម អដ្ឋមោ សោ បរាភវោ
នវមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុដូច្នេះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៨, បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ, សូមព្រះអង្គសម្តែងនូវហេតុទី ៩ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស?

សេហិ ទារេហិ អសន្តុដ្ឋោ វេសិយាសុ បទុស្សតិ
ទុស្សតិ បរទារេសុ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុរសដែលមិនសន្តោស គឺមិនត្រេកអរ នឹងស្ត្រីជាភរិយារបស់ខ្លួន ហើយទៅប្រទូស្ត គឺត្រេកអរនឹងពួកស្ត្រីពេស្យា ផ្កាមាស ឬ ត្រេកអរ នឹងពួកស្ត្រី ជាភរិយានៃជនដទៃ, អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នក មានសេចក្តីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម នវមោ សោ បរាភវោ
ទសមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី៩, បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ១០ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស?

អតីតយោព្វនោ បោសោ អានេតិ តិម្ពរុត្ថនឹ

តស្សា ឥស្សា ន សុបតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុរសដែលមានវ័យចាស់កន្លងហួសហើយ ទៅនាំយកស្ត្រីក្មេងដែលមានថនាក្រពុំ ដូចជាផ្លែរផលមកធ្វើជាភរិយា ម្ល៉ោះហើយក៏រមែងក្ដៅក្រហាយដេកមិនលក់ ព្រោះតែសេចក្ដីប្រច័ណ្ឌ ចំពោះភរិយាក្មេងនោះឯង អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរសស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ទសមោ សោ បរាភវោ

ឯកាទសមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី១០, បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ, សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ១១ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្ដីវិនាស?

ឥត្ថឹ សោណ្ឌឹ វិកិរណឹ បុរិសំ វាបិ តាទិសំ

ឥស្សរិយស្មឹ ឋបេតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុរសដែលតាំងស្ត្រីអ្នកលេង ចាយវាយកព្ចះកព្ចាយ ឬស្ត្រីដែល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

តាំងបុរសមានសភាពដូចនោះដែរ ក្នុងដំណែងជាធំ (ជាមេផ្ទះ) អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម

ឯកាទសមោសោបរាភវោ

ទ្វាទសមំ ភគវា ព្រូហិ កឹ បរាភវតោ មុខំ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុះដូច្នេះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ១១, បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសម្តែងនូវហេតុទី ១២ តើអ្វីជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស?

អប្បភោគោ មហាតណ្ហោ ខត្តិយេ ជាយតេ កុលេ

សោ ច រជ្ជំ បត្ថយតិ តំ បរាភវតោ មុខំ

បុគ្គលណាដែលកើតក្នុងត្រកូលក្សត្រិយ៍ ជាអ្នកខ្សត់ខ្សោយភោគ-សម្បត្តិ តែមានសេចក្តីប្រាថ្នាធំ, បុគ្គលនោះឯង ប្រាថ្នាចង់សោយរាជ្យជាស្តេច អំពើនោះជាប្រធាននៃបុរស ស្ត្រីអ្នកមានសេចក្តីវិនាស ។

ឯតេ បរាភវេ លោកេ បណ្ឌិតោ សមវេក្ខិយ

អរិយទស្សនសម្បន្នោ ស លោកំ ភជតេ សិវន្តិ

នរជនណាមួយ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងយល់ឃើញដ៏ប្រសើរ បានពិចារណាឃើញច្បាស់នូវហេតុទាំងនុះថា ជាអំពើនាំឱ្យវិនាសក្នុងលោក (ហើយបានវៀរចាកហេតុទាំងនុះចេញ) នរជននោះឯង តែងបានភប់ប្រសព្វជួបប្រទះនឹងលោកដែលជាទីក្សេមក្សាន្តឥតមានឧបទ្រពឡើយ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org